

PS. II

66

Calendarul Voința Banatului

PE ANUL

1935

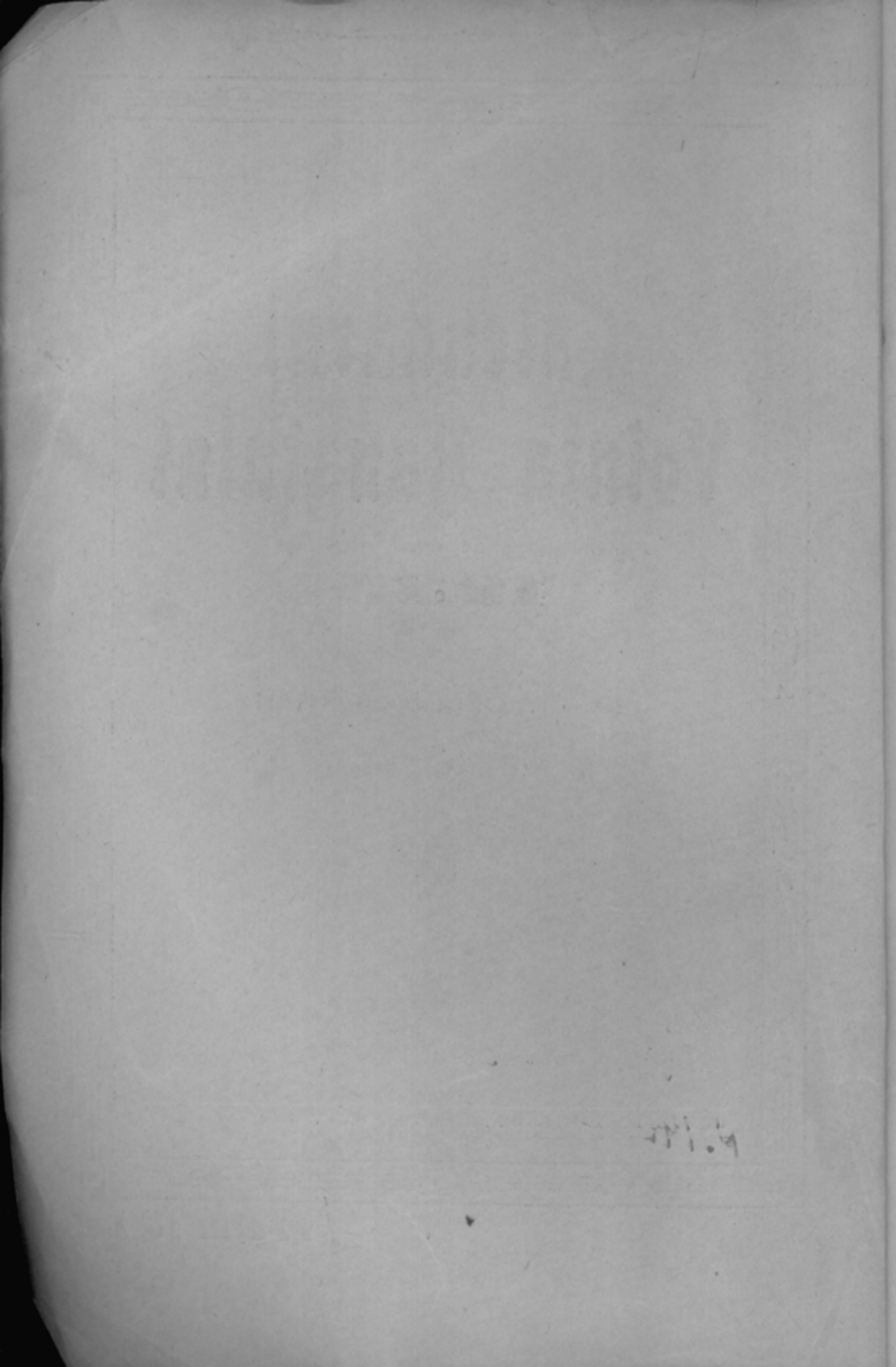
INTOCMIT DE

Dr. GHEORGHE CIORMĂN

INSTITUT DE ARTE GRAFICE „TIPOGRAFIA ROMANEASCA”.

Prețul 16 Lei

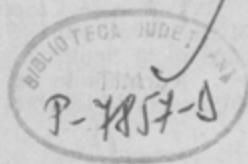
~~PS~~
~~1155~~

PS. II. 66

CALENDARUL VOINȚA BANATULUI 1935

Intocmit de

Dr. Gheorghe Ciorman

~~PS 302~~

~~PS 302~~

~~P. 1464~~

Sărbătorile cu repaus duminical

1. Toate Duminicile de peste an.	7. Sărbătoarea muncii (1 Mai).
2. Anul Nou (1 Ianuarie).	8. Independența României (10 Mai).
3. Botezul Domnului (6 Ianuarie).	9. Înălțarea Domnului, Ziua Eroilor (6 Iunie).
4. Unirea Țărilor Române (24 Ian.).	10. Nașterea Domnului, 2 zile (25 și 26 Decembrie).
5. Sf. Gheorghe (23 Aprilie).	
6. Paștile 2 zile (28—29 Aprilie).	

Sărbători naționale:

La 1 Ianuarie se va oficia Te-Deum pentru Familia domnitoare. 24 Ianuarie Unirea Principatelor. La 10 Mai se va serba proclamarea independenței (1871) și a regatului (1881). În această zi se va oficia Te-Deum în toate bisericile și se va suspenda serviciul. Înălțarea Domnului (17 Mai). Ziua Eroilor. La 8 Iunie urcarea pe Tron a M. S. Regelui Carol II. 22 Iulie, ziua onom. a M. S. Reginei Maria; 16 Oct. ziua nașterii M. S. Regelui; 29 Oct. ziua nașterii M. S. Reginei Marja; 8 Noemvrie ziua onom. a Măriei Sale Mihail. 1 Dec. Unirea Ardealului și a Banatului cu Patria Mamă.

Vacanța Crăciunului ține dela 24 Decembrie până la 7 Ianuarie inclusiv. Vacanța Paștilor ține dela Duminica Floriilor până la Duminica Tomii. Vacanța de vară la școlile primare dela 10 Iulie până la 15 Septembrie, iar la școlile secundare dela 10 Iunie până la 1 Septembrie.

Sărbători și vacanțe judecătorești:

Toate instanțele judecătorești în următoarele sărbători: 1 Ianuarie (Sf. Vasile), 6 Ianuarie (Botezul Domnului), 7 Ianuarie (Sf. Ioan Botezătorul), 24 Ianuarie (Ziua Unirii), 25 Martie (Buna Vestire). Paștile (3 zile afară de vacanță), 23 Aprilie (Sf. Gheorghe), 1 Mai (Sărbătoarea Muncii), 10 Mai (Ziua Independenței), 17 Mai (Ziua Eroilor), 27 și 28 Mai (Rusaliile și S. ta Treime), 29 Iunie (S. ții Petru și Pavel), 15 August (Ad. Maicii Domnului), 8 Sept. (Nașt. Maicii Domnului), 14 Sept. (Înălț. S. tei Cruci), 26 Octomvrie (Sf. Dumitru), 8 Noemvrie (Sf. ții Arhangheli), 6 Decembrie (Sf. Nicolae). Crăciunul (3 zile afară de vacanță).

Curtea de Casație, Curțile de Apel și Tribunalele, iau vacanță dela 24 Decembrie până la 8 Ianuarie, dela Duminica Tomii și dela 15 Iulie până la 15 Septembrie.

Judecătoriile de Ocoale iau vacanță dela 2 Ianuarie și din Iolii Mare până la Duminica Tomii.

Posturile

Mercurile și Vinerile de peste an. Ajunul Botezului 5 Ian. Postul Paștilor din 18 Febr. — 8 Aprilie. Postul S-lor Apostoli din 4 Iunie până la 29 Iunie. Postul Adormirii Născătoarei de Dumnezeu dela 1—14 August. Tăierea capului S-lui Ioan în 29 August. Ziua Crucii în 14 Septembrie. Postul Nașterii Domnului din 15 Noemvrie până în 24 Decembrie.

Cele patru anotimpuri:

Primăvara începe la	Toamna începe la 23
21 Martie.	Septembrie.
Vara începe la 22	Iarna începe la 22
Iunie.	Decembrie.

Fazele lunii

Luna nouă ☾ Patrarul prim ☽ Luna plină ☽ Patrarul ultim ☾

Prefăța

După o scurtă întrerupere, ziarul „Voința Banatului“ sub egida căruia s'au scos, dela început o serie de calendare cu acelaș titlu, începând cu anul acesta, în urma clarificărilor politice și-a propus să editeze din nou acest calendar, pentru nevoile țăranilor, care să fie în acelaș timp și un îndreptar folositor din toate punctele de vedere pentru ei. În el, aderenții noștri vor găsi, gena neînțelegerilor politice, cari au dus la scindarea a 2 organizații bănățene: Timiș-Torontalul și Severinul. Sfaturile economice, le vor fi de mare folos mai ales că, scopul urmărit, cu publicarea acestui calendar este, ca țăranimea bănățeană să găsească, în el — relativ — tot ce poate să-l intereseze. Colaboratorii mei fiind persoane distinse cu cultura solidă se vor nizu să umple un gol în această direcție, pentruca calendarul să nu fie numai pentru povești, ghicitori și visuri, sau alte fleacuri, ci să fie o adevărată călăuză în toate domeniile ce-l poate interesa. Lipsurile ca și greșelile — fiindcă sunt la prima publicare — rog să fie trecute cu vederea și să-mi fie remarcate, pentru a putea ține cont — eventual — la anul viitor.

Dr. GH. CIORMAN

31 zile

Ianuarie

Gerar

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic	Ziua are 10 ore Noaptea are 14 ore
1	Marți	(†) Tăier. Imp. Sf. Vas.	(†) Anul nou	
2	Miercuri	P. Silvestru	Macaris	
3	Joi	P. Malachia	Genoveva	
4	Vineri	C. Teoctist, S. 70 Ap.	Titus	
5	Sâmbătă	M. Teopempt	Telesfor	
Botez. Domn. Glasul Praznicului. Ev. Utreniei. In vremea aceea venit-a Iisus din Nazaretul Galileiei. (Ioan XII.2 8-36). Ap.: Fiule arătat-u-s'a drul lui Dumnezeu (Tit. 2, 11-13). Ev.: In vremea aceea venit-a Iisus din Galileia (Mat. III. 13-17).				
6	Duminecă	(†) Botezul Domn.	(†) Bot. Dlui	
7	Luni	(†) Sf. Ion Botezăt. ☉	Balint	
8	Marți	C. Gheorghe și Dom.	Sever	
9	Miercuri	S. M. Poliecut	Iulian	
10	Joi	p. Grig. Dometiu	Paul	
11	Vineri	C. Teodosiu cel M.	Higinus	
12	Sâmbătă	Muc. Tațiana	Ernest	
Dum. după Botez. Ol. 8 Inv. 21 Ap. Fraților, fiecăruia din noi s'a dat harul' (Ef. 4, 7-13). Ev.: In vremea aceea auzind Iisus că Ioan a fost pris (Mat. 4, 12-17)				
13	Duminecă	M. Ermil Stratonie	Ilarion	
14	Luni	SS. Păr. uciș în Sin. ☿	Fellix	
15	Marți	C. Pavel, I. Colib.	Mauriț pust.	
16	Miercuri	Inch. Ap. P.	Marcel	
17	Joi	C. Antonie cel M.	Antoniu	
18	Vineri	SS. păr. Atanase	Maurus	
19	Sâmbătă	C. Macarie	Canut	
Dum. 29 după Rusalii. Ol. 1 Inv. 1 Ap. Fraților, când se va arăta Cristos, (Col. 3, 4-11). Ev. In vremea aceea intrând Iisus într'un sat (12 Luca 17, 12-19).				
20	Duminecă	C. Eutenie cel M.	Fabian	
21	Luni	C. Maxim. Valer. ☿	Agneta	
22	Marți	S. Ap. Timoteiu	Vicentiu	
23	Miercuri	SS. Clement, Agat.	Logd. Mariel	
24	Joi	C. Xenia Sărb. Naț.	Timoteu	
25	Vineri	(†) C. Grig. Teol.	Intorc. la Saul	
26	Sâmbătă	C. Xenofon	Policarp	
Dum. 31 după Rusalii. Ol. 2 Inv. 2 Ap. Fiule Timotei, credincios este cuv. (I. Tim. 1, 15-17). Ev.: In vremea aceea a fost când s'a apropiat Iisus de Ierihon (14 Luca 18, 35-43).				
27	Duminecă	Ad. m. I. G. de Aur	Ioan Crisost.	
28	Luni	C. Efrem ☾	Carol cel mare	
29	Marți	Aduc. m. S. M. Ign.	Francisc	
30	Miercuri	(†) S. I. Vas. Grig. și I.	Adelgunda	
31	Joi	S. Chir, Ioan	Petru	

ZODIA „VĂRSĂTORULUI“. Cei născuți în această zodie sunt din fire liniștiți, indulgenți și au recunoștință față de binefăcătorii lor. Au darul spre științe și arte și sunt iubiți de cei ce îi înconjură, fiindcă au purtare frumoasă.

Această zodie aduce fete vesele și totdeauna cu surisul pe buze; sunt statornice în dragoste și promit, prin purtarea lor chibzuită, că măritându-se vor aduce noroc în casă.

Femeile sunt bune gospodine, cu fire așezată și credincioase. Bărbații sunt vioi, buni la inimă și știu război greutățile vieții.

Notife

Podráčky

Casă de mobile și aranjamente

Oferă cele mai frumoase și cele mai bune mobile de calitate și stil

Piața CORONINI 20

Telefon 206.

28 zile

Februarie

Faur

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catholic	Ziua are 11 ore Noaptea are 13 ore
1	Vineri	M. Trifon, Perpetua	Ignatius	
2	Sâmbătă	(†) Întâmpin. Dlui	(†) Înt. Dlui	
Dum. 32 după Rusalii. Gl. 3. Inv. 3. Ap.: Fiule Timotei, credincios este cuv. (I. Tim. 4, 9-15). Ev. În vremea aceea trecea Iisus prin Ierihon (15 Luca 19, 1-10).				
3	Duminică	D. Simeon și Ana	Blasiu	
4	Luni	C. Avramie	Veronica	
5	Măști	M. Agata	Agatia	
7	Miercuri	P. Vucol	Dorotea	
7	Joi	C. P. Partenie	Romuald	
8	Vineri	M. Teodor Stratil.	M. Ioan	
9	Sâmbătă	S. M. Nichifor	Apolonia	
Dum. 17 după Rusalii. Gl. 3. Inv. 4. Ap.: Fraților, noi suntem biserică (II. Cor. 6, 17-6, 1). Ev. În vremea aceea intrat-a Iisus în părțile Tirului și ale Sido-nului (17 Matei 15, 21-28).				
10	Duminică	M. Haralambie	Gabriela	
11	Luni	M. Vlasie, Teodora	Desideriu	
12	Măști	P. Melentie Sat. ☾	Eulalia	
13	Miercuri	C. Martinian	Eduard	
14	Joi	C. Auxentie	Valentin	
15	Vineri	Ap. Onisim.	Faust	
16	Sâmbătă	M. Pamfilie	Iuliana	
Dum. 33 după Rusalii. Gl. 5. Inv. 5. Ap.: Fiule Timotei, urmat-ai învățăturii mele (II. Tim. 3, 10-15). Ev. Zis-a Domnul pilda aceasta: doi oameni au intrat în biserică (16 Luca 18, 10-14).				
17	Duminică	M. Teodor Tiron	Sabas P.	
18	Luni	P. Leon p. Romei	Coloman	
19	Măști	Ap. Archip	Susana	
20	Miercuri	C. P. Leon ep. ☿	Eucherius	
21	Joi	C. Timoteiu	Eleonora	
22	Vineri	M. din Eug.	Petru intr.	
23	Sâmbătă	M. Policarp	Roman I. d. s.	
Dum. 34 după Rusalii. Gl. 6. Inv. 6. Ap.: Fraților, toate imi sunt îngăduite (I. Cor. VI. 12-20). Ev. Zis-a Domnul pilda aceasta: un om avea doi fii (17 Luca XV, 11-32).				
24	Duminică	Afl. cap. sf. Ion Bot.	Ziua intercală	
25	Luni	C. Tarasie	Matia	
26	Măști	S. Porfir episc. ☿	Alesandru	
27	Miercuri	C. Pr. Decapol.	Leandru	
28	Joi	P. Vasilie mărt.	Roman	

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic	Ziua are 12 ore Noaptea are 12 ore
1	Vineri	C. Eudochia	Albin	
2	Sâmbătă	S. M. Teodot	Simplicius	
Dum. iăs. carne 35 după Rusalii. Gl. 7. Inv. 7. Ap.: Fraților, mâncarea nu ne va pune pre noi (I. Cor. VIII, 8-IX, 1-2). Ev. Zis-a Domnului: când va veni Fiul Omului (18. Matei XXV, 31-46).				
3	Duminică	M. Eutropiu	Cunigunda	
4	Luni	C. Geras	Teofil	
5	Mărți	M. Conon	Eusebiu;	
6	Miercuri	42 m. din Amorea	Friderich	
7	Joi	MM. Vasile, Efrem	Toma	
8	Vineri	C. Teofilact	Gotfrid	
9	Sâmbătă	SS. 40 Mucenici	Francisca	
Dum. iăs. brânză 30 după Rusalii. Gl. 8. Inv. 8. Ap.: Fraților, mai aproape este nouă mântuirea (Rom. XIII, 11-XIV, 1-4). Ev. Zis-a Domnului: de veți ierta oamenilor (19. Matei VI, 14-21).				
10	Duminică	Mart. Codrat	S. 40 Martiri	
11	Luni	C. Sofronie	Constantin	
12	Mărți	C. Teofan, Grig. 3	Grigoriu	
13	Miercuri	Păr. Nichifor	Rozina	
14	Joi	C. Benedict	Matilda	
15	Vineri	M. Agapiu, Romil	Cristof	
16	Sâmbătă	M. Sabin, Anin	Henrich	
1 a Postului Gl. 1. Inv. 9. Ap: Fraților, prin credință, Moise mare făcându-se (Evr. XI, 24-26, 32-39). Ev. în vremea aceea vrea Iisus să meargă în Galilea. (Ioan 1, 48-15).				
17	Duminică	C. Alexiu	Gertrud	
18	Luni	P. Chiril, m. Euc.	Alexandru	
19	Mărți	M. M. Chrisant și D.	Iosif	
20	Miercuri	SS. uciși Sava	Ioachim	
21	Joi	Păr. Iacob mărt. ⑦	Benedict	
22	Vineri	M. Vasilie și Dros.	Octavian	
23	Sâmbătă	C. Nicom., Domețiu	Victoria	
2 a Postului Gl. 2. Inv. 10. Ap: Întru început Tu Doamne (Evr. I, 10-II, 1-3). Fraților, cel ce sfințește (Evr. 2, 11-18). Ev. în vremea aceea intrat-a Iisus în Capernaum (Marcu II, 1-12). În vremea aceea îngrecat-a Elisabet (Luca 1, 24-38).				
24	Duminică	P. C. Zaharie	Gabriel	
25	Luni	(†) Bunavestire	(†) Bunavest.	
26	Mărți	S. M. V. Gavril	Emanuil	
27	Miercuri	C. Martrona din Tes.	Damaschin	
28	Joi	C. Stefan făc. de m.	Ioan Cap.	
29	Vineri	C. Marcu ④	Ciril	
30	Sâmbătă	Păr. Ion Scărariu	Ioan	
3 a Postului Gl. 3. Inv. 11. Ap.: Fraților, având Arhiereu mare (Evr. IV, 14-V, 1-6). Ev. Zis-a Domnului: Cei ce voaște să vină după mine (Marcu VIII, 34-IX, 1)				
31	Duminică	C. Ipatie, Avda	Beniamin	

30 zile

Aprilie

Prier

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic	Ziua are 13 ore Noaptea are 11 ore
1	Luni	C. Marta eg. Ger.	Hugo	
2	Marți	C. Tit. Amfia	Francisc	
3	Miercuri	C. P. Nichita mărt.	Richard	
4	Joi	Păr. Iosif	Ambrosie	
5	Vineri	Sf. Teodul	Vincentiu	
6	Sâmbătă	P. Eutichie	Celestin	
4 a Postului Gl. 4. Inv. 1. Ap. Fraților, lui Avram făgăduindu-se Dumnezeu (Evr. VI. 13—20). Fraților, ca fiii luminii să umblați (Evr. V. 9—19). Ev. In vremea aceea venit-a un om la Iisus (Mc. IX, 1—30). In zilele. aceea mers-au după Iisus popoare (Mat. IV, 25—V, 1—12)				
7	Duminică	C. Păr. Gheorghe ☸	Herman	
8	Luni	S. Ap. Irodion	Dionisie	
9	Marți	M. Evpsichie	Dimitrie	
10	Miercuri	S. M. Ter. Pomp.	Daniil	
11	Joi	Sf. Muc Antipa	Papa Leo	
11	Vineri	Sf. Vas. al Porosul.	Papa Iuliu	
13	Sâmbătă	M. Artemon ☸	Iustin	
5 a Postului Gl. 5. Inv. 2. Ap. Fraților, Cristos venind Arhieru (Evr. 9, 11—14). Ev. In vremea aceea luând Iisus pe cei doisprezece (Marcu X, 33—43).				
14	Duminică	Sf. Martin al Romei	(†) Floriile	
15	Luni	S. Aristarh	Anastasia	
16	Marți	M. Agapia și Irina	Turibius	
17	Miercuri	Sf. M. Simeon	Rudolf	
18	Joi	C. Ioan	Apolonius	
19	Vineri	M. Pafnutie ☸	Crescentia	
20	Sâmbătă	P. C. Teodor	Agneta	
Floriilor Gl. Praznicului. Ev. Utr. In vremea aceea, când s'a apropiat Iisus de Ierusalim... (Mt. 21, 1—11, 14—17). Ap. Fraților, bucurați-vă pururea întru Dnul. (Filipen IV, 4—8). Ev. Mai înainte de Paști cu șase zile (Ioan 12, 1—18).				
21	Duminică	(†) Floriile	(†) Sf. Paște	
22	Luni	A. Nat. c. Teodor	(†) Lunia Pașt.	
23	Marți	(†) Sf. muc. Gheorghe	George	
24	Miercuri	L. Sav. Strat. și Elis.	Adalbert	
25	Joi	Sf. Ap. și Ev. Mar.	Marcu evang.	
26	Vineri	Vinerea Patimilor	Cletus	
27	Sâmbătă	Simeon ruda Dom.	Peregrin	
Paștilor. Gl. Praznicului. Ev. la ieșirea cu învierea: Iar sâmbătă târziu, întru ceea ce (Matei XXVIII, 1—15). Ap. Cuvântul cel dintâiu (Fapt. 1, 1—8). Ev. La început era cuvântul (Ioan 1, 1—17).				
28	Duminică	(†) Sfintele Paști ☸	Vitalios	
29	Luni	(†) Lunia Paștilor	Petru	
30	Marți	Ap. Iacob Zevedei	Catarina	

Notite

ZODIA "TAURULUI". Cei născuți în această zodie sunt foarte sentimentali, agonizatori și muncitori; sunt greu de a fi convinși și de multe ori prea părtinitori; au calități frumoase, putându-se ridica la dignități înalte; iubesc frumusețile naturii și de aceea sunt buni agricultori.

Accastă zodie aduce femei deștepte, bune gospodine, dar cam vajnice la mânia; numai dragostea le poate împăca.

31 zile

Maiu

Flopar

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic	Ziua are 14 ore Noaptea are 10 ore
1	Miercuri	Pr. Eremie	Filip și Iacob	
2	Joi	Adm. m. Atan.	Atanasie	
3	Vineri	Timoteiu	Aflarea crucii	
4	Sâmbătă	M. Pelagia	Florian	
Tomei. Gl. 1. Inv. 1. Ap. în zilele acelea prin mâinile Apostolilor (Fapt 5, 12—20). Ev. Fiind seară în ziua aceea (Ioan XX, 19—81).				
5	Duminică	M. Irina, Gaian	Pius	
6	Luni	S. și Drep. Iov	Ioan	
7	Marți	M. M. Acacie	Stanislau	
8	Miercuri	Ev. Ion, c. Arsene	Mihail	
9	Joi	Pror. Isaia	Gregoriu	
10	Vineri	S. Zilotul Sărb. Naț.	Antoniu	
11	Sâmbătă	M. Mochie, m. D.	Beatrix	
Minoroștelor. Gl. 2. Inv. 4. Ap. în zilele acelea înmulțindu-se ucenicii (Fapt. VI. 1—7). Ev. În vremea aceea venit-a Iosif din Arimatea (Mc 15, 43—16, 1—8).				
12	Duminică	C. Epifanie	Pongrațius	
13	Luni	M. Gliceria	Servațius	
14	Marți	M. Terapont	Bonifațius	
15	Miercuri	Păr. Pachomie	Sofia	
16	Joi	C. Teodor f.	Ioan Nepom.	
17	Vineri	S. Ap. Andronic	Ubald	
18	Sâmbătă	M. Teodot	Felix	
Slăbănogului. Gl. 3. Inv. 5. Ap. în zilele acelea fost-a Petru trecând pe la toți (Fapt. 9, 32—42). Ev. În vremea aceea s'a suit Iisus în Ierusalim (Ioan 5, 1—15).				
19	Duminică	M. Patrichie	Iov	
20	Luni	Mart. Talaleu	Bernhard	
21	Marți	(†) Const. și Elena	Constantin	
22	Miercuri	C. Vasilic, Codru	Iulia	
23	Joi	C. Mihail mărturis.	Desideriu	
24	Vineri	C. Simeon, Marciana	Ioana	
25	Sâmbătă	A 3 afl. a cap. I. B.	Urban	
Samarinencii Gl. 4. Inv. 7. Ap. în zilele acelea apostolii eei ce s'au risipit (Fapt. 11, 19—30). Ev. În vremea aceea venit-a Iisus în cetatea Samariei (Ioan 4, 5—42).				
26	Duminică	Sf. Ap. Carp.	Filip	
27	Luni	M. Eladie, Terapont	Maria Magd.	
28	Marți	C. Nichita	Wilhelm	
29	Miercuri	M. Teodosie	Manilius	
30	Joi	Isachie, Varlaam	(†) Înălț. Dlui	
31	Vineri	Em. Haralambie	Angela	

30 zile

Iunie

Cireșar

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. atolic	Ziua are 15 ore Noaptea are 9 ore
1	Sâmbătă	Iustin Filozoful	Grațian	
Orbului. Gl. 5. Inv. 8. Ap. In zilele acelea când mergeam noi Apostolii (Fapt. 16 16-24). Ev. In vremea aceea trecând Iisus văzut-a un orb (Ioan 9, 1-38).				
2	Duminică	M. Nich. Ioan cel n. ☉	Erasmus	
3	Luni	M. Luchilian, Paula	Clotilda	
4	Marți	Mitrofan al Cpolei	Quirinus	
5	Miercuri	M. Do otei al Tirului	Bonifaciu	
6	Joi	(†) Înălțarea Dlui	Norbert	
7	Vineri	M. Teodot, Licarion	Lucreția	
8	Sâmbătă	M. Nicandru, Marc	Medard	
Părinților Sin. I. ecum. Gl. 6. Inv. 10. Ap. In zilele acelea socotit-a Pavel (Fapt. 20, 16-17, 28-26). Ev. In vremea aceea ridicând Iisus o:hii săi la ceriu (Ioan 17, 1-13).				
9	Duminică	P. Chiril, s. Enata ☽	(†) Sf. Rusalii	
10	Luni	M. Timoteiu, Teofan	A 2 zi de Rusalii	
11	Marți	A. Vart. Varnava	Barnaba	
12	Miercuri	P. Onufr. m. Antoniu	Vasilides	
13	Joi	M. Achilina, c. Trifilia	Anton de Pad.	
14	Vineri	Prof. Eliseiu, c. Iulit	Antonia	
15	Sâmbătă	Pf Amos p. Augustin	Vitus	
Rusalilor. Gl. Praznicului Ev. Utreniei: Fiind seară in ziua aceea (Ioan 20, 19-23). Ap. Și dacă s'a plinit ziua praznicului (Fapt. 2, 1-11). Ev. Iar in ziua cea de pe urmă, cea mare a praznicului (Ioan 7, 37-8, 12).				
16	Duminică	(†) Sf. Rusalii	Iustina	
17	Luni	(†) Lunia Rusal. ☉	Adolf	
18	Marți	M. Leonte, Eterie	Marcell	
19	Miercuri	Ap. Iuda fratele Dlui	Gervasius	
20	Joi	M. Metodie	Silvestru	
21	Vineri	M. Eusebie	Alois	
22	Sâmbătă	M. Evzechie, Zenon	Paulin	
1 după Rusalii. Gl. 8. Inv. 1. Ap. Fraților, sfinții toți prin credință au biruit (Evr. 11, 33-39). Ev. Zis-a Domnul ucenicilor săi: tot cela ce va mărturisii pt. mine (1 Matei 10, 32-33, 37-38, 19, 27-30).				
23	Duminică	M. Agripina, Dim. ☾	Sidonia	
24	Luni	(†) Nagt. Sf. Ion Bot.	N. I. Ioan Bot.	
25	Marți	M. Fevronia, Firmin	Prosper	
26	Miercuri	P. David, I. Anțion	Eremias	
27	Joi	C. Samson, Anect	Ladislau	
28	Vineri	Aduc. m. Chiril și Ion	Leo papa II.	
29	Sâmbătă	(†) Sf. Ap. Petru Pavel	(†) Petru și Pavel	
după Rusalii. Gl. I. Inv. 2. Ap. Fraților, slavy și cinste și pace (Rom. II. 10-16). Ev. In vremea aceea umblând Iisus pre lângă marea Galileii (2 Mat. IX. 15-23).				
30	Duminică	Soborul Sf. Apostoli	Leontinus	

ZODIA „RACULUI“. Cei născuți în această zodie sunt cru-
tători, adună averi și dau „înainte“, nu ca racul „îndărăt“.

Femeile sunt simțitoare, ușor iritabile, uneori neîncredătoare, vioae, gata la vorbă și la harță; sunt harnice în toate, se fericesc în viață, fiind îstețe și iscusite la găтели și la lucru.

Bărbații sunt viori, le place veselie, cântecul și dansul, sunt buni economi, uneori ușorateci, apucând razna fără multă chibzuială.

Notife

Mobile de fier

paturi, noptiere, spălătoare etc. pentru locuințe particulare,
pt. sanatorii, pt. spitale, pt. internate etc. instalații
complecte se pot cumpăra mai ieftin la firma

M. Bozsák și Fiul S.p.A.

Fabrică de articole de sârmă și mobile de fier.

Preț curent gratis și franco. Timișoara II., Str. Gloriei 11

31 zile

Iulie

Cuptor

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic	Ziua are 14 ore Noaptea are 10 ore
1	Luni	SS. Cosma și Dam.	Teobold	
2	Marți	Vest. Nc. de D zeu ☉	Cer. Mariei	
3	Miercuri	M. Iachint	Heliodor	
4	Joi	P. Andrei, s. Ciprila	Uldarich	
5	Vineri	C. Atanasie	Ciril	
6	Sâmbătă	C. Sisoie, m. Lucia	Isaia	
3 după Rusalii. Gl.2. Inv. 3. Ap. Fraților, îndreptați fiind prin credință (Rom. 5, 1-10). Ev. Zis-a Domnul: luminătorul trupului este ochiul (3, Mat. 16, 22-29).				
7	Duminecă	C. Toma, Muc. Chir.	Willibald	
8	Luni	M. Procopiu	Chilian	
9	Marți	M. Pangratie	Antoni	
10	Miercuri	S. M. 45 din Nic. ☿	Amalia*	
11	Joi	M. Eufimia	Papa Pius I.	
12	Vineri	M. Proclu, Ilarie	Henrich	
13	Sâmbătă	Sobor. Arch. M.	Eugen M.	
4. după Rusalii. Gl. 3. Inv. 4. Ap. Fraților, fiind slobozi de păcat (Rom. 6, 18-23). Fraților, mai aproape este nouă mântuirea acum (Rom. XII. 11-XIV. 1-4). Ev. În vremea aceea intrând Iisus în Capernaum (4 Mat. 9, 5-13. Apoi: Luca 1, 1. De vreme ce — 23-57 și (când i s'a împlinit). — 68, 76, 80.				
14	Duminecă	Ap. Aquila	Bonaventura	
15	Luni	MM. Chiric și Iulita	Desp. Apost.	
16	Marți	M. Antinogen	Maria	
17	Miercuri	Mart. Marina ☿	Alexiu	
18	Joi	MM. Iacint și Emilian	Friderich	
19	Vineri	C. Die și M. Macr.	Aurelia, Paul	
20	Sâmbătă	(†) Sf. Porocul Ilie	Ilie prof.	
5 după Rusalii. Gl. 4. Inv. 5. Ap. Fraților, bunăvoința inimii mele (Rom. 10, 1-10). Ev. În vremea aceea trecând Iisus de cea parte (5 Mat. 8, 28-9, 1).				
21	Duminecă	PP. Simeon, Ion pust.	Daniil prof	
22	Luni	M. Mar. Magdalina	Maria Magd.	
23	Marți	MM. Foca, Vitalin	Apolinarie	
24	Miercuri	M. Cristina, Cap. ☿	Cristiana	
25	Joi	Adrm. sf. Ana	Iacob	
26	Vineri	M. Ermolae	Ana	
27	Sâmbătă	(†) M. Pantelimon	Aurel	
6 după Rusalii. Gl. 5. Inv. 6. Ap. Fraților, având dureri mari de multe feluri (Rom. 12, 6-14). Ev. În vremea aceea intrând Iisus în corabie (6, Mat. 9, 1-8).				
28	Duminecă	Ap. Prohor, Nic., Tim.	Victor	
29	Luni	M. Calnic și Teodota	Marta	
30	Marți	Ap. Sila și Siluan.	Avdon	
31	Miercuri	S. Eudoxim, Iosif ☿	Ignatius	

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic	Ziua are 13 ore Noaptea are 11 ore
1	Joi	Sc. sf. crucii și M. M.	Petru	
2	Vineri	Aduc. moașt. sf. Ștef.	Portiancula	
3	Sâmbătă	C. Isachie, Dalmat	Augustin	
7 după Rusalii și a Păr. dela 6 Sin. ec. Gl. 6. Inv. 7. Ap. Fraților, datori suntem noi, cești tari (Rom. XV. 1—7). Fraților, aduceți-vă aminte de mai marii voștri (Evr. XIII. 7—16). Ev. În vremea aceea trecând Iisus, me s-au după Dânsul (7, Mat. IX. 28—35). În vremea aceea ridicând Iisus ochii săi (Ioan 17, 1—13).				
4	Duminică	Sf. 7 coconi din Efes.	Domnica	
5	Luni	M. Eusigie s. Fabiu	Marta	
6	Mărti	(†) Schimbarea la față	Sc. la față	
7	Miercuri	M. Dometie, Narc. ☩	Caiedan	
8	Joi	Păr. Emilian, Triand.	Ciriace	
9	Vineri	Ap. Matia	Roman	
10	Sâmbătă	M. Laurențiu, Sixt.	Laurențiu	
8 după Rusalii. Gl. 7. Inv. 8. Ap. Fraților, rogu-vă pe voi (I Coa. 1, 10—11). Ev. În vremea aceea văzută a Iisus popor mult (8, Mat. 14, 14—22).				
11	Duminică	M. Euplu	Susana	
12	Luni	M. Fotie, Anichit	Clara	
13	Mărti	C. Maxim, Dositeiu	Hipolit	
14	Miercuri	P. Michea, Lucin	Eusebiu	
15	Joi	(†) Ad. născ. D-zeu ☩	(†) Ad. Mariei	
16	Vineri	M. Dioned, Alcibiad	Rocus	
17	Sâmbătă	M. Miron, Stratton	Liberat	
9 după Rusalii. Gl. 8. Inv. 9. Ap. Fraților, ai lui D-zeu împreună lucrători (I Cor. 3, 5—17). Ev. În vremea aceea, silit-a Iisus pe ucen cii săi (9, Mat. XIV, 22—34).				
18	Duminică	M. Flor și Laur	Helen	
19	Luni	M. Andreiu, c. Teofan	Ludvig	
20	Mărti	Pr. Samuil	Ștefan	
21	Miercuri	Ap. Tadeu și Vassa	Ioana	
22	Joi	A. Agatonic, Sever ☩	Timoteiu	
23	Vineri	S. M. Lup și Irineu	Filip	
24	Sâmbătă	M. Eutichie, Tation	Bartolomeu	
10 după Rusalii. Gl. 1. Inv. 10. Ap. Fraților, D-zeu pe noi, Apostolii (I. Cor. 4, 9—16). Ev. În vremea aceea s'a apropiat de Iisus un om (10, Mat. 17, 14—23).				
25	Duminică	Ap. Vartolom. și Tit.	Ludovic r.	
26	Luni	M. Adrian și Natalia	Samuil	
27	Mărti	C. Pimen	Iosif	
28	Miercuri	C. Moise Arabul	Augustin	
29	Joi	(†) Tăier. cap. Sf. I. B.	Tăi. c. s. Ioan	
30	Vineri	P. Alexa, Ion, P. ☩	Roza	
31	Sâmbătă	Brăul Preacuratei M.	Raimund	

ZODIA „FECIOAREI“. Cei născuți în această zodie au fire sensibilă, sunt buni la învățăture, talentați și de mare viitor.

Femeile sunt sfiicioase, dar drăgălaşe; sunt soții credincioase, mame bune și gospodine neîntrecute.

Bărbații sunt cu față luminoasă, buni gospodari, buni soți, dar pot fi ușor induplecați, fiind de bunăcredință.

Notice

Aveți Dv. cunoștință?

Că firma Victor Wagner este izvorul cel mai bun de
cumpărare în tot felul de **mărunțișuri de modă?**

Victor Wagner, Timișoara Fabric

Str. Dacilor 9.

Preturi ieftine, fixe.

Mare asortiment în mărfuri de toamnă și iarnă.

30 zile

Septembrie

Răpchiune

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic	Ziua are 12 ore Noaptea are 12 ore
11 după Rusalii. Gl. 2. Inv. 11. Ap. Fraților, peceata apostoliei mele voi sunteți (1, Cor. 9, 2—12). Ev. Zis-a Domnul pilda aceasta: asemănatu-s'a împărăția cerurilor (11, Matei 18, 23—35).				
1	Duminică	(†) C. P. Simeon	Egid	
2	Luni	M. Mamant	Absolon	
3	Mărți	M. Antim, Arist.	Serafin	
4	Miercuri	M. Vavila, Moise	Rozalia	
5	Joi	Pr. Zaharia, Urban	Victoria	
6	Vineri	A. Mihail, Romil	Zaharia	
7	Sâmbătă	M. Sozont	Regina	
Înainte Inălțării Crucii. Gl. 3. Ev. Uirenei: În zilele acelea sculându-se Marin (1, Luca 1, 39—49, 56). Ap. Fraților, vedeți cu ce fel de slove (Gal. 6, 11—18). Fraților, aceasta să se cugete întru voi (Fil. 2, 5—11). Ev. Zis-a Domnul, nimeni nu s'a suit în ceriu (Ioan 3, 13—17). În vremea aceea intrat-a Iisus într'un sat (Luca 10, 38—41, 27—28).				
8	Duminică	(†) Nașt. N. de D-zeu	(†) Nașt. Mariei	
9	Luni	P. Ioachim și Ana	Gorgonius	
10	Mărți	M. Minodora	Nicolau	
11	Miercuri	M. Teodora	Atanasiu	
12	Joi	M. Avtonom	Tobias	
13	Vineri	S. Corneliu Sutașul	Maternus	
14	Sâmbătă	(†) Înălț. Sf. Cruci	Înălț. S. Cruci	
După Înălțarea Crucii. Gl. 4. Inv. 2. Ap. Fraților, știind că nu se îndreptează (Gal. 2, 16—20). Fiule Timotee, întărește-te în darul (11, Tim. 2, 1—10). Ev. Zis-a Domnul: Căci ce voiește să vină după mine (Marcu 8, 34—9, 1). Zis-a Domnul învățăceilor săi: Iată eu vă trimit ne voi (Matei 10, 16—22).				
15	Duminică	M. M. Nichita, C. V.	Hildegard	
16	Luni	M. Eufimia	Ludmila	
17	Mărți	M. Sofia și ficele ei	Nicodim	
18	Miercuri	C. Eunemie	Toma	
19	Joi	Trofim, Sav., Dorim.	Lambert	
20	Vineri	S. M. Eustatie	Fustagiu	
21	Sâmbătă	Ap. Codrat din Mag.	Mateiu	
18 după Rusalii. Gl. 5. Inv. 3. Ap. Fraților, cea ce samănă cu scump. (2, Cor. 9, 1—11). Ev. În vremea aceea stă Iisus lângă lacul Ghenisaretului (1, Luca 5, 1—11).				
22	Duminică	S. Foca făc. de m. ☿	Mauriciu	
23	Luni	(†) Zemis, s. I. Bot.	Tecla	
24	Mărți	M. Tecla	Gellert	
25	Miercuri	C. Eufrosina	Cleofas	
26	Joi	(†) Adorm. Sf. Ion Ev.	Ciprian	
27	Vineri	S. M. Calistrat	Cosma și Dam.	
28	Sâmbătă	C. Hariton	Vincentiu	
19 după Rusalii. Gl. 6. Inv. 4. Ap. Fraților, Dumnezeu și Iata! (2, Dor. 11, 31—12, 1—9). Ev. Zis-a Domnul: precum vă este voia, ca să vă faceți vouă oamenii (2, Luca 6, 31—36).				
29	Duminică	M. Chiriac Sihast. ☿	Mihail	
30	Luni	M. Gridorie, Mardon	Hieronim	

ZODIA „CUMPENEI“ (CÂNTARUL). Cei născuți în această zodie sunt frumoși la făptură și dispun de o finețe sufletească aleasă, gata oricând de a ajuta pe cei oprimați și neajutorați.

Femeile sunt șăgalnice, le plac podoabele și se fălesc cu frumusețea lor; sunt bune gospodine, deși uneori ușoratice în căsnicie.

Bărbații sunt vorbăreți și lăuduroși, chibzuesc însă bine treburile și se fericesc în viață, asigurându-și traiu bun și indestulitor.

Notițe

31 zile

Octombrie

Brumărel

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic	Ziua are 11 ore Noaptea are 13 ore
1	Marți	Ap. Anania, c. Rom.	Remig	
2	Miercuri	M. Ciprian, Iustina	Leodegar	
3	Joi	S. Dionisie	Candid	
4	Vineri	S. P. Ieroteiu	Francisc Ser.	
5	Sâmbătă	M. Charitona	Placid	
20 după Rusalii. Gl. 7. Inv. 5. Ap. Fraților, arăt vouă, că Evanghelia (Gal. 1, 11-19). Ev. în vremea aceea mergea Iisus într-o cetate ce se chema Nain (3, Luca 7, 11-16).				
6	Duminică	(†) Sf. Ap. Toma	Bruno	
7	Luni	M. Serg., Polichron.	Iustina	
8	Marți	M. Pelaghia	Brigita	
9	Miercuri	Ap. Iac. a lui Alfeu	Dionisiu	
10	Joi	SS. M. Eulampie	Francisc	
11	Vineri	(†) S. Ap. Filip	Filomena	
12	Sâmbătă	M. Andronic	Maximilian	
21 după Rusalii, și a păr. Sin. VII. ecum. Gl. 8. Inv. 6. Ap. Fraților, știind că nu se îndreptează (Gal. 2, 16-20). Fraților, aduceți-vă aminte de mai marii voștri (Evr. 13, 7-15). Fraților, mai înainte de venirea credinței (Gal. 11, 23-29). Ev. Zis-a Domnul pilda aceas-a: sosit-a semănătorul (4, Luca 8, 5-15). În vremea aceea ridicând Iisus (Ioan 17, 1-13). În vremea aceea ruga pe Iisus un oarecare (Luca VII. 36-50).				
13	Duminică	SS. M. Carp. și Papii	Coloman	
14	Luni	(†) C. Paraschiva	Calist	
15	Marți	C. M. Lucian	Teresia	
16	Miercuri	S. M. Loghin Sut.	Gallus	
17	Joi	Pr. Osie, Andrei	Hedvig	
18	Vineri	Ap. și Ev. Luca	Luca	
19	Sâmbătă	Pr. Ioil și Bar	Ferdinand	
23 după Rusalii. Gl. 1. Inv. 7. Ap. Fraților, Dumnezeu bogat fiind într-o milă (Ef. 2, 4-10). Ev. în vremea aceea venit-a Iisus cu roabă în lăturea Gadarenilor (5, Luca 8, 26-39).				
20	Duminică	S. M. M. Aretemie	Vendelin	
21	Luni	C. Ilarion, Socrat	Cordula	
22	Marți	P. S. Averchie	Fortunat	
23	Miercuri	S. A. Iacob fr. Dl.	Rafail	
24	Joi	S. M. M. Areta	Crisant	
25	Vineri	SS. M. Notarie, M.	Dimitrie	
26	Sâmbătă	(†) Sf. M. Dumitru	Sabina	
24 după Rusalii. Gl. 2. Inv. 8. Ap. Fraților, Cri- os os este pacea noastră (Ef. 2, 14-22). Ev. în vremea aceea venit-a către Iisus un om căruia era numele Iair (7, Luca 8, 41-56).				
27	Duminică	M. Nestor, Capit.	Sim. India	
28	Luni	M. Terentie,	Ursula	
29	Marți	C. Anastacia	Narcis	
30	Miercuri	P. Zeno	Claudius	
31	Joi	M. Epimah	Wolfgang	

ZODIA „SCORPIEI“. Cei născuți în această zodie sunt ambițioși, statornici, rezervați față de lume, dar în prietenii credincioși și gata de ajutor; au voință hotărâtă și-și știu realiza cu succes dorințele.

Femeile sunt lacome după bani, nu știu păstra tainele; sunt schimbăcioase din fire, uneori artăgoase și gâlcevitoare; ținute aspru în frâu, devin soții bune și gospodine harnice.

Bărbații sunt iuți la fire, căutând să iscodească cauze de gâlceavă: ajunși la vârstă mai înaintată devin tăcuți și morocănoși; numai soțiile vesele și glumete le pot inviora zilele vieții.

Notite

30 zile

Noembrie

Brumar

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic	Ziua are 10 ore Noaptea are 14 ore
1	Vineri	Cosma și Damian	(†) Toți Sfinții	
2	Sâmbătă	M. Achindin	Pom. mort.	
22 după Rusalii. Gl. 3. Inv. 9. Ap. Fraților, vedeți cu ce fel de slove (Gal. 6, 11-18). Ev. Zis-a Domnul pilda aceasta: era un om bogat și se înbrăca în porfiră (5, Luca 16).				
3	Duminecă	M. Achepsina, I. ☸	Silvia	
4	Luni	C. Ioanich.	Carol	
5	Marți	M. Galaction, Caius	Emeric	
6	Miercuri	C. Pavel mărt. Luca	Leonard	
7	Joi	S. 34 martiri și Lazăr	Engelbert	
8	Vineri	(†) A. Mihail și Gavril	Gottfried	
9	Sâmbătă	M. Onisifor, Simeon	Teodor	
25 după Rusalii. Gl. 4. Inv. 10. Ap. Fraților, vă rog eu, legatul întru Domnul (Ef. 4, 1-7). Ev. În vremea aceea venit-a un leguitor la Iisus (9, Luca 10, 25-27).				
10	Duminecă	M. Orest și Olimp	Andrieu	
11	Luni	M. Mina, Victor	Martin	
12	Marți	Ion milostiv C. P. ☸	Emilia	
13	Miercuri	C. Ion gură de aur	Leopold	
14	Joi	Apost. Filip	Eduard	
15	Vineri	M. Gurie, P. N. D.	Grigoriu	
16	Sâmbătă	Ap. și ev. Matei	Otto	
26 după Rusalii. Gl. 5. Inv. 11. Ap. Fraților, ca fiii luminii să umblați (Ef. 5, 9-19). Ev. Zis-a Domnul pilda aceasta: unui om bogat tare i-a rodit țarina (9, Luca 12, 16, 21-8, 8).				
17	Duminecă	C. Grigorie, Lazar	Elisabeta	
18	Luni	MM. Platon, Roman	Felix	
19	Marți	M. Avdie, Varlam ☸	Intr. în bis.	
20	Miercuri	Proclu, Grigore	Sanislau	
21	Joi	(†) Intrarea în biserică	Serapion	
22	Vineri	Ap. Filimon, m. Tib.	Cecilia	
23	Sâmbătă	C. Amfilochie, Sis.	Clemente	
30 după Rusalii. Gl. 6. Inv. 1. Ap. Fraților, îmbrăcați-vă ca niște aleși (Col. 3, 12-16). Fraților, petrecerea noastră în ceruri este (Fil. 3, 20-4, 1-3). Ev. În vremea aceea un om oarecarele s'a apropiat către Iisus și pitindu-l (13 Luca 18, 18-27). Zis-a Domnul învățăcelilor săi: Voi sunteți lumina lumii (Mat. 5, 14-19).				
24	Duminecă	P. Clement, m. Petru	Ioan, Flora	
25	Luni	Ecaterina, Mercurie	Ecaterina	
26	Marți	C. Alipie, Stelian	Conrad	
27	Miercuri	M. Iacob Persul ☸	Virgil	
28	Joi	M. Stefan cel Nou	Sosten	
29	Vineri	SS. M. Paramon	Saturnus	
30	Sâmbătă	(†) Ap. Andrei	Andrieu	

ZODIA „SĂGETĂTORULUI“. Cei născuți în această zodie au fire aprinsă, demulteori au parte la pagube, fiindcă acționează în pripă, fără prea multă judecată; sunt autoritari, iubesc sportul și sunt foarte întreprinzători.

Femeile sunt harnice și muncitoare, dar nu se prea lasă de a fi purtate de nas; își țin bărbații în respect, fiind cuvioase și cinstite.

Bărbații sunt ambițioși, cu judecată sănătoasă și vrednici de situații bine stabilite, cu vază și mare câștig.

Notițe

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ANTON BRAUN

Cel mai eficient izvor de cumpărare
pentru

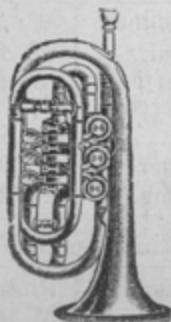
Instrumente muzicale

În: Tablă, Lemn, Coarde, Tobe și tot felul de accesorii

Catalogul se primește
gratis la cerere

Timișoara

I., Str. Eugen de Savoya No. 14

31 zile

Decembrie

Indrea

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic	Ziua are 9 ore Noaptea are 15 ore
31 după Rusalii. Gl. 7. Inv. 5. Ap. Fiule Timotei, credincios este cuvântul (1, Tim. 4, 9-15). Ev. În vremea aceea fost-a când s'a apr. piat Iisus de Ierihon (14 Luca 18, 35, 43).				
1	Duminică	Pr. Naum și Filar.	Oscar	
2	Luni	P. Avacum și Teofil	Aurelia	
3	Mărți	P. Tofronie, Teod. ☩	Francisc X	
4	Miercuri	M. Varvara, Ion D.	Barbara	
5	Joi	S. Sava, m. Diogen	Sava	
6	Vineri	(†) Sf. Păr. Nicolae	Nicolau	
7	Sâmbătă	C. Ambrosie, s. Fil	Ambrosiu	
27 după Rusalii. Gl. 8. Inv. 6. Ap. Fraților, întăriți-vă întru Domnul (Ef. 6, 10-17). În vremea aceea învăța Iisus într'una din sinagogi (10, Luca 13, 10-17).				
8	Duminică	C. Patapie, ap. Cesar	(†) Zem. Mar.	
9	Luni	Zemislirea S. Ane	Leocadia	
10	Mărți	M. Mina, Marian ☩	Iulit	
11	Miercuri	C. Daniel, m. Mirax	Damaschin	
12	Joi	Păr. Spiridon	Maxentius	
13	Vineri	M. Eustatie	Luci	
14	Sâmbătă	M. Tirs, Arian	Spiridon	
28 după Rusalii și a Strămoșilor Gl. 1. Inv. 7. Ap. Fraților, mulțămim tatălui (Col. 1, 12-18). Ev. Zis-a Domnul pilda aceea, un om oarecarele făcut-a cină mare (11, Luca 14, 16-24); Mat. 20, 16).				
15	Duminică	M. Elenterie, Sosana	Irineu	
16	Luni	Prof. Agheu, s. Teof.	Adelaida	
17	Mărți	Pr. Daniil ☩	Lazar	
18	Miercuri	M. Sevastian	Grațian	
19	Joi	M. Bonifaciu	Manasie	
20	Vineri	M. Ignat, Filigoni	Toma	
21	Sâmbătă	M. Iuliana, Temist.	Liberatus	
Înainte de Nașt. Domnului. Gl. 2. Inv. 8. Ap. Fraților, prin credință a nemernicit Avram (Ev. 11, 9-10; 32-40). Ev. Cartea neamului lui Iisus Cristos (Mat. 1, 1-24).				
22	Duminică	M. Anast. Chris.	Dimit. Zeno	
23	Luni	SS. 10 Mart. din Crit.	Victoria	
24	Mărți	Mart. Eugenia	Adam și Eva	
25	Miercuri	(†) Nașt. Dl. I. Christ.	(†) N. D. I. Hrist.	
26	Joi	(†) Sob. Preacur. ☩	(†) M. Stefan	
27	Vineri	(†) Arhidiacon, Stefan	Ioan evang.	
28	Sâmbătă	20.000 m. din Nic.	Pruncii nev	
După Nașt. Domnului. Gl. 3. Inv. 9. Ap. Fraților, arăt vouă, că evanghelia (Gal. 1, 11-19). Ev. Iar după ce s'au dus Maghi (Matei 2, 13-23).				
29	Duminică	Pruncii uciși de Irod.	Toma episc.	
30	Luni	M. Anisia, c. Zotie	David reg.	
31	Mărți	C. Melania, Gaud.	Silvestru	

ZODIA „CAPRICORNULUI“ (ȚAPULUI). Cei născuți în această zodie au multă atragere pentru învățăături, sunt harnici, din fire vioi, foarte cumpătați, cu temperament serios.

Femeile chipeşe umblă după găтели, le plac petrecerile şi se imbulzesc de a fi jucate; sunt de altfel harnice şi totdeauna gătite şi primenite.

Bărbații sunt vrednici, silitori și spornici la muncă, dar au cusurul, crezând, că alții ca dâșii nu mai sunt pe lume; în prietenii sunt neîntrecuți prin alipirea și sinceritatea, cu care își cinstesc amicii.

Notife

Date biografice despre Iuliu Maniu

Dl. Dr. Ion Subțire, eruditul avocat din Timișoara, și-a luat greaua sarcină de a publica în Vestul, în câteva numere consecutive, fragmente din viața lui Iuliu Maniu, oaspele mult așteptat la serbările ce vor avea loc în Timișoara, cu ocazia desvelirii bustului, temutului luptător naționalist de odinioară Vichentie Babeș. Noi, am crezut de necesar, să spicuiim câteva fragmente din viața lui I. Maniu, bărbatul providențial de Stat care trebuie cunoscut de fie care fiu al acestui ținut. Ne dăm seama că viața acestui om uriaș, este greu de prins în câteva pagini, însă ori cum am reuși tot va fi de folos, fiindcă cine va citi acest articol își poate măcar imagina, că cine a fost și cine va fi Iuliu Maniu.

Iuliu Maniu s'a născut în ziua de 8 Ianuarie 1873, în orașelul Șimlăul-Silvanic. Tatăl său Dr. Ion Maniu era judecător de tribunal la Zalău, iar mama sa Clara Coroianu era fida marelui luptător naționalist Iuliu Coroianu. Bunicul său Teodor Maniu era căsătorit cu Ileana Bărnăuțiu sora lui Simion Bărnăuțiu, care în 15 Maiu 1848 pe Câmpia Libertății din Blaj în prezența a 40.000 de oameni a ținut memorabilul discurs, în care a arătat că, națiunea română din Ardeal și Banat nu poate consimți la o unire cu Ungaria. Familia Maniu era de viță nobilă. Titlul de nobil a fost obținut, la 7 Dec. 1699 de către Laurențiu Mon din partea împăratului Leopold, drept recunoștință pentru vitejia avută pe câmpul de luptă. Blazonul era „o mână cu sabie“. Nu trebuie să uităm că, Iuliu Maniu are în vinele sale și sânge bănățean deoarece tatăl bunicului sale (Ileana Bărnăuțiu și a fratelui ei Simion Bărnăuțiu) a fost Simion Bărnăuțiu bătrânul, protopop în Bocșa-rom. Iu este Dr. Casius Maniu, profesor Universitar la Universitatea din Cluj. O soră a sa, a fost căsătorită cu Dr. Ioan Pop, iar sora cea mai mică a fost călugăriță și trăiește azi la Bădăcini, alături de iubitul ei frate.

Iuliu Maniu, din partea mamei, a primit o creștere profund religioasă, dar în același timp și națională. Școala primară a terminat-o la vestiții călugări din Blaj, iar liceul la colegiul calvin „Weselényi“ din Zalău. În clasă era cel mai inteligent și avea o predilecție pentru limbile și literatura clasică. A fost cel mai iubit de colegi, fiindcă îi plăcea dreptatea și evita întotdeauna certele. În clasa VIII. de liceu era unicul român, cu toate acestea a fost ales secretarul general al societății de lectură, a cărei președinte era dirigintele său, profesorul Petri Mai. Singura pasiune — după cum scrie despre el fratelui său Casiu Maniu, — a fost tragerea la țintă, pentru care adeseori își neglija și studiile. În 1890 trece maturitatea (bacalaureatul) cu „foarte bine“. Dreptul, l'a studiat la Cluj, Budapesta și Viena, făcând încă ca student politică militantă.

În 1892, ca student participă la congresul studentesc din Ro-

Dr. Iuliu Maniu
Primul președinte al Partidului Național-Tărănesc

man și pe pământul sfânt și liber al Vechiului-Regat, jură că va lupta cu prețul vieții sale, pentru drepturile românilor subjugăți. Dar anul 1892 este și anul „Memorandului“. În calitatea sa de președinte al societății academice „Petru Maior“ redactează un „Manifest“, prin care arată că studențimea este pe deplin solidară cu luptătorii memorandiști.

Rectorul Universității luând cunoștință de acest act, îl somează să-și retragă semnătura, ceace l'a făcut pe tânărul luptător să răspundă: „Dreptul de a-mi manifesta convingerea nu mi-l puteți nici contesta, nici lua. Magn. Voastră! Puteți să mă pedepsiți, dar de apostasie nu mă puteți îndupleca!“ A fost pedepsit cu amânarea ultimului examen, cu încă un semestru ($\frac{1}{2}$ an). În 1897, la vârsta de 24 ani a fost ales membru în comitetul național-român, fiind încredințat de președintele partidului Ioan Rațiu, ca să reorganizeze ziarul partidului „Tribuna“. — Iuliu Maniu n'a fost un rescotor de masă, din contră o fire așezată, cu mult simț politic de o manieră elegantă și cultă, cum nu s'a mai văzut până la el. Era un om profund gânditor al vieții politice de atunci, ceace l'a pus în conflict cu generația mai bătrână, pentru felul său de a vedea situația politică a poporului român. Era contra pasivismului preconizat și susținut de Dr. Ioan Rațiu, argumentând în fața comitetului convocat la Cluj în 1901, că poporul român pentru ași elupta drepturile subjugate, trebuie să ia lupta cu dușmanul milenar. N'a fost acceptat punctul său de vedere, deși mai târziu s'a dovedit, că poporul dacă a fost ținut în pasivitate, a susținut — desigur nevinovat — figurile de triste memorie ale trădătorilor ca: Pachomie Avramescu, Petre Mihali, Teodor Bazil, Ioan Ciocan și alții, cari mai târziu în România întregită, cu toți au intrat în partidul tuturor scursurilor, în partidul liberal, primind și demnități nemeritate în loc de ștreang sau exil.

După moartea lui Ioan Rațiu din 1904, adunarea convocată în 1905 la Sibiu, decide reîntrarea în activitate și toți spuneau: „Iuliu Maniu a avut dreptate“. Azi la fel, toți recunosc după ce au greșit că, totuși I. Maniu a avut dreptate când a pornit luptă dârăză contra factorilor iresponsabili de guvernare.

În 1906 primăvara, la vârstă de 33 ani Iuliu Maniu pentru prima dată, este ales de deputat la Vințul de jos în județul Alba, unde și astăzi este deputat după 28 ani de activitate politică. În parlament dela început s'a impus prin seriozitatea sa și prin felul cum a discutat problemele ardente pentru români. În replici a fost de neîntrecut, având o logică de fier, care a intimidat pe mulți adversari ai săi.

La 25 Maiu 1906, ține primul său discurs, ca răspuns la discursul primului ministru Wekerle. Iată ce scria presa de atunci despre acest discurs.

„Cuvântările D-lui Iuliu Maniu au stârnit talazurile urei și

ale respectului. Se anunță omul dintr'o bucată. Fără pasiune, fără căldură, fără lirism. Omul care cu rece și academică frondă a svârilit cele mai usturătoare adevăruri, în obrazul guvernelor maghiare. Omul despre care baronul Kaas a declarat, că regretă că nu este Maniu ungar. Omul despre care „Pesti Hirlap“ a scris că ar trebui spânzurat în piața publică. Omul pentru care cuvântul său cumpărat, nu este o podoabă, o floare sau un artificiu de foc bengal, ci o acțiune. Omul care instiga pe adversar, cu acele subtilități parlamentare care sunt proprii arsenalului lui rafinat, să pună problemele delicate pe cari voia să le fluture el. Omul care se juca cu sufletul uman, adecă: „Conducătorul adevărat“.

Primul său debut a făcut o impresie extraordinară, chiar asupra ungarilor. Vorbea impecabil din punct de vedere limbistic, încât însăși celebrul Appony ministrul instrucțiunii a recunoscut că, vorbește ireproșabil ungurește, însă o folosește ca să-și pălmuiască tot în ungurește.

Ungurii văzând situația în care au ajuns, prin faptul că poporul român se trezește la conștiință națională, au început tratative cu reprezentanții săi, cari erau: Iuliu Maniu, V. Braniște și alții. Românii n'au cedat o iotă și ungurii s'au lovit de cerbicia și intransigența de fier a lui Iuliu Maniu, care n'a înțeles un moment să pună la mezat interesele vitale ale Românilor, ci din contră să ducă lupta mai departe, până la complectă satisfacție la care au și ajuns, ceva mai târziu prin înglobarea tuturor românilor într'un singur stat național. De aceasta, singur contele Czernin și-a dat seama și a recunoscut că dacă se va pierde Ardealul și Banatul soarte monarhiei Austro-Ungară este pecetluită pentru totdeauna. Intreg partidul era solidar cu vederile lui Iuliu Maniu și în anul 1914 primăvara, s'a hotărât să se înceapă o campanie de luminare a maselor țărănești. N'au putut să tiecă la realizări, deoarece evenimentele de mai târziu, prin izbucnirea războiului mondial i-a împiedecat. La începutul războiului contele Ștefan Tisza, premierul Ungariei, a voit să smulgă frunțașilor români câte-o declarație de loialitate față de monarhie, însă n'a reușit. Este adevărat că, câțiva slabi de ingeri au iscalit, însă aceia nu reprezentau opinia poporului român. O singură declarație l-a interesat mai mult ca toate, cea a lui I. Maniu însă știa ca la aceasta nu va putea ajunge niciodată. Deaceia și scria el, contelui Czernin într'o epistolă că „a fost o greșală de ordin tactic, că în toamna anului 1914 m-am jucat ultimele cărți față de români și îndeosebi față de puternicul lor diplomat: Iuliu Maniu“. Chiar împăratul Germaniei Wilhelm s'a interesat de conduita politică a românilor și a însărcinat pe d-l Erzberger să trateze direct cu Iuliu Maniu, bănațeanul A. C. Popovici și Vasile Goldiș. Totul a fost zadarnic fiindcă Iuliu Maniu a rămas acelaș bărbat hotărât, dârz și intransigent ca și mai înainte. El nu urmărea decât un

singur rezultat, prăbușirea Monarhiei și Unirea tuturor românilor.

Văzând contele Tisza că nu merge cu buna, a început cu persecuțiile, îndeosebi că atunci când a discutat despre soarta românilor cu împăratul Wilhelm, acesta ia arătat un memoriu în care erau expuse nedreptățile suferite de români, fără nici un motiv a dat ordin că avocatul Metropolei din Blaj, care era Iuliu Maniu, deși era scutit să fie trimis pe front. În Maiu 1915 a și fost recrutat la Aiud. Pentru scurt timp a fost băgat într'o școala de ofițeri, iar apoi trimis pe front, ca „să-și arate curajul” expresia este a ministerului de război ungar. Atunci a scris Octavian Goga, memorabilul articol: „Pleacă și Maniu” pe care-l publicăm în întregime.

„Infanteria maghiară se va înmulți cu un om, și gloanțele din tabăra potrivnică nu va ști, ce inimă bate sub uniforma de honved a noului soldat. Noi românii o știm, însă, și acum la plecarea lui din Blaj, ne covârșește senzația singurătății penibile, a poporului nostru de acasă, rămas astfel cu desăvârșire orfan.

E vorba de plecarea lui Iuliu Maniu, cu armată ungurească pe câmpul de bătaie. Recrutat și dânsul după sistemul cunoscut de depopulare a Ardealului, va fi trimis peste câteva zile să moară pentru Habsburgi, în vreme ce cafenelele fără număr ale Austro-Ungariei, vor rămânea și mai departe tixite de mulțimea vitejilor ofițeri „activi”, care în libațiunile lor de șampanie își vor lansa înainte înjurăturile obișnuite la adresa „câinilor de valahi”.

Apoi mai la vale zice O. Goga despre D. Maniu: „Numai un temperament excepțional, o putere de revoltă nesecată și un fond moral ca totul deosebit, numai aceste calități îi puteau împrumuta cuiva tăria de a puti deasupra mizeriilor zilnice și de

a privi lupta noastră de rezistență prin prisma unei judecăți superioare de spirit occidental. IULIU MANIU a fost înzestrat cu aceste daruri. Nepot al lui Bărnuțiu, având în sânge îndemnul perpetuu al unei înalte conștiințe de neam, el era pedestrinat pentru o linie dreaptă în manifestările lui politice. Minte limpede, îndrumat de o serioasă cultură genereală și om de drept cu o perfectă pregătire teoretică, tânărul avocat din Blaj, nu era chemat să-și cheltuiască splendida oratorie, numai la judecătoriile de pace din Târnava-Mare. S'ao smuls degrabă și a ieșit la larg. În ultimele decenii, MANIU a fost spiritul călăuzitor al frământării noastre de peste munți. Din ceata cam unifră a frunțașilor ardeleni, lipsiți de un relief cultural deosebit și greoi uneori în acțiunile lor, s'a desprins de la început figura distinsă a acestui european vioiu, care prin atitudinile-i cavalești, prin înțelepciunea politică a tuturor pășirilor sale, prin demnitatea și tactul

care nu-l părăseau niciodată, își câștigase respectul unanim al prietenilor și adversarilor deopotrivă. În anii din urmă, deși nu mai pătrunsese în camera maghiară, el era un SPIRITUS RECTOR al vieții noastre politice, socotit de toți ca un om de mare calibru, un bărbat de stat, în înțelesul adevărat al cuvântului. MANIU a reprezentat politicește la toate oacziile absoluta intransigență națională față de unguri. În istoria noastră vor rămâne ca pagini de demnitate discursurile lui în care trăgea ultimele consecințe logice ale principiului național. Conștiința lui superioară sa manifestat totdeauna și ca o notă de actualitate, putem spune, că lui și unor prea puțin oameni din comitetul național de peste munți, se datorește marea biruință morală, care în lumina evenimentelor postume ia proporții și mai mari, de a nu fi încheiat un acord cu guvernul din Pesta, cu prilejul tratativelor cunoscute din anul trecut. De rezistența lui Maniu s'au frânt toate stăruințele și credința lui în necesitatea izolării noastre, secundată de o admirabilă putere de convingere, — a învins.

Cei inițiați în peripețiile acestor discuții, îndelungate și dificile, îi vor păstra recunoștința lor, care trebuie să crească astăzi, când ne dăm mai bine seamă cât de fatală ar fi fost o înțelegere cu contele Tisza.

La izbucnirea marelui drame, Maniu a înțeles că rolul politic al fruntașilor de dincolo a încetat și că în puterea solidarității noastre sufletești, răspunderea pentru soarta Ardealului a fost trecută în sarcina conducătorilor din Regat. De aceea, d. Maniu, retas în singurătatea de pe malul Târnavei, a tăcut și a așteptat. Nimeni nu i-a putut smulge o singură declarație de loialitate și nimeni n'a fost în stare să-l urnească în nici o parte ca să devie propagandistul unei apropieri de dușmanii noștri de veacuri. În locul tăcerii de astăzi, însă, vorbește ca un îndemn și ca o dureroasă muștrare trecutului lui Maniu, care cere un răspuns..."

Odată înrolat și după terminarea școlii a fost trimis pe frontul italian, în locurile cele mai periculoase. Este adevărat că, prietenul său Dr. Alexandru Vaida-Voevod, care era medic la un spital militar din Viena, a intervenit prin legăturile ce le avea la Ministerul de Război, în favorul lui I. Maniu, ca să fie adus ca locotenent auditor la justiția militară. Maniu luând însă cunoștință, de această intervenție i-a scris lui Vaida foarte hotărât „Nici odată și în nici un caz nu voi semna o asemenea petiție, preferând să mor aici în tranșeie, împreună cu ceilalți camarazi ai mei, de cât să cer guvernului maghiar, fie și în mod indirect o favoare“.

Cât a stat pe front, n'a primit nici un concediu mai lung ca ceilalți ofițeri, fiindcă imediat ce era plecat și guvernul maghiar a aflat aceasta, era telegrafic rechemat, ca nu cumva, stând mai mult timp acas, să poată desfășura vre-o activitate politică.

După prăbușirea monarhiei Austro-Ungară, a primit însărcinarea dela Comitetul național român, ca să organizeze la Viena și să conducă un Minister de externe și de războiu al românilor. Pentru ași duce la îndeplinire însărcinarea avută, în secret — în plină revoluție — a convocat toți ofițerii români din Viena, înființând „Sfatul soldaților români din Viena“, în care a intrat tot Regimentul 64 din Orăștie cu 5000 soldați. Atunci împreună cu Isopescu-Grecul român bucovinean, s'a prezentat la generalul Slöger și i-a cerut să-i predea comanda asupra regimentelor de români. Ministerul de Războiu, pus în cunoștință de cauză, a trecut comanda regimentelor românești asupra Locotenentului Maniu, care imediat a arborat drapelul românesc pe Cazarma Ferdinand, iar mâine zi trupele au și depus jurământul pe acest drapel.

Comanda efectivă a acestor regimente a avut-o generalul Ion Boieru. Primul gând al conducătorilor însă a fost, transportarea soldaților acas, prin Serbia.

Sub guvernul revoluționar a lui Karoly, ministrul naționalităților Oszkar Jaszi, a început tratativele cu reprezentanții românilor la Brad, pentru a salva unitatea teritorială a Ungariei. Tratativele au fost întrerupte până la sosirea lui Maniu din Viena, care într'un expozeu făcut, a arătat imposibilitatea unei confederații a naționalităților din vechea Ungarie. Jaszi văzând intransigența conducătorului românilor l-a întrebat atunci desperat: „In definitiv, ce vor românii d-le Maniu?“. Răspuns a fost clar și categoric, demn de curajul unui I. Maniu că: „D.sfacere totală de Ungaria“.

Ce a urmat se știe. S'a convocat adunarea dela Alba-Iulia, la 1. Dec. 1918, când s'a hotărât unirea pe vecie a Ardealului și a Banatului cu Țara Românească. S'a format consiliul Dirigent, care a girat treburile publice și a avut greaua misiune de a menține ordinea și a păstra liniștea. Restul evenimentelor sunt prea bine cunoscute de toată lumea, încât nu le mai amintim.

Rămâne un lucru definitiv câștigat pentru istorie, că românii ardeleni și bănățeni nici când n'au avut un bărbat de stat și politic mai mare ca Iuliu Maniu și nici decenii înainte nu vor mai avea.

WEISZ
și comp.
TAPISERIE S. A.

Sucursala :
București, Strada Doamnei 4
Arad, str. Eminescu (casa Crucea albă)

CENTRALA : **Timișoara - Cetate**
Str. BURSEI (vis-à-vis Lloyd) 1

Perdele și cuverturi Tapi-
serie industrie întreprindere
magazin de lână

Cântec

de C. MIU-LERCA.

Sânziană, sânziană,
spune care Cosânzeană
lângă lemnul Domnului.
uitatu-s'a somnului.
farmece de i-au rostit
florile-ți de-au răsărit
din aurul pletelor.
cununită fetelor.

Sânziană, sânziană.
cântă fetele'n poiană.
haide duru-duruiană
duru-duruiană.
Cele mici, sunt prin urzici,
Cele'n ani prin bruscălani
haide duru-duruiană
duru-duruiană.

Buruiene secerară.
snopi de datini, pe sub seară
și-au cules cicori și nalbe.
să'mpletească ceru'n salbe.
Licuricii, pe obrațe,
le-aprind stelele în brate.
sânii'n pupi de critărei.
doru'n flori de brebenei.

Sânziană, sânziană.
cântă fetele'n poiană.
haide duru-duruiană.
duru-duruiană.
Cele mici, sunt prin urzici.
Cele'n ani prin bruscălani
haide-duruduruiană
duru-duruiană.

Sever Bocu

f. ministru, Președintele organizației Național-Tărăniște din județul
Timiș-Torontal

Sever Bocu

Sever Bocu s'a născut în comuna Șiștarovăț, din Bănat, în 19 Noemvrie 1874. Fiul învățătorului George Bocu, descendent din satul lui Avram Iancu, care a trezit la conștiință națională Nordul Bănatului. Un străbun al său, Pavel Bocu, a fost condamnat cu pedeapsa capitală a lui Horia, frângerea pe roată în revoluția din 1874.

Și-a făcut studiile secundare în Arad și Lipova. La 17 ani a luat bacalaureatul. În fața bacalaureatului a fost eliminat din școală pentru că ar fi călcat în picioare tricolorul maghiar, în realitate fiindcă a refuzat să-l pună la butonieră.

Mai târziu a făcut studii la Hautes Etudes în Paris.

A intrat la 19 ani în ziaristică, pe vremea Memorandului, la „Tribuna“, unde a lucrat cu Septimiu Albini și Ion Russu Sirianu. A trecut apoi la Tribuna din Arad, unde la început ca redactor, mai în urmă ca director, a realizat cel mai mare ziar al românilor de peste munți. A ridicat palatul „Tribuna“. În tot acest răstimp s'a remarcat prin viguroase atacuri contra opresiunii maghiare. Temperament inșpetuos, linie de intransigență îndrăzneță, îl pun într'un conflict permanent cu procurorii maghiari. Este „agitator“ prin excelență al mișcării românești. Devine oaspe permanent al tribunalelor de represiune a luptei naționale. Este condamnat în diferite rânduri la aproape un an temniță, pe care o și execută în cazamatele din Arad.

Lovit cu peste 30 procese noi de presă, în 1912 trece în vechiul regat stabilindu-se la Constanța. Ia parte activă în lupta contra neutralității alături de Nicu Filipescu și Tache Ionescu, pentru intrarea României în război. Se înrolează ca voluntar în armata română, și face până la capăt războiul sub ordinele generalului Prezan. — Autoritățile maghiare luând cunoștință de agitația ce-o face contra fostei sale patrii vitrege, în absență îl condamnă la moarte, îndrumând pe toți agenții forței publice, să-l prindă viu sau mort. După ce România încheie pacea dela Buftea cu Puterile Centrale se duce în Rusia pentru a organiza împreună cu alți frați ardeleni și bănățeni, Legiunile de voluntari, cari alături de frații din regat, să lupte pentru victoria finală a românismului. Stabilindu-se la Kiew, aici redactează ziarul voluntarilor „România Mare“ și dezvoltă alături de Massaryk și-n colaborare cu el, o vie activitate pentru formarea legiunilor și destrucțiunea

monarhiei austro-ungare. In camera sa de Hotel din Kiew, îl în-
pacă pe Massaryk cu Ucrainenii, în războiul fratricid, izbucnit
între Ucrainenii și diviziile Ceho-slovace.

Războiul României terminat, traversează cu Octavian Goga,
bolșevizmul, travestiți în negustori din Iași, pentru a ajunge pe
frontul occidental ca să continue lupta de dezrobire. Prin peri-
petii nesfârșite, înfruntând moartea la tot pasul, cei doi pelerini,
ajung în Occident. Timp de un an, dl. Sever Bocu, desvoltă aci
o activitate care-i reliefează toată personalitatea sa, hotărâtă, in-
transigentă. Face parte din Consiliul Unității Naționale. Tipărește
două cărți, una asupra legiunilor și alta asupra Banatului, care
devine izvorul de informațiune al Conferinței de pace asupra ță-
rei românești privitoare la Banat. Cartea scrisă de un diletant,
prezintă remarcabile calități de intuiție științifică. De Martonne,
îl socotește geograf, profesor de geografie la Universitatea din Bu-
curești. Reîntors în țara unită dl. Sever Bocu își reia locul în rân-
durile partidului național, pe care nu le părăsește nici o clipă. De-
vine leaderul patriei sale restrânsă, a Bănatului, pe care-l încor-
porează complet ideii național-țărăniste. Este poate cel mai com-
bativ, cel mai intransigent. Ales în toate legislaturile ilustrează
tribuna și animă cu scrisul său 10 ani opinia publică. Redactează
trei ani ca director, oficiosul partidului „România“. Aticlele
sale, sunt acte, nu fraze. Pe urma unui asemenea articol a luat
naștere idea Albei Iulii, care a sfârșit prin a înfrânge regimul li-
beral. El luă jurământul masselor la Alba Iulia. A redactat cele
două moțiuni ce vor rămâne istorice, cea a adunării din Martie
dela București și cea dela 6 Mai din Alba Iulia, în care guvernul
urgisit de popor fu numit „dușman al Patriei“. Cu o deosebită
dinamică în verb, el scormoni sufletul masselor și dădu un ritm
revoluționar mișcării politice. Mai târziu, el a fost organizatorul
și animatorul celei mai strălucite serbări a țării, ce a avut loc în
Alba Iulia — a treia Albă Iulie. In timpul cât a fost ministru în
cabinetul dlui Iuliu Maniu dl. Sever Bocu a fost mai viu atacat.
In cabinet a luat loc ca ministru al Banatului. Provincia sa a fost
foarte mândră cu această distincție dată celui mai valoros fiu al ei.
Opiniunea generală l-ar fi văzut însă, mai bucuros la un resort,
unde puterea sa de muncă putea fi pusă în valoare. Desigur că,
omul care a organizat Alba Iulia, în comparație cu alții era în-
dreptățit la un portofoliu plin, mai cu seamă că a dat dovezi de
un abil organizator.

Ca Director Ministerial, a fost cel mai activ, deși n'avea atribuții, fiindcă miniștrii din București deloc n'au voit să renunțe la ele. Cu toate acestea, în timpul relativ scurt, a creat o șosea de 200 km. până la Lipova și o biserică monumentală tot în Lipova, care va rămâne pentru posteritate ca un cap de operă. Înțelegând mai ibne ca ori și care, nevoia unui cotidian românesc, a înființat ziarul „Vestul” mândria Banatului cultural de azi.

În a doua guvernare național-țărănistă, deși un simplu și modest primar al comunei Lipova, reușește într'un an și jumătate dintr'un sat să facă un adevărat oraș. Lipova veșnic îi va fi recunoscătoare fiindcă sub el s'au pavat străzile cu bazalt, s'a introdus curentul electric, s'a zidit noul local al primăriei și tot sub mâna lui autoritară de primar s'a refăcut partea dinspre Mureș, inundată în 1932, construind aproape 200 căși noi.

Dacă guvernarea a doua naț.-țărănistă n'ar fi fost atât de scurtă și de dificilă, așa cum a dat Timișorii școala superioară de Arte frumoase i-ar mai fi dat o Metropolie și o Universitate. Viitorul politic și împrejurările în care va activa, îi vor da și această satisfacție, ca numele lui Sever Bocu să fie legat de înființarea acestor două instituții culturale de prima necesitate pentru băănăteni și în deosebi pentru copii de țărani ai acestei ținut.

IN LOCUINȚE MODERNE NUMAI ***Sobe de Teracotă***

moderne, în cele mai moderne modele
și culori, le puteți obține numai la
vechea și cunoscuta firmă

D. B A N D U

Timișoara-Cetate Str. Vasile Alexandri 6.
Primesc reparațiuni cu garanță și prompt.

Dr. Liviu Gabor
medic, fost primar al oraşului Timișoara.

Conducerea

organizației partidului național-țărănesc din Județul Timiș-Torontal, aleasă la marele congres din 17 Iulie 1934.

Președinte: SEVER BOCU, Lipova.

Vicepreședinți: Ing. Stan Vidrighin, Beregsău; Dr. Ion Vână-

tu, Timișoara; Dr. Aurel Leucuția, București.

Secretari: Dr. Ion Subțire, Timișoara; Liviu Iuga, Timișoara.

Ing. Stan Vidrighin
fost Director general al C. F. R. și
senator de Timiș-Torontal.

Dr. Aurel Leucția
advocat, fost în mai multe rânduri
deputat de Timiș-Torontal.

«Cenzor: Dr. Liviu Gabor.

Cassier: Dr. Oct. Crișmariu.

Membrii in delegația permanentă:

Dr. Cornel Lazar, Timișoara.

Preot Ion Cismașiu, Silagiu.

Dr. Sever Bugariu, Recaș.

Preot Vasile Medrea, Comloș.

Dr. Petru Istfan, Timișoara.

Ștefan Călinic, Jimbolia.

Dr. Nic. Căpețianu, Timișoara.

Florea Minda, Saravale.

Dr. Tiberiu Gruescu, Ciacova.

Prof. Ioachim Perian, Timișoara.

Dr. Naftaniel Pulca, Deta.

Iosif Albu, Fratelia.

Dr. Vasile Galu, Periam.

Dr. Gh. Ciorman, Timișoara.

Dr. Dimitr. Șuşman, Timișoara.

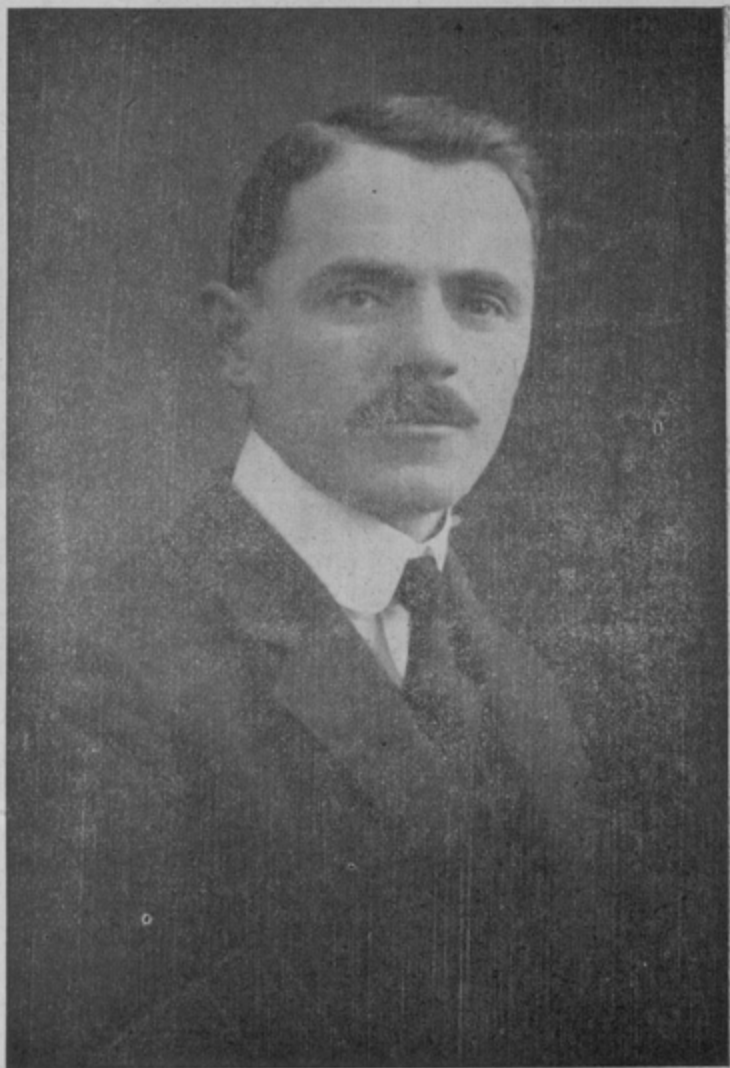
Const. Miu-Lerca, Timișoara.

Romulus Cărăbaș, Timișoara.

Petre Antelescu, Timișoara.

Preot Nic. Lugojanu, Izvin.

—

Dr. Ion Vănatu
advocat, fostul președinte al organizației lupiste din Timiș-Torontal.

Dr. Naftanail Pulca

farmacist în Deta, președintele acelei plase și membru în delegația perm.

Membrii Comitetului:

Dr. Liviu Gruescu, Ciacova,
Dr. Titu Mălaiu, Timișoara.
Dr. Valer Hetcou, Vinga.
Dr. Ciprian Birta, Deta.
Dr. Liviu Vânătu, Timișoara.
Dr. Dimitrie Zimcea, Ciacova

Avocat Lazăr Mioc, Opațița.
Dr. Ioan Răhăianu, Sânnic.-mare.
Preot Gh. Tocitu, Fratelia.
Preot Iosif Sfercociu, Jebel.
Preot Enea Patachi, Petroman.
Preot V. Delea, Folia.

Dr. Cornel Lazar
advocat, fost deputat și primar al orașului Timișoara. Președintele grupării
de fotbal „Ripensia“.

Preot Romul Fabian, Gherman.
Preot N. Drăgan, Pădureni (Lig.)
Simion Mioc, Timișoara.
Preot Pavel Ardelean, Timișoara.
Rusu Gavrilă, Foeni.
Iova Dragalina, Petroman.

Simion Pitriș, Banloc.
Trifu Ruian, Timișoara.
Iovan Traian, Pesac.
Jiva Traian Stevin, Satchinez.
Nicolea Crăciunescu, Satchinez.
Moise Irimie, Lipova.

Dr. Ion Subțire

advocat, secretarul organizației județene naț.-țăr.

Aurel Magiaru, Remetea.
Simion Teodorescu, Timișoara.
Petru Nofchin, Vinga.
Gheorghe Lazăr, Gătaia.
Simion Paulișan, Murani.
Nic. Giurgeca, Murani.
Adrian Tripa, Sănnicolau.

Bogdan Constantin, Periam.
Ioan Costea Buzea, Comloș.
Nicolae Dragoiescu, Comloș.
Radin George iun., Cerneteaz.
Vichentie Iovănuț, Moșnița.
Constantin Călin, Utvin.
Simion Muncila, Utvin.

Liviu Iuga

advocat, secretarul organizației județene naț.-țăr.

Teodor Isac, Becicherecul-mic.
Cristea Oprin, Becicherecul-mic.
Moise Brânzei, Sânmihai.
Costa Iancu, Sânmihai.
Pavel Popescu, Urseni.
Stoia Raca, Beregsău.
Moise Aurel, Chișoda.

Trifu Cădărean, Parța.
Vezure Nic., Parța.
Cădarius Ion, Giulvăz.
Partenie Fanu, Pesac.
Ilie Șiriganțu, Saravale.
Arcadie Micșa, Igriș.
Ion Galu, Igriș.

Dr. Petru Isfan
advocat, membru în delegația permanentă a organizației.

Pantelimon Tăran, Igrîș.
George Păianu, Secusigi.
Ștefan Rozu, Secusigi.
Trăian Ghilezan, Secusigi.
Arcadie Cristea, Satu-mare.
Sârbovan Rada, Satu-mare.
Lazăr Popovici, Felnac.
Nicolae Putin, Mănăstur
Jivco Belințan, Gelu.
Ion Cărăbaș, Timișoara.
Ghenadie Albu, Seciani.
Lucian Oprea, Călacea.

Moise Belcea, Bărateaz.
Ioan Cocoș, Hodoni.
Pascu Cărăbaș, Hodoni.
Antonie Simianțiu, Sânnandrei.
Ioan Rancu, Fiscut.
Ioan Peri, Fiscut.
Todor Iorghi, Firiteaz.
Nic. Popa, Hunedoara Timiș.
Ioan Velin, Fibiș.
Alexandru Tamșa, Lipova.
Gherghe Armega, Lipova.
Căpruceanu Ioan, Chelmac.

prof. Lazar Anțilă
membru în comitetul județan.

Evri Nicolae, Alios.
Hodoșan George, Chesinț.
Tanascu Romul, Șistarovăț.
Dr. Ioan Mladin, Ciacova.
Iosif Blidariu Circu, Chevereș.
Ioan Lazar, Uliuc.
Meilă Bălu, Ferendia.
Pavel Avramescu, Bucovăț.
Timescu Nicolae, Crivobara.
Bogdan Cuzman, Pesac.
Doboș Andrei, Pesac.
Muntean Iuliu, Vizma.
Tosici Avram, Sânpetru.

Suciu Danilă, Labășint.
Trifu Floria, Topolovăț.
Petru Iovi, Topolovăț.
Uegeșan Gh., Secaș.
Nic. Boici, Buzad.
Preot Iosif Stoica.
Preot V. Sasu, Șușanovăț.
Dimitrie Radin, Cerneteaz.
Petru Bugariu, Macedonia.
Ovodescu Simion, Cebza.
Milosav Dragomir, Gad.
Nicolae Crucoane, Toader.
Traian Jurj, Foeni.

protopopul Ion Cizmaș
din Silagiu, membru în comitetul ju-
dețan.

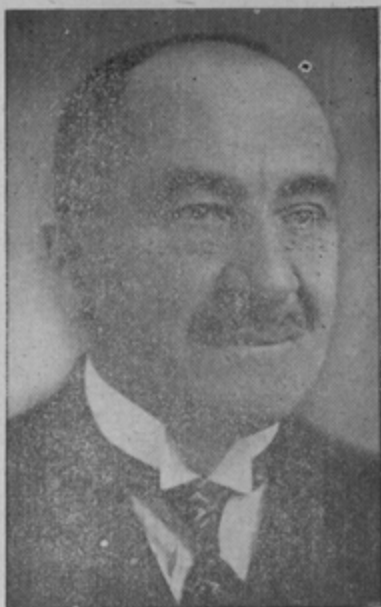
preotul Pavel Ardelean
din Mehala, membru în comitetul ju-
dețan.

Preda Jianu, Comlos.
Suciu Danilă, Labașinț.
Adam Dimitrie, Paniova.
Moise Dimitrie, Checheș.
Isa Gh., Lucaret.
Nic. Crișovan, Șușanovăț.
Ilie Laichici, Hisiaș.
Gheorghe Jifcovici, Brestovăț.
Veche Ioan, Chizătău.
Ștefan Moise, Berini.
Romul Cartarescu, Budint.
Voin Partenie Herneacova.
Alexin Iovan, Stanciova.
Perici Ioan, Cralovăț.
Buha Păun, Bazos.
Răbu Ion, Ianova.

Blagoie Nic., Remetea.
Narodea Nicolae, Remetea.
Gheorghe Ivan, Izvin.
Ioan Lera, Sacoșul-Turcesc.
Nic. Novac, Sacoșul-mare.
Nicolae Sonda, Sacoșul-mare.
Nicolae Cristescu, **Ficătar.**
Constantin Cimponeriu, Ohaba.
Drinovan Dimitrie, Drăgoești.
Petru Foale, Racovița.
Dimitrie Fira, Sinersig.
Iosif Ciosa, Ghertenis.
Petru Frant, Sculia.
Gh. Avramuț, Sculia.
Ioan Lazar, Șoșdea.
Dușan Ghiuchici, Recas.

prof. Ioachim Periam
membru în delegația permanentă.

Dr. Titu Malaiu
notar public, membru în comitetul
județan.

Achim Franț, SEMPLAC.
Ilie Buna, CLOPODIA.
Bica Nicolae, GĂTAIA.
Avram Fili, FERENDIA
Ionică Marta, BANLOC.
Ilie Drăghici, BANLOC.
Aurel Mecea, PARTOȘ.
Toma Kalapiș, BREȘTEA.
N. E. Ferr, SÂNGEORGE.
Ion Ardelean, DENTA.
Savu Almăjan, GAIUL-MIC
Ioan Marcu, TOLVĂDIA.
Aurel Todor, GHILAD.
Laiu Grigorie, PĂDURENI.
Danilă Negrea, JEBEL.
Octavian Murariu, JEBEL.

Blidariu Ion, JEBEL.
N. Curea, VOITENI.
Alex. Marta, VOITENI.
Ilie Cionvică, ȘIPET.
Todor Stanciu, STAMORA ROMÂNĂ.
Lazăr Ion ȘOȘDEA.
Muntean Vasile, CUVEȘDIA.
Ghiușchidi Achim, COMEAT.
Iosif Belanescu, BELOTINT.
Marian Avram, PĂTÂRȘ.
Sofronie Damian, COMLOȘ.
Șoșdean Partenie, COMLOȘ.
Const. Baba, LIPOVA.
Gh. Martinescu, DORGOȘ.
Gh. Doboșan, DUBOZ.
Martin Florea, BLAJOVA.

Dr. Gruescu Tiberiu
advocat în Ciacova, președintele acelei
plase și membru în delegația perma-
nentă.

Dr. Ciprian Birta
advocat în Deta, membru în comitetul
județan.

Iova Drăgălina
țaran fruntaș din Petroman, membru
în comit. județan.

Ion Tripon
țaran din Bucuvăț, membru în comit.
județan.

P-4854-S

P. 1464

Florea Minda
din Saravale, membru în deleg. perm.

Ionică Marta
din Banloc, membru în comit. județ.

Moise Torneanțu, Cadar.
Trăilă Strâmbu, Căpăt.
Gh. Ștefan, Silagiu.
Iosif Palici, Opațița.
Dionisie Mioc, Opațița.
Tăran Vladasoca.
Iosif Căpătină, Omor.
Iosif Fiat, Ciacova.
Toma Ilie, Cerna.
Iosif Crainic, Berini.
Ioan Bogdan, Berini.
Traian Suciu Cărpilă, Cenad.
Petre Vânătu, Secusigă.
Isaia Corsovan, Secusigă.
Ștefan Mârza, Beregsău.
Damșa Valeriu, Murani.
Gh. Rujei, Seciani.

Aurel Suciu, Cenad.
Purcelaș Nic., Ciacova.
Ilie Buru, Berini.
Mihai Osvald, Deta.
Ion Tripon, Bucovet.
Al. Bugi, Bucovăt.
Nica Cristin, Mănăstur.
Damian Chiriac, Beba.
Atanasie Birău, Bărateaz.
Danilă Musteți, Cebza.
Bașiu Nicolae, Jebel.
Minda Iosif, Obad.
Moise Minda, Petroman.
Nicolae Curtu, Racovita.
Vâșcu Nicolae, Murani.
Zimbrea Vasilie, Sălciva-nouă.
Mișiga Nicolae, Lighed.

Albu Iosif
din Fratelă, membru în delegația per-
manentă.

Mioc Simion
secretar la Fabrica de Spirt, membru
în comitetul județan.

Antalescu Petru
industriș, fost vicepreșed. al partidu-
lui lupist, membru în deleg. perman.

Iosif Petcu
funcționar particular, membru în comit-
județan.

Micșa Arcadie,
președintele organizației din Igrăș.

Galu Ioan
vicepreședintele organizației din Igrăș

Maxim Nicolae. Nadăs.
Jucu Romulus. Ictar.
Drăghicescu N., Topolovățul-m.
Preot Luminosu V., Hodoș.
Ioan Voinea, Utvin.
Izdrăilă Ilie, Fratelia.
Ioan Lengheru, Păduren.
Opriș Francisc, Chizătău.
Adam Ion, Belint.
M. Olariu, Chișoda.
Gh. Chejlerici, Saravale.
Rista Matei, Saravale.
Ortman Mihai, Stamora.
Atanasie Giurbicu, Mănăstire.

Belintan Petru, Șuștra.
Georgevici Nicoleta. Recaș.
Trăilă Foale, Buzias.
Ion Drăgănescu, Buzias.
Vlada Stanislav, Dejan.
Nicolae Moise, Giroc.
Inv. N. Catina, Becicherecul-m.
George Deliman. Sânnicolau.
George Stanoie. Denta.
Ioan Peri, Firiteaz.
Stefan Stoianov. Sângeorge.
Ploscar Vasilie. Soca.
Gh. Petruț, Omor.

Cetiți și răspândiți ziarul
Voința Banatului

N. Jivcovi
industriaș, membru în comit. județan.

Ios Gavrilă
din Foeni, membru în comit. județan.

Orașului

Pe drumul cu duzi de strajă,
— Lung, ca raza lunii din zare,
Tăcut ca o apă mare —
merg singur în astă noapte
— semnând trecerea mi cu pașul
și ascultând a pusteii șoapte:
cântece de grâne coapte —
Spre orașul
ce nu vine
Nici odată către mine.

Am strâns gândurile pusteii
să i-le depun în vitrine,
Iar
Blaga sacilor din car
să i-o vârs în magazine.
Aduc orașului străin,
Orașului hain —
Dar
Intregul tovar
Al belșugului:
Gândului și plugului

— Ce are pusta scump, tot-tot
Orașului despot.

Romul Fabian

Voluntarii și Sever Bocu

Totți am auzit de voluntari, toți știu câte ceva despre ei, mai mult se știe, că ei au fost românii din Ardeal-Banat și Bucovina, cari ajungând în prinsoare, acolo s'au constituit în organizații ire-dente politice și apoi în unități militare, cari au luptat — în Mol-dova, Siberia, Italia și Franța — alături de aliați și armata română. Atât se știe mai mult.

Sigur, că lapidar așa se prezintă trecutul voluntarilor, dar de la o fază la cealaltă treburile n'au mers așa de ușor cum se scriu acum.

Dr. Nicolae Capățianu
advocat, președintele plasei Buziaș
și membru în delegație

Cu toții știm, că instinctul nostru, și educația noastră, înainte de război a culminat în românism fanatic, desrobire și unire. Tot sufletul nostru, toată ființa noastră a fost înpregnată de aceste sentimente, de aceste tendințe și idealuri, cari ne-au dat o forță și un fanatism nemaipomenit.

Așa am plecat în Război sub steagurile „Impăratului“. Sufletul nostru a tremurat mereu și zi de zi a așteptat știri precise, relativ la atitudinea României.

Nu ni-sa spus nimic categoric la plecare în război. ni-sa spus așa de mântuială „facevăți datoria“, că pe când v'a sosi momentul totul se v'a ști.

Sub steagurile „Impăratului“ de voie de nevoie, cu sufletul

ars de durere au sângerat românii doi ani copleșiți de glorie „făcânduși datoria“.

Abea în 14 August 1916, a sosit momentul mult așteptat, când România a intrat în război și a arătat direcția.

Dela aceasta dată în Monarchia Austro-Ungară și pe toate fronturile și toate țările beligerante unde a fost un suflet curat de român s'a știut ce-i de făcut.

Deși fără nici un concurs, fără nici o propagandă, fără nici o organizație prealabilă, în multe state — ca în Rusia — luptând chiar contra dușmăniei manifestată față de români, aceștia din acea zi s'au considerat mobilizați și au constituit un furnicar în vecinică mișcare spre a servi idealul sfânt.

Așa a fost și în imensa Rusie, unde erau mulți români prizonieri.

Așadar instinctul național înăscut, educația de acas. prigonirele stăpânirii de acas și din război și chiar din prinsoare și-au produs efectul imediat, fiecare a devenit dușman neînpăcat a Monarchiei și simultan cel mai devotat ostas al Unirii.

Aceasta forță inerezistabilă ajunsă la gradul fanatismului a făcut, că deși luptând cu toate greutatea naturei și a aparatului de Stat rusesc inclusive influența nebănuită a dușmanului (germani), în primele zile după declararea războiului de către România prizonierii de origine românească, ofițerii, gradații și soldații s'au prezentat la comandamentele rusești în număr inpozant, cerând permisiunea de-a putea intra voluntar în armata română.

Prietenii noștri Cehoslovaci și Sârbi au rămas buimăciți, văzând prezentarea inpozantă și benevolă a românilor.

Germanofili și spionii germani din Rusia au rămas și ei foarte surprinși de felul inpozant al manifestării iredente a românilor și dânduși seama de importanța politică a acestui irendentism român au intervenit imediat, pe toate liniile și până la locurile cele mai înalte ca să se pună toate piedecile posibile și să se oprească acțiunea românilor.

Inconștiența rusească s'au executat și românilor li-sa făcut mizerii — fiind chiar incarcerați și maltratați — dacă s'au manifestat ca români și au insistat să plece în armata română sau apoi în legiunea română. Cehii și Sârbii în schimb au avut tot concursul oficial.

Cu toate acestea, cei câțiva ofițeri, cari din diferite colțuri ale imensei Rusii n'au dezarmat, ci au insistat și lucrat infruntând toate riscurile în fine în Decembrie 1916 au ajuns, că la Darnița s'au concentrat ofițerii și gradații.

Acest nucleu de ofițeri și gradați concentrați la Darnița au format apoi forța, căreia nu s'a mai putut opune oculoarele din Rusia și la 7 Iunie 1917 prima mare unitate din Corpul Voluntarilor România a depus jurământul la Iași în fața Regelui Ferdinand și

apoi a plecat la front, urmată fiind de zeci de unități, cari veneau mereu.

În afară de organizația militară, acțiunea noastră cerea și o organizație politică cu toate anexele ei și indeosebi un organ politic unic a tuturor legiunelor, cel puțin în cece privește tinta principală care era dărămarea Austro-Ungariei.

Pentru acest organism Marele Cartier General Român a trimis la Chiev — centrul de acțiune a legiunei noastre și a celorlalți Cehoslovaci și Jugoslavi — mai mulți intelectuali probați, toți din Ardeal și Banat, fiecare având o anumită misiune.

Între aceștea a fost și SEVER BOCU.

Misiunea lui Sever Bocu a fost să organizeze presa în interiorul corpului și mijloacele de propagandă în afară și să reprezinte corpul în unitatea politică comună a tuturor legiunilor.

Evident, că acest rol a fost foarte important, concentrând deci firele principale ale acțiunii politice în interior și exterior, adică Ministru de Interne, Ministru de Externe și Președentia Consiliului.

Bănățeanul Sever Bocu s'a achitat de aceasta misiune istorică în mod glorios.

A fondat și organizat ziarul „România Mare“ care a apărut la Kiew și care a fost redactat în mod excelent, ziar, care servea și pentru propaganda de recrutare, dar tot atunci era și organul oficial și reprezentativ a irendentei românești.

„România Mare n'a servit numai acel scop, ci și scopul trezirei basarabenilor și fortificarea lor, intră cari s'a bucurat de o dragoste neabătută.

În afară de aceasta prin contactul direct cu reprezentanții cehoslovacilor și jugoslavilor a contribuit mult la formarea organului de acțiune comună, precum și la planul de acțiune concentrată. În urma calităților lui distinse, a situației politice ponderantă atât prin importanța legiunei noastre, cât și prin a României, Sever Bocu a avut rolul de inițiator și s'a bucurat de mare trecere și autoritate, astfel, că spiritul lui a ținut toată acțiunea politică a celor 3 legiuni în colaborare.

Vizita D-lui Massaryk, Beneș și generalul Stefanik la Iași a fost inițiată, pregătită și desăvârșită de Sever Bocu, care a fost consilierul intim și apreciat a guvernului român în aceasta chestiune a acțiunii irendente românești.

A fost la fel în calitatea avută de Cancelar a legiunei românești inițiatorul și organizatorul și în fine participantul ponderos al congresului tuturor naționalităților din fosta Austro-Ungarie din 29 Noembrie 1917, ținut la Kiev în care s'a desăvârșit unitatea de acțiune a popoarelor oprimate și s'a hotărât lupta până la ultima picătură cu orice mijloace pentru dărămarea Austro-Ungariei.

Sever Bocu, în calitatea avută și deci ca reprezentant a românilor ia parte și la congresul naționalităților din Rusia ținut tot la

Kiev (15 Septembrie 1917), unde i-a cuvântul și prin cuvântarea sa se impune, fiind sărbătorit și câștigând prietenia cercurilor ucraineine.

Sever Bocu desvoltă o activitate foarte prețioasă pentru interesele noastre în legătură cu Basarabia. Toți conducătorii ucraineni apreciindu-l pe Bocu dau corpului voluntarilor concurs nelimitat.

Bocu face mari efortări în a angaja Ucraina în favorul nostru în cece privește Basarabia, cece ia și succes în parte.

Acțiunea României în ocuparea Basarabiei și salvarea ei este determinată și de Sever Bocu, care cunoscând realitatea din Rusia a fost consilier prețios la Iași și așa a împins și accelerat acțiunile militare în Basarabia alături de alți voluntari, cari au muncit și jertfit mult pentru Basarabia.

Prietenia lui Sever Bocu cu Ucraineni, tactul și prevederea lui salvează și pe D-l Massaryk și legiunea cehoslovacă din conflictul izbucnit între cehoslovaci și ucraineni, ultimi aliați fiind cu bolșevicii înfrâng pe Kerensky și pe cehi.

Prietenia lui Sever Bocu cu Petlinra și ceilalți ucraineni, precum și însușirile lui sufletești servesc cauza cehilor în mai multe ocazii.

Toate aceste dovedesc cece am afirmat, că bănătanul Sever Bocu a fost la culmea misiunii lui, bucurându-se de respectul tuturor, care s'a resfrânt și asupra Corpului Voluntarilor Români.

Războiul civil din Rusia constrângând conducerea Corpului Voluntarilor a veni în parte în Moldova și în altă parte a merge spre Siberia pentru a continua acolo organizarea românilor, cari n'au mai putut fi aduși la Kiev formând Corpul din Siberia, iar o parte a trebuit să plece în apus, conducerea se trifurcă.

Grosul rămâne în Iași, o misiune pleacă în Siberia în frunte cu Dr. Voicu Nițescu, iar ce-a mai importantă în Franta.

Evenimentele din Rusia, și tragedia României impune aceasta acțiune.

Sever Bocu pleacă la Paris prin Rusia complect bolsevizată și dușmană înfruntând moartea la fiecare pas.

La Paris pentru a salvarda interesele românești se organizează Comitetul Național Român și mai apoi Guvernul Național Român în frunte cu Take Ionescu, Sever Bocu face parte din ambele, reprezentând Banatul.

Guvernul Român din Paris este recunoscut de toate marile puteri, Sever Bocu muncește muncă titanică și acolo în calitate de Ministru a guvernului român din Paris.

Vine apoi înfrângerea Germaniei, armistițiul și tratativele de pace.

Sever Bocu în calitate de Consilier Technic a delegației românești depune o muncă eroică pentru salvarea Banatului. Cartea lui scrisă despre Banat ajunge a fi izvor de autoritate în aplanaarea conflictului cu Sârbi.

Pentru munca, curajul, jertfele și devotamentul lui Cercul electoral al Buziașului îl alege deputat pe Sever Bocu, voluntarul abea sosit dela Paris.

Camarazii voluntari mereu l'au secondat în activitatea lui de acas, iar începând cu anul 1922, l'au ales președintele lor mulți ani de-a rândul.

Sever Bocu ajuns Ministru și în țară, nu uită de voluntari, ci dă tot concursul său din bunul lui suflet oricărei acțiuni voluntărești și lui i-se poate mulțumi în mare parte că în Banat s'a dat pământ foștilor voluntari muncitori de pământ.

Pentru toate aceste mari fapte ale lui Sever Bocu. în 1934, când — fără nici un motiv just elemente politicianizate, elemente inconștiente, oameni cari n'au făcut nimic bun în viața lor și n'au jertfit nimic pentru acest neam românesc — s'au ridicat contra lui și l'au injurat și i-au contestat locul social ocupat în acest Banat salvat și cu jertfa lui Sever Bocu; toți voluntarii bănățeni, cari i-au fost colaboratori în acele grele vremuri și cari au muncit și sângerat cu el pentru România Mare, toți s'au ridicat și l'au apărut.

Voluntari Bănățeni! Viața și faptele patriotice, curajul și devotamentul lui Sever Bocu, să vă fie pildă de urmat, sufletul lui nobil de artistocrat să Vă încălzească și inimele Voastre și să fiți cu toții mândrii de el.

Totatunci însă să știți, că aveți sfânta datorie să-l apărați de câteori se v'a ridica mocirla contra lui; pentru că — durere, — dar în țara românească acea cari au muncit pentru ea, cari au sângerat pentru ea, cari au dat și jertfit totul pentru ea, ACEIA N'AU LOC ÎN EA; pentru că foștii trădători și traficantii lași, precum și stârpiturile cocoțate de prostie și meschine interese fac totul ca foști voluntari să fie inproșcați, cu noroi și înlăturati din tot locul, pentru ca plodul lor de păduchi, care n'are nici țară, nici neam, nici omenie să poată nepădi și să sugă toată vlaga acestui popor nefericit.

Cine a avut curajul, ca benevol să-și ofere și viața și să o dea, acela trebuie stimat, ocrotit, venerat și pus în fruntea treburilor acestei țări și dat ca exemplu viu tuturor.

În toate țările civilizate cu un grad de cultură oarecare și de civilizație chiar rudimentară așa se face, că oamenii verificați la vremuri grele, sunt prețuiți și la sălbatici.

Numai la noi nu e așa! Numai la noi incultii, imoralii, incapabili, trădătorii și veneticii conduc, taie și spânzură: iar cei buni, tânjesc în grea mizerie aruncați la o parte și dați uitării, ei având un mare cur, au o aureolă, a faptelor lor mari și frumoase care umbrește „plodul“.

Până când tot așa?!

Dr. NICOLAE CĂPEȚIANU
advocat, fost voluntar.

Ingrijirea copiilor

de Dr. N. Pulca farmacist.

Greutatea unui copil la naștere variază între 3200—3500 grame. În prima săptămână de obicei el pierde ceva din greutate, ce dacă este bine hrănit recâștigă curând, așa în primele două luni câștigă zilnic 20—30 grame. În lunile următoare ceva mai puțin urcându-i-se greutatea la un an cam dublu cât a fost la 5—6 luni. Un copil de un an, are o greutate de circa 9 kgr. Aceste cifre se referă la copiii sănătoși și nu la cei bolnavi, nici la aceia cari au fost hrăniți artificial.

În ce privește înălțimea copilului, ea este de circa 50 cm. la băieți, la fete ceva mai puțin. Copilul crește cam în următoarea proporție și adică: În primii ani mai tare, mai târziu mai puțin, așa, că la vârsta de 5 ani ajunge să fie încă odată așa de înalt, decum a fost la naștere. În anii următori îi trebuie zece ani până crește 50 cm.

Primele scaune la copilul nou născut sunt de culoare cenușie închis, care după câteva zile devin galbene și nu au miros; când scaunele devin verzui și cu miros, copilul nu este sănătos.

Copilul nou născut, cam la 12 luni, adică la un an începe să umble. Înainte de un an rar se întâmplă să umble copilul, dacă însă mersul întârzie trecând și peste 15 luni, atunci suferă de o boală, care se numește Rachitism.

Dinții apar dela 6 la 8 luni, fiind complecți la a 26 lună. Întârzierea eșirei dinților este cauzată din reaua hrănire a copilului, devenind copilul rachitic. La eșirea dinților observăm o indispoziție la copil, turburări de stomac, diaree și vomături. Aceste turburări de stomac se ivesc din cauza că copilul având dureri la eșirea dinților, plânge și se frământă; mama spre a-l liniști îi dă încontinuu sânul, prin ce se supraîncarcă stomacul și copilul devine într'adevăr bolnav. Deci vom fi precauți, și în acest caz nu vom schimba întru nimic alimentarea copilului.

Pentru ca copilul să fie sănătos, să se poată desvolta perfect, trebuie să ne îngrijim în primul rând de alimentarea lui cât mai bună și igienică. Alimentarea cea mai bună este cea naturală, adică: sânul mamei. Excepțiune vom face numai atunci, când mama suferă de o boală molipsitoare, ca tuberculoza, sifilis, scrofulosa, ori o boală cronică.

Alăptându-și mama copilul, nu numai copilul se desvoltă mai bine, ci și asupra mamei alăptarea are influență sănătoasă. Mama care înainte era nervoasă, slabă și suferindă de stomac, după alăptare poate deveni sănătoasă. Atunci, când mama nu este în stare să alăpteze copilul, din motivul, că nu produce sânul ei, sau din motive igienice, noul născut va putea fi alăutat și de o altă femeie, de o doică. Înainte de ce am angaja o doică, sau am lăsa să fie alimentat copilul de o altă femeie, trebuie să o supunem unui examen medical, constatându-se că este sănătoasă și nu suferă de vre-o boală infecțioasă, ca tuberculoză, sifilis, și scrofulosă, căutând ca vârsta acestei femei să fie între 20—30 ani.

Femeia, care alăptează, se va feri de alimente cari pot strica laptele, se va feri de a mânca mâncările prea piperate, ceapă, usturoi și ardei. Va căuta să obțină o cantitate cât mai mare și calitate cât mai bună a laptelui. Această o poate obține, dacă duce o viață cât se poate de liniștită, muncă puțină, băi dese, somn mult. Va evita beuturile alcoolice, afară de puțină bere sau vin cu apă.

Femeia, care alăptează, se va mai feri și de sarcină nouă, căutând în cazul, că a rămas gravidă, să înceteze treptat alăptarea. Alăptarea copilului cu sân, trebuie să dureze până la 12—14 luni. Înțarcarea nu se face brusc, ci încetul în decurs de 2—3 săptămâni. Se dă copilului de 2—3 ori la zi lapte de vacă amestecat cu apă, mai târziu se adaugă și alte alimente, ca gris, orez cu lapte, tapiocă, cartofi piree cu lapte.

În cazul, că mama nu are lapte, sau din motive de boală îi este interzisă alăptarea și nu are nici doică, alimentăm copilul artificial. Alimentația artificială este periculoasă, dar în lipsa celei naturale suntem siliți a o aplica. La alimentare întrebuițăm lapte de vacă, care ne fiind tot de aceeași compoziție ca al mamei, trebuie să-l subțiem cu apă și să adăugăm puțin zahăr de lapte. Amestecul de lapte de vacă se face în modul următor:

În luna primă și a doua se va lua 2 părți apă la 1 parte lapte.

Copii sănătoși.

În luna a treia și patra $1\frac{1}{2}$ parte apă, $1\frac{1}{4}$ lapte.

A cincea și a șasea luna 1 parte apă, 1 parte lapte.

Dela 6 până la a 12 lună 1 parte apă, 2 părți lapte.

Dela un an încolo se va da lapte curat.

Laptele, de vacă să fie fiert sau chiar sterilizat: hrănirea se va face cu biberonul, care cu cât este mai simplu, cu atât este mai bun și mai ușor de curățat, căci în foarte multe cazuri bolile de stomac la copii alimentați artificial se datoresc necurăteniei biberonului. Laptele, când se pune în sticlă pentru a-l da copilului să sugă, trebuie să aibă 38 de grade Celsius.

În primele zile se va da copilului să sugă, indiferent că este alimentat de mamă sau artificial, tot la 4 ceasuri, cu un repaus dela 11 seara până la 5 dimineața. După 3—4 zile se va alăpta tot la 3 ceasuri, dela a 6—7 zi încontinuu 2 luni tot la 2 ceasuri. După 2 luni ne întoarcem dându-i să sugă tot la 3 ceasuri. Este foarte important ca să ne ținem de această regulă spre a ușura golirea stomacului. În prima zi copilul nu ia decât 25—30 grame lapte de fiecare supt, în a doua zi suge circa 160—180 grame lapte, adică de fiecare supt 40—45 grame. De la prima săptămână până la o lună suge cam 600 grame la zi, la a doua luna cam 700 grame la zi, adică 80 grame la fiecare supt. A 4—5 luna de fiecare supt 100 grame, adică 800 grame la zi, urcându-se mai târziu până la un kgr.

Copil alimentat bine.

Ne putând sau neținând seamă de alimentația igienică și bună, copilul este expus la diferite boli, ca rachitism, limfatism, și scrofuloză.

I.

Rachitismul se ivește la copii crescuți în condițiuni rele, hrană insuficientă, în lipsă de aer și lumină, locuințe umede. Atingi de rachitism sunt $\frac{3}{4}$ din copii în lunile dela 3—5, chiar și aceia cari sunt alimentați normal. Rachitismul este o boală, care se caracterizează prin aceia, că oasele copilului rachitic sunt moi, din care motiv se produce o diformare a picioarelor luând o formă „O” sau „X”.

Pentru a putea ajuta acestor copii, ca să se desvolte în condițiuni bune, trebuie să ne îngrijim, ca să aibă alimente substanțiale, adică: ouă, legume, carne de pasăre, linte, fasole, orez, gris, pâne neagră. Copiii vor mai sta mult la aer și vor face băi la soare.

II.

Linfatismul se caracterizează prin moliciunea cărnurilor pe întreg corpul, pielea este transparentă, copilul suferă adese ori de

gâlci, dureri de ochi și urechi. Limfatismul este primul stadiu al scrofulosei.

III.

Scrofulosa. Scrofuloșii suferă de bube pe obraz, le curge nasul, au ochii roșii, dimineța sunt lipiți, li se umflă degetele și pe urmă umflătura se sparge, foarte des suferă de amigdalită și guturai. Indată ce am observat, că un copil întârzie în creștere și este slăbuț, trebuie îngrijit numai de cât de el, căci el este predispus la scrofulosă și toți cei care suferă de această boală sunt predispuși la boalele molipsitoare, ca tuberculoza, meningita etc.

În urma trebuie să mai amintim, că fiecare copil va fi scăldat zilnic, căci ne fiind ținuti destul de curat, copiii mici se opăresc foarte ușor, din care cauză ei se pot infecta cu ușurință. După fiecare scăldătură să se pudreze cu pudră specială de copii, ce o putem procura dela fiecare farmacie. Se vor evita pudrele de copii ce sunt în comerț la drogerii, sau alte prăvălii, deoarece ele nu prezintă destulă garanță de curățenie. Este recomandat, ca toate articolele ce întrebuițăm ca medicament sau întru îngijirea sănătății să fie procurate numai dela farmacie, căci farmacia este izvorul adevărat al tuturor preparatelor igienice, fiind răspunzătoare pentru tot ce ține la dispoziția bolnavilor. Din contra drogeriile fac un comerț simplu, ne fiind răspunzătoare pentru ce vând bolnavului.

Dr. N. PULCA, farmacist, Deta.

Croitoria și ceaprazăria militară

Salinacki & Iancu

Execută uniforme și săpci școlare de comandă și gata. Atelier de broderii, depozit de stofe și furnituri pentru uniforme. Asortiment complet pentru

călărași cu schimb.

TIMIȘOARA-CETATE PIAȚA UNIREI 4.

Lângă biserica sârbească

Portul si mândra

de C. MIU-LERCA.

Mi-a țesut maica 'n război,
brâu de fir
și fir de grâu
și-un trifoi cu patru foi,
de noroc,
când plec la joc.

Și maica mi-a mai urzit,
lăstăviță'n patru ită,
în în furcă răsucit,
primăveri svâcnind în muguri,
toamne ruginite'n struguri,
aur copt în crengi de tei,
tot bănuți
și tot scânteii.

Și'n georgeie,
a'mpistrit,
zgârgori rupți din curcubeie,
maci pe sloguri sângerând,
jorzi de salcă'n râu plângând —
și pe umeri,
în cheiță,
albe flori de romoniță.

Mâna strânsă'n obinzea,
ca un piept străbun în zea,
a'ngrijit-o maică-mea:
colo'n vale,
la răchită,
să-mi strâng mândra despletită,
sau să-i ies, tăcut, din cale,
ae-o purta opreg de jale.

C'am o mândră,
ca și-un pup,
de mi-e milă ca să-l rup,
rumeneauă,
subțireauă,
mai aproape să-o strângi,
pită caldă,
să-o frângi.

Sfârcurile-i,
amândouă,
două dunde dulci și tari,
ce țâsnesc din ciupăgari,
ca doi pui ciocniți în ouă.

Dragă mi-e mândra'n amurg,
când chișele roșii curg,
de pe deal,
pe coastă'n vale —
și din șolduri tari,
pe poale, —
când de subțiori s'abat,
fete și feciori
spre sat,
așteptând luna să-și bată,
caierul în neagra spată,
să-și spună dragostea toată.

C. MIU-LERCA.

Conferința ținută, la Casele de Sfat ale Partidului Național Tărănesc din plasa Deta de Dr. N. Pulca

Indeplinesc astăzi una dintre cele mai stăruitoare și vii dorințe ale mele de a arăta membrilor Partidului Național Tărănesc și tuturor Românilor din acest ținut, virtuțile ostășești ale poporului Român înscrise în istoria acestuia.

Deschid ciclul conferințelor cu una din faptele cele mai însemnate a celei mai mari figuri a neamului Românesc, cu descrierea luptelor date pentru unitatea națională de această mare figură care a fost Mihai Vodă Viteazul.

Voi arăta și voi înfățișa prin prezenta câteva pagini din viața eroică a părinților noștri și acele lupte uriașe ce s'au dat pentru libertatea și unitatea națională cu care Românii sub povața celui mai vestit și mai mare voivod încheie veacul al 16-lea.

Povestirea mea cuprinde astăzi numai lupta dată de Mihai Viteazul în 1559 pentru dobândirea Ardealului, deci un an din istoria Românilor care a fost cel mai avut în fapte vitejești și exemple minunate de jertfă pentru patrie și neam. Timpuri de aducere aminte glorioasă, timpuri de credință și jertfire când strămoșii noștri îngenunchiau înaintea bătăliilor cerând dela atotputernicul, lauri de biruință sau cunună de martiri. Dumnezeu le-a dat biruința căci ei luptau pentru dreptate și pentru libertatea pierdută.

Pe culmea înaltă a Carpaților se întinde o țară mândră, frumoasă binecuvântată de Dumnezeu. Ea seamănă cu un măreț și întins palat un cap-d'opera de arhitectură unde sunt așezate cu mândrie toate frumusețile naturii ce împodobesc celelalte ținuturi ale Europei. Un brâu de munți înconjoară, precum zidul o cetate, toată această țară și dintr'ânsul ici colo se desfac întinzându-se până'n centrul ei ca niște valuri proptitoare mai multe șiruri de dealuri înalte frumoase încărcate cu păduri înverzite care varsă iarna urnele lor de zăpadă peste văii și câmpii. Mai presus de acel brâu muntos se înalță două piramide mari de munți cu creștetul veșnic încununat de ninsoare care ca doi uriași stau la ambele capete cătând unul în fața celui alt. Păduri seculare, stufoase în care ursul se plimbă în voia lui ca un stăpânitor, umbresc culmea acelei munți și nu departe de aceste locuri dai peste câmpii arse și văruite, astfel ca miazănoapte și miazăzi stau în acest ținut alături

unu de alt, armonizând împreună. Aci sunt stejarii, brazii, fagii înălțându-se spre cer, alături te adâncești într'o mare de grâu și cucuruz, ori în ce parte te vei uita vezi diferite culori, ca un curcubeu întins pe cer, vezi un tablou încântător care farmecă vederea, stânci prăpăstioase, munți uriași al căror vârfuri mângăie norii, păduri întunecoase, lunci înverzite și mirositoare, văi răcoaroase și izvoare cu apă limpede care curge pe câmpiile înflorite. Apoi în tot locul dai de râuri cu ape armonioase a căror valuri poartă aur. În munți zac comori bogate de diferite minerale prețioase ce în Europa întreagă nu găsești din ele în tot complexul lor: sare, fier, cărbuni, argint, plumb, aramă, antimoniu, arsenic și în sfârșit metalul cel mai scump decât toate, aurul, pe care îl găsim până și în noroiul drumurilor. Acesta-i „Ardealul“.

Ardealul care e leagănul poporului Român, Ardealul e aceia „Dacie Felix“ unde Romanii după luptele crâncene cu Dacii l-au ocupat punând baza unei provincii romane de unde s'a născut poporul Român de astăzi.

Înflorirea „Daciei Felix“ nu ținu nici două veacuri căci Împărăția Romană începu să decadă și multe legiuni fură retrase, de împărați Romani, de pe acest teritoriu pentru a apăra alte granițe ale Imperiului contra diferitelor popoare barbare, care au început să invadeze teritoriile Romane. Această invadare a popoarelor barbare cum erau: Goții, Hunii, Avarii și mai pe urmă Ungurii au invadat până și teritoriul Daciei.

Poporul născut din Dacii și Romanii cari pe vremurile acelea trăiau în liniște și belșug pe acest teritor, s'a apărat cu înverșunare contra popoarelor susamintite cu un curaj nemaipomenit, așa că aceste popoare nu l-au putut învinge ci a căutat a ajunge la înțelegere cu ei, pentru a le da voie să se adăpostească și ele în această țară, trăind în bună înțelegere unul lângă altul și alegându-și și ei conducătorii lor chiar dintre Domnitorii Românilor. Pea începutul veacului al 9-lea domnia peste Ardeal, Banat și Bihor Români: Gelu, Menomorut și Gladu. Pe vremea această a năvălit un alt popor de neam barbar din Asia, Ungurii. După lungi războaie conducătorul Ungurilor, Arpad nu putu să ocupe nici un teritoriu peste care domnia Domnitorul Român ci a căutat ca prin căsătorie să-și ajungă ținta, luând fiul lui Arpad, Jolt pe fiica ducelui Menomorut. După moartea lui Menomorut, Ungurii aleseră de bună voie ca Domn pe Horia, copilul născut din căsătoria lui Jolt și fiica lui Menemerut. Deci Românii nu fură învinși de Unguri,

ei conviețuiră printr'o unire politică. Mai târziu, Românii începună să piardă din drepturile lor față de Unguri cari prin vicleșug încetul cu încetul își asigurară drepturi mai mari în țara unde au fost primiți ca oaspeți, folosindu-se de faptul că Românii era un popor mai blând de bunăcredință pe când ei adevărații Ungurii un popor viclean și barbar. Cu timpul își ajunseră aceștia ținta declarându-se stăpânitorii acestui pământ unde ei de fapt la venirea lor din Asia au fost numai tolerați.

Românii trebuind să cedeze din drepturile lor neuitând însă nici odată că acest pământ este al lor au căutat prin lupte crâncene și vitejești să-și recâștige dreptul lor ce li s'a furat.

Una dintre acele mari lupte pentru recâștigarea pământului strămoșesc și când s'a desăvârșit unitatea națională pe un timp scurt, a fost aceia luptă despre care vorbesc astăzi, lupta lui Mihai Viteazul contra Principelui Batori Andrei.

Era în anul 1559 când Principele Andrei Batori porni la Mihai Viteazul, un sol care să caute prin toate chipurile să descopere toate proiectele lui Mihai. Solul lui Batori sosi la București prin luna Octomvrie și deîndată fu primit în audiență de Mihai Vodă, iar după câteva vreme luă cuvântul Domnului care era un răspuns de pace, părăsi țara Românească ducând vești bune lui Andrei Batori spunându-i că Voevodul țării Românești nu se pregătește de război contra Ardealului ci în contra Turcilor, voind să-i atace pe Turci în Bulgaria, care țară era supusă Turcilor. Aceste asigurări ale Voevodului Mihai erau asigurări diplomatice precum în ziua de astăzi în politica nici odată nu se arată deschis gândurile ce le are în astfel de cazuri un popor față de celălalt. Mai cu seamă era cazul acesta din partea Voevodului Mihai când avea adversar pe un Andrei Batori fost popă și vestit din a înșela bună credință a adversarilor lui, acest Andrei Batori trimitea solii și trata alianțe tot în același timp când asigura pe Împăratul Austriac de tot concursul său, le oferea și Turcilor ajutor contra Împăratului și contra lui Mihai Viteazul.

A doua zi după plecarea susamintitului sol, Mihai Vodă adună la Plocești o parte mare din oștirile sale toată gloata ostașilor era așezată în piațe și uliți, iar călăreții gărzi sale numiți Curteni și o ceată de Cazaci îi răspândi în jurul orașului. Generalului Baba Novac care avea sub comanda lui 5000 oameni pedestre precum și haiducilor le dete porunca de ași întocmi oștirea pe 5 rânduri

din piața până'n curtea palatului Domnesc. După această aduseră înaintea lui Mihai pe toți capitanii de oaste și pe toți ofițeri ce slujeau în armata sa. Domnul le luă mâinile în ale sale și-i puse să jure că-l vor urma ori unde și mai cu seamă în expediția ce pregătește acum, că vor asculta toate poruncile sale și nu vor trăda steagul său nici în fața nici în ascuns. După ea dete drumul lor aduse din satul Florești 500 călăreți comandați de săcuil zis Dimitrie cel Mare și Gheorghe Maco. Luând și dela aceștia jurământul, le spuse cu asprime, faceți-vă datoria căci ostașilor este a urma pe generalul și nu a generalului pe soldați, mie mi se cade a porunci iar vouă a asculta.

Până a intra în Ardeal Mihai se chibzui a feri în lipsă-i țara Românească de năvălirile Turcilor, el trimise soli Turcilor, că începe o expediție în contra lui Batori, că acesta a încheiat pace cu Impăratul și este contra Turcilor, pentru această se duce în Ardeal ca să-l pedepsească și să-l silească să părăsească pe Impăratul Austriei rămânând credincios Sultanului. Slujindu-se de asemenea vorbe, această nu vatămă nici decât caracterul său deoarece trebuia să ducă în eroare pe dușmanul lui cel mai mare pe Turcul, ca nu cumva în lipsa lui din țara să între Turcii și să jefuiască țara Românească, astfel întocmind toate, Mihai Vodă dă ordin oștilor lui să treacă Carpații și să între în Ardeal. Înainte trimise o ceată aleasă de călăreți pentru a ocupa trecătorile și a stăpâni strâmtorile ca să nu lase pe dușman să răstoarne pe drum copaci și astfel să-i taie drumul ca să-i întinde curse în strâmtorile de dincoace. El s'a luat pe urma acestei avant garde cu atâta iuțeală încât într'o zi și noapte trecuse munții cu toate oștirile sale, prin pasul Buzăului. Această etraordinară iuțeală dovedește că acest mare războinic fu cel dintâi în Europa care simți zisul cumcă „secretul tacticei stă în picioare“. După ce a trecut munții găsi un loc pentru hrana și odihna oștirilor numit al Buzăului staționă aci 2 zile în care timp el trimise în Săcuime pe câțiva ofițeri din oastea lui care erau de fel din Ardeal de origină Săcuiască ca să le spună acestora că a venit să le dea și lor libertate pentru care ei s'au răscolat de atâtea ori și să-i scoată de sub jugul nobililor Unguri, povățuindu-i să scuture acum jugul rușinos și să nu le fie teamă de Batori și nobili Unguri căci acum e lângă ei Mihai Voevodul Românilor care îi va apăra.

Săcui auzind fură bucuroși și alergară cu toții luând arme

pentru a se supune și a ajuta pe Mihai contra nobililor Unguri asupritori. Cunoșcând din veste pe Mihai Viteazul care avea faimă pe acele timpuri în toată Europa, după luptele victorioase ce a purtat contra Turcilor, pentru a scăpa pe popoarele mici creștine de sub domnia păgânului.

Ridicându-și tabăra dela Buzău o așeza lângă Preșmer orașel din ținutul Brașovului și nevoind ca să lase Brașovul oraș atât de important în urma lui care ar fi putut să-l atace din spate sau să-i taie linia de comunicație chemă în cortul său pe mai marii orașului, cerându-le să-i jure credință fiind mai bine pentru dânsii de a-l avea sprijinitor decât dușman.

Aceștia în ziua următoare se prezentară din nou aducând alimente și tot ce le ceru Mihai să dea pentru armată. Mihai le spuse: văd că voi vă țineți de mine deci eu sunt mulțumit cu făgăduințele voastre numai să nu cumva să încercați să vă călcați jurământul căci atuncia atrageți mânia mea asupra voastră.

De aci pleca Voevodul cu toată oastea sa peste măgura Codlei și încă în aceeași zi a ajuns la Șercaia. La Șercaia Mihai scoase o proclamație către locuitorii Ardealului în care le făcea cunoscut că a venit să scoată pe Andrei Batori din scaunul Domnesc căci el lăsând credința lui de bun creștin, dă ajutor Turcilor contra Creștinilor și că Andrei Batori umilește popoarele de sub domnia lui supunându-i la nedreptățile ce fac nobili Unguri împreună cu el, a venit ca să ridice pe toate neamurile din Ardeal Români, Săcui, Sași și să-i scoată de sub jugul asupritor al Batoreștilor.

După aceia el porni spre Făgăraș nevătămând și neprădând pe nimeni căci satele de bună voie îi dădeau cele trebuincioase pentru armată și populația era bucuroasă auzind că trece prin ținuturile lor cu armată așa mare și frumoasă vestitul Mihai Vodă Viteazul, prin toate aceste locuri locuitorii satelor și orașelor fie Români și alte neamuri se închinău lui nu din frică ci din dragostea ce o purtau unui mare erou.

La Alba-Iulia se adunase dieta chiar în aceeași zi când Mihai Vodă trecu Carpații. După două zile iată că sosește un curier dela Brașov cu cărți către Principele Batori pe care deschizându-le văzu că se vestește că decamdată e liniște, afară numai că s'a văzut în trecere pela Buzău niște companii de călăreți polonezi. Curierul care a adus scrisorile nu știa ce conțin acestea și credea că mai marii Brașovului vestesc pe Batori în cărțile lor de năvălire.

lui Mihai, și povesti prin oraș cele văzute de el adevărat că a văzut moartea lui Mihai care dela Brașov a plecat la Făgăraș.

Despre cele povestite de curier auziră și cei dela curtea Domnească și îl chemară înaintea lor spre a le spune tot ce știe. La auzirea că Mihai a intrat în Ardeal toți se umplură de groază și alergară la Prințul Andrei Batori spre a-i spune ca Mihai îi amenință. Andrei Batori dete drumul dietei numind pe Gașpar Cerniș locotenent peste toată armată lui și trimise porunci în toate părțile spre a se purta după obiceiuri de pe atunci în tot locul o sabie încruntată în sânge și a vesti că fără zăbavă și cu cea mai mare iuțeală toată nobilimea să se adune înarmată la Sebeșul Săsesc, el scrisese și la Secui ca să vină în ajutor promițându-le libertate, zicându-le ca să se gândească că e mai bine să slujească unui Prinț de nația lor decât un străin, dar ura Secuilor asupra lui Andrei era atât de mare încât nici amenințările nici făgăduelile lui nu-i putură îndupleca a lua armele în favoarea lui.

În acest timp Mihai înaintă cu grabă spre Sibiu socotind să ajungă acolo înaintea lui Andrei. Ținta lui era a înlesni unirea cu armata sa cu acelor 6000 de Olteni ce venea dela Turnu Roșu condus de Radu Buzescu și Banu Udrea. Aceștia sosiră abia a doua zi după sosirea lui Mihai la Sibiu. Armata lui Mihai se mai mări în cale cu un număr mare de Români din Ardeal și alți partizani ai săi cari veniră în ajutor.

În strâmtorile munților care stau la spatele Sibiului era un șes destul de mare unde Mihai putea să-și întocmească oștile. Acolo el ascunse ceata femeilor pe bătrânii și copii și pe aceia cari nu erau în stare să lupte, împreună cu bagajele. Peste o zi străjile ambelor armate potrivnice se arătară și se văzură unele pe altele, dar atât pentru că tunurile noastre rămăseseră în urmă cale de o zi cât și că în aceia zi era sărbătoarea evanghelistului Luca pe care Românii îl cinsteau foarte mult, Mihai hotărî a nu da lupta în aceia zi.

Principele Ardealului văzând armata lui Mihai întră în grijă mare cunoscând că are de a lupta cu un ostaș general vestit și cu o armată care cunoștea războiul. Cu toate că armata lui Mihai era mai mică ca a Ungurilor dar soldații lui erau oțeliți în lupte.

Batori a mai încercat odată ca să îmbunătățească pe Mihai trimițându-i doi soli rugându-i ca să abstea dela luptă și făgăduindu-i tot ce va cere. Acești soli s'au întors la Andrei fără rezultat.

Prințul Ardealului pierzând speranța de împăcăciuire trimise porunca generalului șef Corniș să formeze rândurile de bătaie. Lupta unde armata era întocmită era o câmpie nu prea bine aleasă, era așezată între orașul Sibiu și târgul Șelimberg. Mihai era spre răsărit urmând râul Sibiului, Andrei era în cealaltă parte a râului. Armata lui Andrei întocmită astfel că ea ocupa partea cea mai de jos a câmpiei închise de ambele părți de oraș și râu. Mihai din contra răspândise ostași săi parte pe șes și cea mai mare parte pe înălțimile din susul Sibiului și de Șelimbuer, astfel încât după împrejurări Voevodul putea alege sau după natura sau după voința un loc mai bun în vreme ce adversarul n'ar fi putut lua unul mai rău.

Intocmirea armatei lui Andrei era următoarea: la centru 1000 de călăreți în frunte cu viteazul Moise Săcuiul având de locotenent pe Toma și Francisc Tomortani amândoi Săcui și vestiți în război pe lângă dânsi erau 300 de polonezi cu arcuri, puști și săbi, comandați de un nobil polon. La dreaptă erau așezați pedestrima 1000 de Sași comandată de Stefan Lazar războinic, harnic, ajutorul acestuia era Gheorghe Aradi care era căpitanul pedestrașilor din Brașov. La stângă venea mai întâi 600 de pedestrași cari purtau uniforma vânător, capul acestora era Matei Pereset luptător voinic. După dânsii venea armată ajutoare povățuită de Petru Husar și Stefan Tahi. Husar primi dela Andrei comanda întregii aripi stânga. Alături cu oastea lui Husar veneau cei mai mari magnați împreună cu oștile lor, la spatele lor veneau călăreți cam 6000 conduși de căpitani viteji ca Panerate Senei.

Astfel întocmindu-și armata Andrei se apropie de căpitanișii lui și le ținu o vorbire plină de patimă și ură întrebuițând cuvinte cât se poate de obraznice și semețe la adresa Românilor, după această Prințul Ardealului se așeza la dreapta falangei sale într'un loc înălțat spre a vedea mersul războiului. El puse înaintea-i un steag mic pe care era țesut cu aur litera „A“. El purta plateșa ostășească și încăleca pe un cal negru.

Mihai caută la întocmirea oastei lui Andrei și despre dânsa își întocmi pe a sa. El văzu că Andrei întări mai bine aripa stânga apoi centrul, iar dreapta era mai slabă, deci hotărî a-și concentra puterea asupra acestei aripe a dușmanului și a centrului lăsând dreapta mai slabă. Novac cu cătanele și haiduci lui, la dreapta era călărima compusă din Români și Sârbi, o ceată de Cazaci și Mol-

doveni. La centru erau Românii. Polonezii și Secui având comandant pe Gheorghe Maco iar capii cohortelor era Dimitrie numit cel Mare și Francisc Lugojan și alți cari comandau batalioane sau companii. În dosul lor era călărimea Românească, Polonezi și Cazaci. În sfârșit venea Mihai cu falanga sa împreună cu boerii și milițienii lor. Trei cruci mari de aur erau dinaintea lui Mihai. El trecu înaintea oștirilor și le vorbi puțin spunându-le aici este „dreptatea grăbiți dar căci biruință vă așteaptă, iar dușmanul acela care a călcat în picioare jurământul și credința, jurând cu viclenie și ajutând pe Turcii nelegiuți în contra popoarelor creștine“. După aceia Domnul porunci să se învoace în toată tabăra de trei ori sfântul nume a lui Isus. O strigare mare se înălța deodată la cer, semnul de bătaie se dete și trâmbițele începură a suna din ambele tabere.

Era dimineața la 10 ceasuri când începu bătălia prin o furiasă năvălire din ambele părți, sunetele trâmbițelor, urletele tunurilor, clăncăitul paloșilor, strigările luptătorilor, fumul prafului care în mijlocul zgomotului întuneca cerul, toate acestea răspândeau în toate părțile spaima morții și cărmău vieți fără număr. Tunurile lui Mihai erau așezate pe un loc mai bun ca ale Ungurilor și dacă ar fi avut tunari mai meșteri ar fi făcut mult rău dușmanului căci ghiulele aruncate prea sus treceau peste capetele Ungurilor lovind numai vârful lăncilor și le făcea mai multă spaimă decât vătămare.

Cea dintâi izbire o făcu Baba Novac cu călăreții lui asupra lui Stefan Lazar, pentru ca să poată mai repede înainta, Mihai îi trimise în ajutor încă o trupă de călăreți înarmați cu lănci sulițe, aceștia ajungând în mijlocul ostașilor lui Baba Novac cad peste oștile lui Lazar și Andrei îi măcelăresc groaznic călcând pe unii în picioarele cailor, lovind pe alți cu lăncile. Aci căzu și Stefan Lazar, muri ca un viteaz strigând că „vreau să mor nu vreau să mai slujesc pe un popă“. Un steag învestit cu numele Batoresților fu cucerit și stegarii fură omorâți.

Comandantul din aripa stângă văzând ca oastea lui Moise Secuiul dă înapoi, se grăbi în ajutorul lui cu o trupă de lănceri ce comanda dând asupra Sârbilor lui Mihai, osteniți de o lungă luptă îi respinse înapoi văzând această, Mihai cu rămășița cavaleriei Românești aleargă în ajutorul Sârbilor lui. După multă vârsare de sânge respinge înapoi toate trupele dușmane încremenite

de atâtea voinicie. Mihai însuși alerga ca un leu prin mijlocul vrăjmașilor ținând în mână groaznică sa sabie amenințătoare cu care doborî în dreaptă și stângă pe câți întâmpina. Ungurii pierduseră bătaia, singura rezerva mai ținea lupta, această trupa curagioasă opri din fuga lor pe cei învinși și îndemna și îmbărbăta batalioanele pentru a se întoarce în luptă. Românii și Ungurii se sfâșiau unii pe alți ca niște tigri flămânzi știind că prețul biruinței va fi frumoasă și mănoasă țara a Ardealului, Ungurii se luptau ca s'o țină, Românii ca să-și ia înapoi moștenirea strămoșească.

Ungurii întorcându-se din fuga lor înprospătându-și armata cu noile rezerve sosite, se rezeziră din nou asupra Românilor, era acum 3 ceasuri după amiază când Românii luând din nou ofensiva. Mihai Vodă în fruntea lor împinge pe Ungurii înapoi și le sparge cu totul rândurile și pune pe fugă oastea lui Andrei. Andrei Batori văzând că a pierdut lupta înainte de apunerea soarelui părăsi locul luptei și căuta să scape ca să nu fie prins. Armata lui Andrei lăsase pe câmpul bătăliei peste 2000 de morți și 1000 răniți și prinși, între cei prinși era și generalul Corniș comandantul armatei lui Andrei. Pierderea noastră a trebuit să fie încă foarte mare. Astfel fu bătălia dela Selimberg una dintre cele mai vestite în analele gloriei române, ea fu mare căci ne făcu iarăși stăpâni pe Ardeal.

După această victorie Mihai Viteazul ridicându-și tabăra dela Sibiu înainta spre Alba-Iulia. Prin toate orașele pe unde trecu locuitorii alergau înainte-i cu daruri, trăgând puști în semn de veselie primindu-l cu mare dragoste și entuziasm. Apropiindu-se de Alba-Iulia locuitorii orașului în frunte cu episcopul catolic Dimitrie Naprazdi înconjurat de tot clerul său îl întâmpinară cu multă cinste și daruri. În aceeași zi 1 Noemvrie 1559 Mihai Vodă intra cu mare pompă în capitala Ardealului. Intrarea s'a făcut prin poarta Sfântul Gheorghe, dela aceasta poartă până la palatul domnesc stau înșirați ostași de ambele părți ale drumului în mai multe rânduri, în dosul lor se grămădise poporul. Înainte mergea episcopul cu clerul său apoi o bandă de muzică care se compunea din: 8 trâmbițe și tot atâtea tobe de oțel și de mai multe flaute și fluere, în urma acestei orchestre venea Mihai călare pe un măreț cal alb, 8 copii de casă învestiți cu mare eleganță înconjurau calul Domnului.

Mihai purta pe cap un calpac împodobit cu o fulie neagră

de pene de cocor legată cu o copcie de aur, o mantaua lungă de mătase țesută cu mătase și cu fir, având pe două lături țesuți doi vulturi de aur, o tunică albă tot de aceeași materie, ciorapi lungi de mătase albi cusuți cu pietre scumpe și cizme de saftaniu galben, debrău atârna o pală de Taban împodobită cu aur și rubine.

O ceată de 10 lăutari urma după Domnul cântând cântece naționale, 8 șeici duceau de frâu 8 cai acoperiți cu șele prețioase lucrate în aur și argint și împodobiți la cap cu pene mari. Apoi venea o mulțime de boeri și ofițeri toți călări și o numeroasă trupă de soldați. Lângă Domnul se purtau steagurile lui Andrei Batori luate la bătălia dela Selimberg. Ele erau desfăcute și aplecate spre pământ în semn de supunere a Ardealului. Astfel în mijlocul concertului, trâmbițelor, tobelor și altor instrumente în sunetul clopotelor și în vuetul tunurilor cu care se uneau strigătele de bucurie ale poporului întră Mihai Viteazul în capitala Ardealului și trase la palatul Domnesc. Toata ostășimea se împărți în liniște și rânduială prin case publice fără a face nici o pagubă locuitorilor, nimeni n'ar fi îndrăznit să facă vreun rău știind pe strașnicul Domn acolo.

După exemplul al Alba Iulienilor toți locuitori orașelor al Ardealului se grăbiră să trimită deputați la Mihai aducându-i de știre că se închină lui și-i cer ocrotirea. Cea dintâi cetate care s'a închinat după Alba-Iulia lui Mihai a fost cetatea Clujului. Pe care o urmară toate cetățile din Ardeal. Astfel s'a supus tot Ardealul și s'a înfăptuit după mai multe secole unitatea națională a Românilor ajungând a fi o țară puternică sub un Domnitor Român așa pe cum a fost sub Imperiul Roman.

Andrei Batori a fost ucis în regiunea Ciucului de Secui care îl urmăreau. Capul lui a fost adus la Alba-Iulia lui Mihai. Mihai Vodă trimise ca să caute și corpul neînsuflețit al Principelui pe care aducându-l l-a îngropat împreună cu capul la Alba-Iulia cu toate pompele ce se cuvine unui Domnitor.

Cu această se încheie anul 1559 în care am văzut pe strămoși noștri cari au dat lupte grele și au vărsat sângele lor pentru îndeplinirea uniunei naționale pentru a ne lăsa moștenire, drepturile noastre asupra acestui pământ al părinților noștri.

Poziția noastră politică este bună numai trebuie să o păzim și să nu uităm nici odată că suntem datori să apărăm drepturile, națiunea și patria noastră chiar și vărsându-ne sângele, dându-ne

și sufletul pentru ea. De vom cădea în această luptă sfântă să cădem bărbătește așa cum au făcut părinți noștri și ca dânși să strigăm: „mai bine țara noastră să se prefacă într'un mormânt nemai rămânând nici o suflare Românească, decât să piară această țară care trebuie să rămână pe vecie a noastră“.

M'am servit de izvoarele: Istoria Batoreștilor de Patachi și Sinei, biblioteca Beldi, precum și de istoria Xenopol.

Lumea veselă

ȚIGANUL DRUMAR.

Un biet țigan mergea într'o seară de iarnă dintr'un sat într'altul și era din cale afară frig, de crăpa scoarța pe lemne.

Frigul creștea mereu și țiganul era numai în cămașă. Rabdă el cât rabdă, dar dela o vreme văzu că nu mai poate nici merge.

Ingândurat cum era, văzu un spin cu crengile plecate.

— Ahâ! — zise el, — ăsta-i bun de cort.

Și îndată desbrăcă cămașa și o pune pe spin, iar el se bagă sub spin, ca în cort, crezând că așa va scăpa de frig.

Zgriburi el așa vre-o două ore, când numai iată că vede o sanie venind pe drum și când fu în dreptul lui se opri. Iar țiganul zise de sub spin:

— Frig ți-o mai fi, măi drumeț? Că io-s sub cort și stau să îngheț!

CURAGIOȘII.

În mijlocul unei păduri ședeau la foc: un surd, un olog, un desbrăcat, un ciung și un orb. Deodată cel surd sare în sus zicând:

— Sst! ia tăceți, mă, că nu știu ce s'aude.

— Vai de mine! Or fi hoții și mi-or lua hainele de pe mine, — zice cel desbrăcat.

— Uite-i că se văd venind, adause orbul.

— Hai s'o luăm la fugă, băieși! — zise col olog.

— Ce e? — urmă ciungul. — Las că de-oî pune mâna pe un ciomag nu rămâne nici unul din ei. Stați pe loc!

Criza economică și satele

de Pau Cocărlan.

Criza economică ce domnește de câțiva ani, are un rezultat catastrofal asupra satelor. Și satele, ca unități gospodărești, ca și familiile, pot rezista unei crize, dacă sunt pregătite, cu alte cuvinte, dacă sunt organizate.

În cele ce urmează, vom căuta să examinăm modul cum se desfășoară o criză, pentru ca apoi, să vedem ce ne rămâne de făcut nouă satelor.

Am străbătut și străbatem încă, zile de criză; unii o simt mai greu, alții mai ușor și este o a treia categorie de cetățeni ai statului, cari, nu o simt de loc; ba, cecace este mai mult, ei chiar prosperează.

Și dacă privim și mai deaproape lucrurile, ne dăm seama că, în cuprinsul statului Român, cei mai loviți de criză, sunt țăranii.

Cauzele acestui rezultat ajuns, sunt mai multe. Astăzi, lumea satelor, le atribue numai politicei de stat. Această credință mărțurisită, vedem însă, că n'aduce nici o îndreptare. S'au schimbat de câțiva ani, atâtea guverne, fără vreun rezultat mai bun pentru țate

Lucrul acesta, ne face să credem că, pe lângă o greșită politică de stat, pe lângă o desinteresarea conducătorilor, trebuie să mai fie altă cauză. Într'adevăr, așa și este.

Criza aceasta, nu este o criză de producție, în înțelesul, c'ar lipsi anumite produse. — Ea, este o criză de desfacere a produselor, este o criză de blocare și de înghețare a capitalului, în mâni puține

Că așa este, se dovedește prin faptul că se produce încă, și prin faptul că pe piață, se găsesc atâtea produse.

Care este însă cauza că s'a urmărit sugerea capitalurilor mici, dela micii producători, și ceva mai mult, cum de s'a putut ajunge la blocarea și înghețarea capitalurilor, în mâni puține, în mâinile bancherilor și a marilor industriași.

Stoarcerea capitalurilor, s'a urmărit pentru a-i asigura o mai mare rentabilitate, și o mai mare putere de influență în procsul de producție. Întrucât, banul, este factorul care o mobilizează.

La concentrarea capitalului, s'a ajuns prin două mijloace: prin politica de favorizare a băncilor și trusturilor, și prin lipsa unor organisme economice în satele noastre, cari să se opună acestor scopuri păgubitoare. Iată prin urmare, cum satele greșesc contra lor înșile.

Greșesc, pentru că nu se organizez, și astfel au ajuns ca să ducă pe umerii lor, toate greutățile crizei, atât cele față de stat, cât și pe ale industriei și a băncilor.

Să se observe că prin trusturi, s'a căutat ca să se contopească

băncile și cu industria, pentru a asigura o desfacere fără concurență, pentru ca astfel, să se poată stăpânii asupra micilor producători, și în special, asupra agricultorilor.

Lipsiți de concurență, ei pot desface cum le place; având și capitalul, pot fixa cum le convine prețurile produselor agricole.

Vedem prin urmare, în ce constă criza: În lipsă de capital — cum am văzut, nu vor să-l dea; în prețuri ridicate la produsele industriale; în lipsă totală la prețurile produselor agricole și pe deasupra, în sarcini directe și indirecte, disproporționale, către stat, ale agriculturii.

Dar, răul cel mai mare nu este faptul că există criză, ci, el constă în aceea că, criza aceasta, este inegală.

Cum pot ieși satele din criză; mai exact, cum se pot apăra contra tendințelor industriei și a băncilor; Foarte simplu.

Foarte simplu ca idee, și foarte greu de realizat, pentru că satelor, le lipsește: educația și pregătirea economică și cetățenească.

Mă întreb: dacă în fiecare sat ar exista, câte un organism economic — după mine, *oficiul economic sătesc* — prin care schimbul de produse să nu se mai facă între individ și individ, numai prin mijlocirea monedei ci, să se facă între produse și produse ale diferitelor profesii. Numai astfel se poate armoniza producția într'un stat, și îndeosebi, într'unul de concepție capitalistă a proprietății.

Cum există primăria pentru interesele de administrație, așa să fie acest oficiu economic, pentru scopurile economice.

Să cumperi totul prin oficiu și să vinzi totul prin el.

Numai astfel organizată clasa țărănească, poate ca să-și stăpânească producția.

Scopul acesta și-l ajunge prin o solidarizare absolută ca rezultat al înțelegerii datelor economice actuale.

Iată o problemă, de viitor a satelor, pentru tinerețea intelectuală sătească; Iată la ceea ce trebuie să se gândească fiecare țăran și iată ceea ce trebuie să i-se arate de către toți țăranii, fiecărui intelectual ieșit din clasa țărănească.

Problema aceasta, eu o pun și o desbat mai complex în cartea: organizarea economică a satelor, prin oficii economice sătești.

P. C.

PAZA BUNĂ...

Nepoțelul: — Bunico, câte măsele ai în gură?

Bunica: — Dar tu nu știi că nu mai am nici o măsea?

Nepoțelul: — Am vrut să fiu sigur. Acum îți las în păstrare 25 de nuci.

Sănătatea

de Dr. N. Pulca farmacist.

ARTERIO-SCLEROSA.

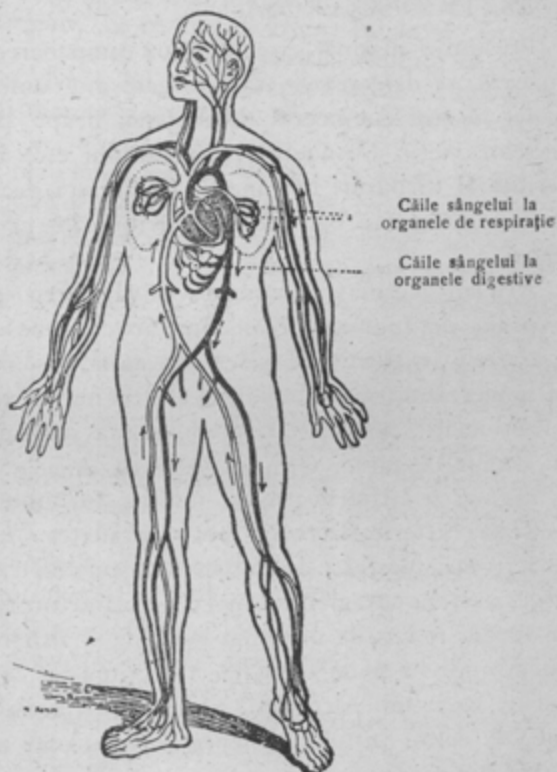
Precum o mașină, care după un timp oarecare de funcționare se uzează, se defectează, așa și organismul omului cu bătrânețea decade, încetul cu încetul devine mai neapt pentru îndeplinirea cerințelor vieții. Decăderea organismului este însoțită de diferite suferințe și turburări bătrânești. La această decădere și la neajunsurile caracteristice bătrânești contribuie în primul rând artero-sclerosa.

Arterio-sclerosa se datorește învârtoșerii pereților arterelor, provocată de îngrămădirea sărurilor calcaroase, care săruri acoper arterele în formă de plăci, devenind asemenea unor tuburi rigide, pierzându-și elasticitatea, așa că nu se mai adaptează cerințelor circulației sângelui, lărgindu-și sau subțindu-și calibrul precum cere necesitatea. Urmarea este că sângele nu mai poate circula regulat și astfel se produc diferite turburări în organism.

Cauza arterio-sclerozei este bătrânețea. Când organele nu mai activează perfect, corpul ne mai putând elimina toate impuritățile, acestea se aglomerează producând otrăviri. Boala se arată dela 40 ani în sus, la unii mai curând, la alții mai târziu, depinzând de individ și de diferitele infecțiuni, la care este expus individul în viața lui. Alcoolisți, sifilitici, ori aceia cari au abuzat de carne, de cefeă, tutun, asemenea și aceia cari sufer de reumatism cronic, gutoși diabeticii, sunt atacați în primul rând de arterio-scleroză.

Arterio-scleroza se manifestă la început prin mici neajunsuri, căroră nu le dăm mare importanță, căci sunt trecătoare, dar peste câțva timp ele se înnoesc și se înmulțesc. De exemplu: la început unii se plâng de dureri de cap, amețeli, greutate de respirație și de slăbirea vederii. Peste câțva timp vin alte neajunsuri mai grele, slăbirea auzului, turburări de stomac, amorțeala degetelor, dureri la mână stângă și umărul stâng, insomnie, la tâmpile se văd artere cari pulsează, artera brațului adevărată cea radială dacă o pipăim este întărită, dură. Mai târziu, când boala s'a înrăutățit și mai tare, nici artera cea mare, prin care circulă sângele când pleacă din inimă (Aorta), nu mai funcționează normal și bolnavul are durere la piept, care este durere perpetuă. Această durere mai târziu se

prelungeste în brațul stâng și revine din când în când cu accese mari. În această perioadă a boalei arterele picioarelor încă se în-

tăresc și bolnavul simte o amorțeală a picioarelor; chiar și când merge, din când în când simte o înțepeneală, care la cea mai mică oboseală trece într'o durere puternică, care durere după ce bolnavul se odihnește dispare, revenind iară după un mers de câteva minute.

Se mai poate observa la persoanele care suferă de această boală o slăbire a minții, memoria slăbește și munca cerebrală este foarte obositoare pentru ei, așa că se poate teme și de un ramolism complet, sau o paralizare a unei părți a corpului venind în urmă o moarte rapidă. Pentru a ne putea feri de urmările dezastruoase ale acestui morbo, la primele simptome deja, bolnavul se va păzi de oboseli fizice și intelectuale, va face zilnic mici plim-

bări, nu va bea nici o beutură alcoolică, evitând mâncările următoare: carne de porc, de vacă, vânatul, brânzeturile fermentate, mâncări piperate cu ardei, ciuperci, pește de mare, nutrindu-se numai cu supe slabe, lapte mult, puține ouă, legume și puțină carne de pasăre și cu derivatele laptelui.

Dr. N. PULCA, farmacist Deta.

Mobile

moderne, eftine in cele
mai bune calități numai
la Văduva lui

Francise
Schuster

fabrică de mobile

TIMIȘOARA III
Str. Coroana de oțel No. 11
Mare asortiment !
Tramvai 3

Telefon : 13—34

PAUL KERN

S. p. A.

Magazin de pielărie

Timișoara-Fabrică

Strada Ștefan cel Mare 6.

Filială:

IV, Bulev. Berthelot No. 29.

Depozit mare și permanent în
piele și materiale pentru ghe-
te, piele de blane și curele
pentru mașini. — Prețuri
strict solide.

Engros. Endetail.

3 zile dărează și veți deveni frumoasă, dacă folosiți
Crema „MIA“
albăstre, pistru și alte necurățenii ale obrazului dispar.

Se capătă cu ramburs postal, trimis cu cea mai mare discrețiune, la farmacia
Dr. KOVÁCS, Timișoara-Fabrică Str. Dacilor 10.

Sfaturi folositoare pentru țărani

Mai jos publicăm câteva îndrumări asupra agriculturii spicuite din Cartea de aur a dlui Georgevici, cari credem că vor fi de mare folos pentru țăranii noștri cari azi — deși în plin veac de progres în agricultură — cultiva pământul tot atât de primitiv ca și strămoșii săi. Să știe că, țăranul în privința aceasta este foarte conservator din fire. Zicala „cum o da Dumnezeu“ este de dorit să dispară din viața lui economică, iar știința și priceperea de a cultiva mai rațional trebuie să-i ia locul. Țăranul român trebuie ridicat atât culturalicește cât și materialicește, fiindcă numai atunci se poate realiza bunăstarea acestei clase, oropsită și exploatată fără milă de clasele capitaliste cari conduc azi Statul. Iată câteva din îndrumările necesare, pe cari le recomandăm stăruitor spre folosul aceloră, cari le urmează. Doresc, să fie sincer urmată și nu numai cetite.

I.

OGORUL PĂMÂNTULUI.

Toți plugarii știu că un pământ ogorît aduce un rod mai bun ca unul neogorît, însă că de ce acest lucru, nu știu să-l explice. Dacă ar ști, cu siguranță că fiecare țăran și-ar ogorî pământul, fiindcă, toți doresc să aibe un rod mai mare și mai bun.

O plantă ca să rodească, adică să răsară, să screască și să dea rod, are nevoie de trei elemente: pământ, aer cald și apă. Pământul și aerul îl au întotdeauna la îndemână, apa însă o primesc numai atunci, când ploaie. Când este secetă, pământul se usucă și se întărește, iar plantele neavând destulă umezeală, nu pot crește suficient, se pălesc, dând un rod slab. Ce trebuie să facem ca să avem în pământ destulă umezeală, pentru caz de secetă, așa cum fu și în primăvara anului acesta? Fiindcă ploaia n'o putem comanda după nevoile noastre, singuri trebuie să ne îngrijim ca pământul să aibe destulă umezeală. Aceasta n'o putem face altcum, decât că îndată, după ce am secerat (cosit) bucatele depe țarină, intrăm cu plugul în pământ și-l ogorîm afund, și astfel putem păstra umezeala pentru plantele ce le sămănăm toamna.

Toți știu că un pământ, dacă rămâne vara neogorît în timp de vre-o 2 săptămâni se fac niște crepături (joampe) și se întărește atât de tare, încât toamna abia mai poate fi arat. Cauza acestor

crăpături sau joampe este că, căldura razelor solare a scos toată umezeala din pământ pe o afunzime de aproape 1 metru. Dacă toamna într'un astfel de pământ neogorît, se seamănă orice plantă, ea n'are apă sau umezeala trebuincioasă dela început și astfel nu poate încolți și răsări și te pomenești că, sau că-l sameni, a 2 oră care dacă este târzie, tot nu răsare din cauza frigului, astfel că-ți rămâne locul gol. Dacă se întâmplă că planta (exp. grâul sau trifoiul sămănat toamna) să răsară totuși, atunci sau că iese rar și slab, și atunci nu poate rezista frigului, încât piere din cauza lui. Deci rostul ogorîtului de vară, pentru plantele ce vin sămănate toamna este **conservarea umezelei**.

Cum se explică practic această conservare de umezeală prin ogorît? Dacă luăm o hârtie sugativă și-o introducem cu un vârf într'un pahar cu apă, sugativa absoarbe mereu apă, până la partea ei superioară. Dacă tăiam cu foarfeca cam pela jumătate hârtia, și-o lăsăm să se țină de cea din jos, printr'o mică bucățică, și-o introducem în apă vedem că se udă numai partea din jos, iar cea peste tăietură rămâne uscată. Astfel se explică și conservarea umezelei prin ogorît. Apa sau umezeală conservată afund în pământ, nu poate fi sorbită de căldura soarelui, când am ogorît decât până la tăietura plugului. Oricine poate să se convingă de acest lucru, dacă într'un pământ ogorît ca și într'unul neogorît, sapă o groapă de un metru afunzime, în cel ogorît pământul va fi umed, pe când în cel neogorît va fi uscat.

Dar ogorîtul mai are și altă importanță. Partea îintoarsă de plug, este arsă de razele soarelui și pământul se fărâmițește și astfel este mai ușoară de lucrat. Apoi se uscă rădăcinile buruienilor, cari ar lua puterea roditoare a pământului dela plantele sămănate. Prin ogor, pătura îintoarsă devine mai pufoasă, astfel că ploaia, aerul și soarele străbat mai ușor în pământ. Toate aceste avantaje înmulțesc mai ușor elementele trebuitoare pentru hrana plantelor.

Deci ogorul de vară are 2 mari avantaje: unul că din jos de arătură se păstrează umezeala pământului, care ajută că sămânța aruncată toamna în el să încolțească, răsară și să crească mai repede, iar al doilea, că pământul întors devine mai roditor și mai ușor de lucrat.

Tot asemenea trebuie procedat cu pământul și după recolta strânsă toamna. **Ogorul de toamnă trebuie astfel făcut, încât brezdele să nu se acopere una pe alta, ca să poată îngheța o mai**

mare parte de pământ, care prin înghețare, devine mai sfărâmbicios și astfel să lucreze mai ușor.

Cu pământul nou (livada) la fel se procedează. Nu se ogo-rește vara, ci toamna și se sămăne primăvara după ce a mai fost odată ogorît. Fiindcă în pământul spart toamna, iarna îngheață toate rădăcinile buruienilor, precum și sămânța ierburilor scutu-rate în toamnă, iar primăvara pământul rămâne curat, și lipsit de buruieni, încât puterea sa roditoare o folosesc numai plantele să-mânate. Știința a mai constatat că, ogorul, făcând mai pufos pământul, otrăvurile lăsate în el, de plantele culese, ploaie și neaua (zăpada) care se topește le cară mai afund și pământul astfel curățat de toate otrăvuri, își reînnoiește mult puterea sa roditoare.

Toți țărani au sfânta datorie să-și ogorască orice meriște încă vara, imediat după strângerea recoltei depe țarină. Un pământ să nu stea neogorît, nici vara, nici toamna, fiindcă cine l-a ogorît l-a și gunoit de jumătate și are pe încă jumătate atâta rod, cât ar fi avut dacă nu l-ar fi ogorît.

II.

GUNOIREA PĂMÂNTULUI.

Orice plantă ca să răsară și să crească are nevoie de nutrire. Așa precum omul trăiește în aer, tot așa trăiesc ele în pământ, de unde-și primesc elementele nutritoare, ca fosfatul, calciul, varul și altele. Fosfatul este cel mai trebuincios, și dacă el nu se găsește în cantitate suficientă în pământ, îl suplinim pe cale artificială prin gunoire. Gunoiul de vite (buclucul), are avantajul că, conține în mare măsură acest element, precum și altele foarte trebuincioase creșterii plantelor. Avantajul fosfatului este, că el face să crească mai repede bucatele. Pentru a ști precis, bunăoară că unui pământ ce anume elemente nutritive îi lipsesc, trebuie supus analizei de laborator. Să ia de regulă din fie care colț al locului (jugărului) o anumită cantitate, care se analizează în laborator (durere la noi sunt foarte puține de aceste laboratoare), putând ști precis, ce element îi lipsește, în ce cantitate trebuie supliniți și apoi știm, în urma acestei analize, că ce anume plante pot fi sămânate cu folos într'un asemenea pământ. La o asemenea desvoltare încă n'am ajuns, deși trist, fiindcă ne place să ne mândrim că suntem o țară eminamente agricolă, însă cu o agricultură primitivă și chiar falimentară, căci Statul numai de agricultură nu se interesează.

Dar nu fie care bucată are nevoie de aceeași cantitate de fosfat, una folosește mai mult, alta mai puțin, și ca să nu slăbim pământul este bine, ca aceeași plantă să nu o sămănăm în acelaș loc în doi ani consecutivi, ci în fie care an alta. Schimbarea plantelor, are avantajul, că folosind unele elemente nutritoare, ea în acelaș timp și îngrașă pământul prin faptul că-i dă altele, astfel trifoiul bichișul, pasulea, mazărea și altele, îngrașă pământul pentru grâu.

Gunoitul e bine să se facă cu gunoi de vite tot la 6 ani, băgând în jugher 50—60 care de gunoi. Cu gunoi artificial îl gunoim tot din 3 în 3 ani. La gunoie trebuie să fim precauți, fiindcă la unele plante trebuie gunoiul introdus toamna, la altul primăvara, iar pentru altele cu un an înainte. Nu ne permite cadrul acestui Calendar, ca să înșirăm pentru fie care plantă, când trebuie gunoit. Un lucru însă totdeauna trebuie ținut în seamă, ca dela gunoie și introducerea lui în pământ, întotdeauna să treacă 3 săptămâni, ca să aibe timp a se descompune.

Findecă gunoi de vite suficient, nici când nu poate avea cineva, lipsa aceasta trebuie suplinită cu gunoi artificial, care este de mai multe feluri și dintre cari cea mai bună este „faina lui Thomas“ care se fabrică în cantități mari în Cehoslovacia, de unde se poate și direct comanda însă, în cantități mai mari. Țăranii noștri dacă voiesc să ajungă la acest prepaart artificial, este bine dacă se asociază mai mulți și comanda s'o facă din timp, cu cel puțin $\frac{1}{2}$ an înainte de sămănat. Faina această are marele avantaj, că înbogățește dintr'odată pământul atât cu fosfat, cât și cu var, ambele atât de trebuincioase la îngrășarea lui, iar producția la jugher o dublează. Faina aceasta, toamna trebuie resfirată sau cu mâna sau cu mașina de sămănat, apoi se ară pământul, ca ea să intre în pământ. La un jugher este destul o majă metrică, dacă se gunoiește în fie care an, dacă tot la trei ani, atunci câte 3 maje metriche.

III.

SĂMÂNȚA.

Sămânța ce vine aruncată în pământ este de cea mai mare importanță, pentru a avea o recoltă bună. Se recomandă, ca sămânța înainte de a fi sămănată să fie aleasă, ca să băgăm în pământ calitatea întâi. Dacă s'a întâmplat că recolta în privința calității a fost slabă, necondiționat trebuie procurată o sămânța aleasă și de bună calitate, care întotdeauna este mai producătoare. Pentru ca bucatele să nu degenereze este de dorit ca ele să se

schimbe cu altele dintr'alt sat din apropiere, fiindcă aceiași sămânță cultivată ani dea rândul să slăbește și cu timpul va da recoltă tot mai slabă. Grâul de sămânță trebuie să fie astfel ales, ca numai boaba lui să rămână, iar înainte de sămănat, totdeauna să fie văruiat, cu piatra vânăată și cenușă, pentru a-l apăra atât contra boalelor, cât și contra șoaricilor de câmp sau altor viermi.

IV.

SĂMÂNAREA.

În ce privește sămănatul plantelor, țăranul nostru procedează ca și acum 200 ani, adică așa cum a învățat dela străbinii săi. Nici odată el n'a fost instruit de nimeni, și fiindcă a învățat meșteșugul fără spargere de cap, se și ține de el morțiș. Ori trebuie știut că, plantele ca să răsară bine și toate firele deodată, sămănarea bună numai cu mașina de sămănat se poate face, și nu cu mâna, cum se obișnuiește pela noi. Înainte de sămănat ogorul trebuie bine grăpat, odată cu grapa de fier, ca să spargă bine toate gliile, și apoi cu o grapă de spini, care netezește arătura. Netezirea este folositoare pentru că boabele ajung o formă în pământ și astfel firele es toate deodată și nu unele mai de vreme, iar altele mai târziu, căci firele eșite mai de timpuriu cresc în paguba celor eșite mai târziu, cari desvoltându-se mai slab dau și un rod mai slab.

Sămânța trebuie introdusă în pământ la o afunzime de trei ori grosimea ei. Astfel grâul mai la suprafață, cucuruzul mai afund, fiind boabele mai groase, iar cartofii și mai afunzi. Și ca să avem o sămănătură bună, numai cu mașina trebuie făcută, care pe lângă acest avantaj că bagă boabele la afunzimea voită, mai are și avantajul că se face o economie la jugher de cel puțin 20% din sămânță, decât dacă am sămăna cu mâna.

Dacă la țăranii noștri nu le dă mâna ca să-și cumpere singuri mașinele necesare, cum de regulă nici nu le prea dă în sărăcia a-de azi, când agricultura nu produce decât strictul necesar traiului familiei, pot să înlăture acest neajuns prin asociere.

V.

DISTANȚA ÎNTRE FIRE.

De multe ori se întâmplă că un cucuruz de exp. mare și frumos nu rodește cum trebuie, din cauză că a fost prea des și n'a avut aerul și razele solare necesare ca să poată da rodul așteptat. Deaceia trebuie bine grijit ca plantele să-și aibe firele la o distanță egală și în așa măsură, ca să se poată bine desvolta, soarele să

le străbate și la rădăcini și să aibe loc ca să se coacă rodul. Orice bucate trebuie să se sămăne mai bine, mai rar decât prea des. S'a făcut și cu grâul experiența să fie sămănat cu cuibul și s'a constatat că, dă un rod mai frumos și mai bogat, decât dacă este aruncat — cum se facepe la noi — în voia sorții, într'un loc mai rar într'altul de tot prea des. La porumb într'un cuib, nu trebuie să se lăsate mai mult ca 2 fire, fiindcă numai atunci dau rod mare.

VI.

RÂNDUL LA SĂMĂNĂTURI.

Nici odată nu e bine ca aceeași plantă să fie sămănată în acelaș pământ 2 ani, unul după altul, fiindcă nu vom avea rod bun și apoi stricăm și pământul. Nu poți prescrie o anumită ordine, însă într'o meriște de grâu, secară sau orz, nici odată să nu sămănam iar grâu, orz ori secară, ci trebuie să se sămăne bucate de primăvară, după ce s'au făcut 2 ogoruri, unul vara și altul mai în iarnă.

Bucatele de toamnă să se sămănam după trifoaie, cânepă, cartofi, curechi și chiar bichiș sau ovăs.

VII.

LUCRAREA BUCATELOR.

Sămânța după ce încolțește și răsare este bine ca să găsească pământul curățat de toate buruienile. Indată ce o plantă de primăvară a fost sămănată, cam după 2—3 săptămâni dela sămănat, pământul prinde o scoarță la suprafața care trebuie spartă fiindcă prin ea cu greu străbat razele solare și aerul necesar rădăcinilor fragede și în curs de creștere. După ce răsar plantele și încă până sunt fragede, este necesar să se facă o săpătură, pentru a distruge buruienile, cari folosesc o mare parte din elementele nutritoare ale pământului și astfel bucatele pot crește cum trebuie. Când dă a doua oară iarba printre plante, procedăm la îngroparea bucatelor, care este de mare importanță, fiindcă acopere mai bine rădăcinile cu pământ nutritor și le ferește de vânt, care câte odată, dacă nu sunt îngropate și sunt lungi, le trânteste la pământ.

Înainte ca să înflorească bucatele trebuie făcută a 2 îngropare. S'a constatat că la cucuruzul îngropat de 2 ori, rodul este încă odată așa de mare, ca la unul îngropat numai odată.

Plivitul se face pe timp uscat, și în tot cazul înainte de a înflori buruienile, ca să nu prindă sămânță, fiindcă ea este ca o lipitoare, greu de stărpit.

Cinstea

de Dr. N. Pulca farmacist.

Mai de mult nu ori și cine putea ajunge primar, ca să fie primul satul lui, multe se pretindea dela el.

Ca să amintim numai câteva din condițiunile ce trebuia să îndeplinească; trebuia să fie bine făcut, voinic, să vorbească totdeauna cumpătat serios, să fie totdeauna îmbrăcat curat, să iasă cel puțin 2 pluguri din curtea lui dacă nu 3 și părul lui să înceapă a se amesteca cu fire albe.

Dacă toate celelalte condițiuni nu le putea îndeplini, hai să meargă, dar părul cărunt i-se pretindea, dela aceasta nu absta nici-
menii, mai cu seamă cei bătrâni.

Ce? lor să-le poruncească un băiețandru, lor care au copii la cătănie și fete de măritat!

Apoi dacă nu s'a întâmplat în alte locuri și pe timpurile mai vechi, s'a întâmplat totuș în comuna Dacia că pe Grigorie Filip care nu avea mai mult de 30 de ani l-a ales comuna lui de primar. Este drept că trebuia să treci cu vederea numai vârsta lui, căci pe celelalte condițiuni le îndeplinea.

Că s'a uitat de condițiunea mai principală, vârsta, și pe tânărul Grigorie Filip l-a ajuns cinstea această excepțională se datoră și faptului că s'a căsătorit cu Anița fata fostului primar Ioan Pumnea.

Pumnea cel bătrân a fost 10 ani primar în comuna lui, moșu 17 ani, așa că bătrânul Pumnea abdicând, a propus de urmaș a lui în scaunul de primar pe ginere-său, la ce s'a raliat toată lumea din sat, alegând cu unanimitate de voturi pe tânărul Grigorie. Așa că Judecătorul constatând aceasta unanimitate de voință a sătenilor din Dacia a declarat de primar pe Grigorie Filip.

Dar trecând cu vederea toate acestea, putem spune că pe Grigorie Filip tot satul îl iubea. Mic și mare. Nu era închipuit, cu toată lumea vorbea frumos, față de bătrâni era cuviincios, bogat, sărac, servitor pentru toți avea un cuvânt bun. La lucrul câmpului era cel mai sânguincios, la caz de incendiu era primul care săria în ajutor. Deci din atâta putem vedea că comuna nu a ales rău. Nici nu i-a părut nimănu rău că a votat cu el, căci Grigorie Filip, și după ce a ajuns primar a rămas tot același om bun, cinstit, drept și nimănu nu i-ar fi putut nici prin gând trece ca

să-l bănuiască cu ceva necinstit. Putea veni la el în inspecție nu numai Primpretorul sau Prefectul ba chiar și Ministrul, ori și când, nici odată nu i-ar fi putut găsi nici cea mai mică neregulă în slujba lui.

Ar fi fost fără nici un accident primăria lui tânărului nostru dacă nu venea ceva între timp, pentru acest ceva și-a pierdut funcția, după un serviciu neîntrerupt de aproape 3 ani.

O fântână, săparea unei fântâni, care era necesară în partea satului de sus, lângă drumul care merge către Sercaia.

Chestiunea a discutat-o consiliul comunal, dându-se aceasta muncă celui mai de seamă săpător de fântâni lui Gheorghe Oprea din comuna Rupeni, acesta fiind cel mai ieftin dintre ofertanți.

După terminarea lucrului când consiliul a voit să preia fântâna în primire, primarului i-a trecut prin minte să măsoare adâncimea ei și când colo ce să vezi, s'a găsit că e cu $\frac{1}{2}$ stânjen mai puțin săpat decât a fost învoiala.

Aci a fost buclucul. Căci degeaba a încercat meșterul Oprea a dovedi și a asigura pe primar că acest $\frac{1}{2}$ stânjen numai are nici un rost, Filip nu s'a lăsat convins și a pretins ca să sape meșterul atât de adâncă fântâna cât este stipulat în contract adică: 9 stâneni, căci dacă nu sapă nu-i plătește nici un ban.

Oprea la început a căutat să-l convingă cu vorbe bune. Uite, ia să vezi domnule primar nu are nici un rost să mai săpăm deoarece apă vine destulă, de bună, apa-i bună, dar să presupunem că mai târziu apa nu ar mai fi bună, de beut, eu vă mai sap nu $\frac{1}{2}$ stânjen ci 2, ba chiar vă sap o fântână nouă.

Deoarece însă primarul n-a voit să înțeleagă nimic cerând numai să-și îndeplinească angajamentul.

Meșterul a luat-o cu un ton mai sus, somând pe primar să plătească căci în caz contrar face plângere la Primpretor, căci vede că primarul îi face aceste obiecțiuni pentru a nu-i plăti. După aceasta și-a încărcat toate instrumentele și a plecat.

Uite dragă Grigorie a încercat Primpretorul plasei Domnul Ironim Buzea să-l convingă pe primarul încăpățânat, pe care l-a citat la el.

— Nu te mai împotrivi pentru un nimic de $\frac{1}{2}$ stânjen, dacă-i apa bună! ce rost mai are?

— Mă rog frumos 9 stâneni a fost învoiala.

— Dar dacă-i bună!

— Bună o fi Domnule Primpretor, dar dacă nu-i cum spune în contract căci mă rog de iertare, să zicem că eu am vândut 1 jugher de de pământ, acesta nu poate fi nici cu 1 cvadrat mai puțin.

— Asta-i altceva! cum poți dumneata să asemeni o fântână cu un jugher de pământ?

— Tot una-i mă rog!

— Dară tot una-i, dar cum să fie totuna! Începu Primpretorul să se enerveze. Ce fel de vorbă-i asta? Dar cine poate să măsoare până la un milimetru unde captătă apă.

— Să fie cu iertare Domnule Primpretor, mai sunt 2 fântâni în deal la noi tot pe drumul Sercăii; fântâni bătrâne și acelea sunt chiar de 9 stânjeni. Aceasta încă ar trebui să fie așa de adâncă ca să aibă comuna apă bună ca în celelalte. Adâncimea acea se cere, așa spun și bătrânii satului. așa spune și Pavel Bărbătei și Vasile Ghirdă, pentru aceasta ne am legat în contract de 9 stânjeni. De ce nu a făcut-o așa? el este de vină, mă rog, Oprea!

— Primpretorul pierzându-și paciența, mănios a întrerupt convorbirea dându-i ordin lui Grigorie Filip să plătească.

— Acum nu vreau să mai aud nici un cuvânt! plătește meșterul și am terminat!

— Eu asta nu-o pot face, să trăiți.

— Ceee???

— Eu sunt primarul comunei și eu trebuie să port cinstirea aceasta slujbă.

— Lasă! o să mă îngrijesc eu de dumneata! Se răstește la omul nostru Domnul Primpretor.

— Despre efectuarea plăți aștept raport în termen de 3 zile!

— Să nu așteptați, mă rog frumos căci eu am jurat...

— Acum să ieși afară, arătând spre ușă șeful plasei. Da imediat!!!

— Sănătate bună și să trăiți! salută primarul respectuos și a plecat năcăjit către casă.

Dar pe meșterul Oprea nu l-a plătit Grigorie Filip nici peste 3 zile, cini peste 2 săptămâni. Pentru care fapt Primpretorul l-a debarcat din scaunul de primar.

Gheorghe Oprea a primit plata dela urmașul lui Grigorie

Filip, care a văzut că nu se poate omul juca cu cei mari, chiar dacă are dreptate.

N-a trecut nici un an și jumătate și într-o dimineață intră la Domnul Primpretor un om. Mai marele plăsei dicta un ordin.

...Ordon mai departe... văzând că intră un om la el pe care părea că-l cunoaște, întrerupe dictatul și enervat de conturbarea ce i-s'a făcut prin apariția acestui om, îl întreabă răstit.

— Ce veri??... Ce vrei???...

— Omul dă foarte cuviincios bună ziua și așteaptă. Văzând că Domnul Primpretor nu-i mai zice nimica, ci se uită la el gânditor, îndrăznește să vorbească.

— Of! Of! Domnule Primpretor! sau nu mă mai cunoașteți, sau țineți încă mânia, eu sunt Grigorie Filip fostul primar din Dacia, pe care l-ați dat afară pentru că nu a plătit pe meșterul cu fântână.

Să mă iertați Domnule Primpretor, vă rog să nu mai fiți supărați pe mine că eu nu am executat ordinul D-Voastră, căci cum v-am spus și atunci eu nu puteam să plătesc, eu dar am jurat să apăr cu cinste avutul comunei mele. Dar știu că și D-Voastră din ordin mai înalt m-ați dat afară.

Mai știu încă că Gheorghe Oprea era omul Domnului Jean Florea fostului Ministru liberal și ei erau doar la putere.

Eu Domnule Primpretor am fost ales iară de primar în comuna mea cu venirea Domnului Maniu la conducerea țării. Am venit să mă prezint la D-Voastră și cu tot respectul să vă rog încă odată de iertare să vă mai spun că eu nu m-am schimbat. Eu și de acum înainte cu cinste și omenie vreau să-mi port slujba.

— Primpretorul i-a dat mâna și i-a spus: dute acasă Grigorie, făți datoria, fi vrednic și cinstit cum ai fost, căci acum este Domnul Maniu la putere.

Dr. N. PULCA, farmacist, Deta.

CUMINȚENIA BOULUI.

Nevasta îl întâmpină pe bărbat cu cuvintele:

— Iar vii beat acasă? Nu ți-e rușine? Chiar un bou știe să se oprească atunci, când e destul.

Bărbatul: — Par'că-i mare lucru să te oprești, când bei apă?

Poezie

*Noi n'avem fapte vitejești
Voi toți ați fost la Mărăsești,
N'ați știut de frică și de lene
Și ați luptat toții în izmene,
Ceva mai mult : aproape goi
Luptând ne'ați desrobit pe noi,*

*Trecând apoi peste Carpați
Cu toții sunteți imbrăcați,
Căci voi ne'ați desrobit pe noi
Iar noi în schimb - rămas'am goi.*

ȘOIMESCU

Nu vor să aibă copii

Caracteristic pare mentalitatea băănăţeană îndeobşte cunoscută de toţi cercetătorii îngrijoraţi de scăderea natalităţii mai pronunţată în Banat ca ori unde, boala de a nu avea copii. Face băănăţeană ce face, drege cum o taie capul, se sfătuetşe cu dodă Solomie şi urmează şcoala muierilor mai bătrâne şi mai umblate şi în sfârşit, o ajunge pletele cărunte şi se trezeşte, tăman, la numărul bobocilor că n'are moştenitori. Patima asta cât de neînsemnată la prima vedere pe/atât de importantă în asamblu şi consecinţele ei direct dezastruoase din punct de vedere naţional, după modestele mele cunoştinţe, constă din îmbogăţirea rapidă, luxului şi lipsa grijei sau frica de-a fi mamă. Nu arare ori am auzit următoarele cuvinte vrednice de plâns: „abia mă îmbrac pe mine, apoi cu ce voi îmbrăca şi pe alţii“.

Şi astfel, odată cu capul, nu vrea ca în detrimentul luxului să îmbrace un copil care la sfârşitul zilelor să-i mângâie bătrâneţele şi să-i fie purtător al numelui şi al averii ce întâmplător ar lăsa în urma sa. Pacostea sau sistemul de a nu avea copii datează la noi în Banat dinaintea războiului, accentuându-se într'un mod îngrozitor în ultimul deceniu. Obiceiul urât, anticreştinesc şi antinaţional, de-a nu-ţi vedea odraslele alergând zgîmbiu în mijlocul curţii, l'am moştenit dela conaţionalii noştri şvabi, dovadă, că descreşterea natalităţii este mai pronunţată în comunele cu populaţia amestecată.

Conducătorii spirituali ai şvabilor văzând consecinţele incalculabile ale nehibzuinţei lor, au dat alarma cu un ceas mai de vreme şi astăzi pare, că acest nărav ieşit din sânul lor, l'au părăsit, împrumutându-l românilor.

Pentru remedierea acestui rău ce apasă pe destinul şi existenţa noastră aici, trebuie să facem eforturi comune, cu cuvântul, propaganda şi exemplul, să contribuim la sugrumarea răului ce ne paşte. Să ne organizăm cu scopul să ducem o luptă aprigă contra avorturilor criminale în toate părţile şi toate satele; să arătăm pretutindeni ce rol joacă populaţiunea deasă în desvoltarea economică şi civilizaţia unei naţiuni. Să propovăduim cuvântul Mântuitorului care zice „Creşteţi şi vă înmulţiţi şi umpleţi pământul“. Sau, voi femei băănăţene, faceţi-vă o mândrie, un postulat, o evanghelie prin a fi mame şi mama la cât mai mulţi copii, fiindcă „nu este sentiment mai frumos decât al mamei pentru copil şi nu este cuvânt mai duos ca vorba de mamă“. Vreţi o regenerare a neamului, întoarcevaţi privirile spre satele noastre.

GEORGE BRATU

Cum să construim un grajd pentru vite

Dacă terenul ne permite, grajdul trebuie așezat spre Sud sau Sud-Vest, pentru ca fațada să fie expusă razelor solare, cari prin ferestre să poată intra în interiorul său. Un grajd trebuie ferit de vânturile reci, cari bat mai ales în regiunile de șes.

Un grajd bun trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

1) Să fie destul de spațios. 2) Să fie călduros. 3) Uscat. 4) Luminos și 5) să fie destul de aerisit.

I. La construirea unui grajd vom avea în vedere, numărul vitelor, rasa și etatea lor. Locul destinat unui animal mare (bou sau cal) va fi de aproape 3 m lungime și 1.30 lățime. Un vițel va avea o suprafață de loc, dela 5—6 m. iar în boxă de 4 m. Volumul grajdului va fi de 3 ori suprafața lui. Înălțimea în tot cazul, pentru vitele mari va fi de 3 m.

II. In ce privește căldura interiorului, ea este asigurată de însăși căldura pe care o dau vitele. Cel mai bun grajd este cel construit din cărămidă arsă. Și cel de lemn este bun, însă să fie bine lipit cu pământ, ca să se astupe toate găurile, prin care ar putea pătrunde iarna frigul. Cimentul nu este bun să fie folosit nici la tencuiala pereților și nici a plafonului.

III. Pentru a avea un grajd uscat, vom căuta să izolăm atât fundamentul cât și zidul la suprafață, cu o hârtie de catran, fie cu asfalt; pentru a împedica umezeala ca să se urce în ziduri. Iar ca apa de ploaie să nu cadă în apropierea zidurilor, e bine să fie cât de largi.

IV. In ce privește lumina, vom construi ferestre mai mult lungi, decât înalte și la partea superioară a grajdului, imediat lângă plafon, pentru ca lumina să cadă asupra corpului animalelor, iar atunci când vor fi deschise să nu fie curent, care se atinge direct vitele.

V. Aerizarea grajdului este cea mai importantă și cea mai grea problemă de rezolvat, pentru că vitele tot așa de mult au nevoie de aer curat ca și omul. Ori într'un grajd prin fermentări se produce fel de fel de gaze periculoase sănătății vitelor. Amoniacul este cel mai periculos gaz și se găsește în cea mai mare abundență. Pentru a avea mereu aer curat în grajd, ne servim de următorul sistem de ventilație. In zidurile paralele, cari formează lungimea grajdului, introducem vre-o 6 tuburi, cari înafară se deschid la o înălțime de $\frac{1}{2}$ m deasupra pământului, iar în interior, imediat lângă plafon. Prin aceste tuburi introducem aer curat. Aerul stricat îl scoatem printr'un fel de coș de cca 50 cm lățime ce pleacă din plafon, trece prin pod și iese deasupra acoperișului. Atât co-

șul cât și tuburile de ventilație, vor fi prevăzute cu dispozitive de închidere și deschidere, cari servesc la regularea temperaturii.

Fiecare țăran, fie bogat sau sărac, trebuie să se nizuiască ca să-și construiască un grajd sănătos pentru vite, fiindcă sănătatea la vite este tot atât de importantă ca și la om. O vită bolnavă pe lângă că te reține dela munca câmpului, fiindcă n'ai cu ce să lucrî, mai este și greu de îngrijit, fie din lipsă de cunoștință, fie din lipsă de bani pe cari trebuie să-i plătești medicului veterinar. Ori toate acestea se pot preveni, printr'o îngrijire bună și o plasare a lor într'un adăpost sănătos.

MOFTURI.

Bloc e pe moarte și își face testamentul.

— Las cincizeci de mii Lei rabinului, o sută de mii săracilor și orașului meu natal două sute de mii de Lei.

— Dar, Bloc, — îi zice un preten, care se află la căpătâiul său, — ai tu atâția?

— N'am nici un ban, dar vreau să arăt ce inimă genereasă am avut!

DUȘAN LAZITS

comerciant de arme

Timișoara I. Strada Eminescu No. 5

Recomandă bogatul său depozit **de Arme de vânătoare, Floberte, Pistoale, Revolvere, rechizit de vânătoare și cartușe.**

Arme de vânătoare automate marca original Browning, arme originale fără cocoșe marca 'F.N.', marca Sauer & Sohn, marca Pieper-Bayard cu și fără cocoșe Pistoale automate marca Browning, Walther și Singer. Floberte (arme de salon) marca Browning, Walther și Geco automate și obicinuite. — Toate sistemele numai cele mai noi și mai bune se găsesc expuse în depozit, cu cele mai eftine prețuri.

VIZITAȚI FĂRĂ OCLIGAȚIE DE A CUPĂRA

Sfaturi

VREI SĂ FII SĂNĂTOS?

1. Scoală-te de dimineață; culcă-te de vreme; fii ocupat în timpul zilei.
2. Caută să trăești cât mai mult în aer curat și liber dacă se poate.
3. Nu mânca mult.
4. Ține-ți corpul în cea mai mare curățenie.
5. Nu dormi nici prea puțin, nici prea mult.
6. Imbracă-te bine; caută ca corpul să se poată mișca lesne în haine; nu purta haine prea groase.
7. Ține-ți casa în cea mai mare curățenie.
8. Caută de petrece în timpul liber, dar nu prea mult, căci distracția prea multă duce la viții.
9. Dacă îți câștigi existența prin muncă intelectuală, nu uita că și corpului trebuie să-i dai de lucru: fă exerciții de câte ori ai timp liber.
10. Dacă îți câștigi viața cu munca trupească, dă și inteligenții hrană, prin cetiri și alte ocupații de acest fel.

CÂT TRĂIESC ANIMALELE?

Cea mai mare parte din pești trăiesc destul de mult. Astfel, țiparii ajung până la 60 de ani. Crapii trăiesc 75 ani, iar misetrii pot trăi mai mult de un veac, (bineînțeles, dacă nu sunt prinși).

În anul 1874 s'a pescuit în lacul Lactern o știucă în greutate de 175 kilograme. Pe coadă avea un inel de aramă în care era săpată ziua când știuca a fost aruncată în apă, pe vremea împăratului Frideric al II-lea, cu 177 ani înainte.

Păduchii trăiesc 25—45 de zile, păianțenul 1—2 ani, broasca trăiește 5 ani, iepurele 7 ani, șoarecele 8 ani, capra și vrabia 10 ani, greerii 17 ani, furnicile 15 ani, boul, porcul, porumbul, lipitoarea și racul până la 20 ani, calul și pământul 25 ani, măgarul 30 ani, gâsca și pelicanul 50 ani, leul și cămila 50 ani, corbul și vulturul 60—100 ani, cioara și barza 100 ani, șoimul și știuca 150—170 ani, elefantul 200 ani, crocodilul și crapul 300 ani.

Când aveți pielea prea aspră. — În urma spălării cu apă rece și săpun prost, pielea se face de multe ori prea aspră. Pentru a o

face mai moale spălați-vă în fiecare seară cu apă caldă și apoi udați pielea cu un amestec făcut din o lingură de lapte proaspăt + o lingură de zeamă de lămâie + o lingură de alcool (spirt) curat. Apoi vă ștergeți și vă pudrați cu pudră de orez. Dimineața vă spălați și masați ușor pielea, servindu-vă de coldcrem (se cere dela farmacie).

Contra degeraturilor. — Frecați dregările cu ceaje de lămâie. Topiți două lingurițe piatră acră în apă caldă și faceți băi calde la picioare — opt seri de rând, timp de 20 minute. Apa să fie caldă cât puteți suferi.

Frecați locurile degerate cu un amestec făcut din alcool camforat și apă de colonia sau din 30 grame glicerină + 20 grame rom + 20 grame esență de terebentină.

În timpul nopții ungeți părțile degerate cu plicerină, vaselină boricată sau cu slănină nesărată.

Contra nasului roș degerat. — Ia cretă, piseaz-o și amestec-o în untdelemn curat sau ulei de in. Pune în toate serile pe nas comprese muiate în acest amestec.

Cei cari suferă de constipație să ia seara înainte de culcare și dimineața pe stomacul gol o linguriță de miere caldă și să bea apoi puțină apă.

Mirosul de frunze de soc puse pe poliță ori în pungulițe atârinate, alungă muștele din bucătărie, cămări, etc.

Când se împung vitele în ocol se spală gâtul și capul celor mai slabe cu rachiu. Mirosul de rachiu va stinge dușmănia dintre ele pentru totdeauna.

Contra reumatismului. Tăiați țelină în bucățele mici, fierbeți în apă până ce bucățelele de țelină s'au înmuiat. Beți apa aceea. Apoi luați puțin lapte, puțină făină, puneți cu țelină cu tot într-o tigaie, câteva felii de pâine și încălziți la foc. Apoi mâncați. Această mâncare consumată mai multă vreme ar vindeca reumatismul, spune un doctor englez.

Dacă aveți matreață în sprâncene spălați-vă cu apă caldă, nu cu apă rece. Nu întrebuințați nici un fel de săpun. Puneți puțină crohmală sau praf de borax în apa în care vă spălați, apoi frecați cu zeamă de lămâie, având însă grijă să nu vă intre în ochi.

Dacă aveți mâinile crăpate turnați într'un litru de apă o lingură de miere și o lingură de glicerină și amestecați bine. Ungeți

pielea mâinei cu acest amestec. După mai multe unsori pielea se face moale și se vindecă.

Contra durerii de ochi. — Dacă suferiți de inflamație, aprindere de ochi din cauza răcelii etc., folosiți următorul leac casnic: fierbeți bine un ou proaspăt. Tăiați-l în două și scoateți afară gălbenușul. Presărați în găiocea de albuș praf de zahăr, lăsându-l puțin timp să se topească. Așezându-vă seara în pat, puneți pe ochi albușul acesta călduț, legându-vă cu o basma curată. Faceți aceasta mai multe seri de-a rândul și vă veți lecu. Acest leac însă e bun de încercat în cazuri mai ușoare de boală a ochilor. În boli mai grele trebuie să mergeți la doftorul de ochi.

Hrănirea copilului cu lapte.

Dacă mama unui copil, fie din cauză de boală, fie din cauză că nu are lapte, nu-și poate alăpta singură copilul, vom recurge la hrănirea cu lapte de vacă. Se înțelege că hrănirea cu lapte de vacă întâmpină multe greutăți și nici când nu poate înlocui pe deplin laptele de mamă; în lipsa unei doici însă, trebuie să năzuim ca acest fel de hrănire să se facă în cele mai bune condițiuni cu putință.

Înainte de toate se cere ca vaca dela care folosim laptele să fie sănătoasă. Vom îngriji — în deosebi ca vaca să nu sufere de tuberculoză, fiindcă într'un astfel de caz se poate foarte ușor molipsi și copilul de această boală primejdioasă.

O a doua cerință este ca să nu amestecăm laptele dela mai multe vaci, și, atât la muls, cât și la fiert, să păstrăm cea mai desăvârșită curățenia. Ugerul vacii trebuie spălat bine cu apă înainte de muls și tot astfel și cel ce mulge, trebuie să-și spele întotdeauna mâinile cu apă și săpun. Vasele în cari muigem laptele, trebuie să fie foarte curate, iar laptele îl vom pune cât mai iute la fiert. Vom folosi deci totdeauna lapte proaspăt și neamestecat, dela o vacă sănătoasă, muls din ugerul bine spălat, cu mâini curate și în vase curate. Laptele astfel muls îl fierbem bine, până se clocotește și după ce îl lăsăm de se domolește, îl pregătim pentru a-l da copilului.

Este bine dacă, îndată după fierbere, laptele îl împărțim în atâtea sticle (5—6), câte porțiuni vrem să dăm copilului timp de

24 ore, adică până la mulsul de a doua zi. În acest scop sunt foarte bune sticlele din aparatul Soxhlet, cari se astupă foarte bine și cari apoi, când ne trebuie, le încălzim, punându-le 5—10 minute în apă caldă. După încălzire, pe capacul sticlei punem biberonul, care este din cauciuc și care înainte de întrebuințare totdeauna trebuie fiert. Vom îngriji a biberonul să nu aibă găurele prea multe sau prea mari, fiindcă în acest caz laptele se scurge cu prea mare ușurință în gura copilului și el, uitând să sugă, se poate ușor îneca.

Sticlele goale le fierbem și le curățim cât se poate mai bine și le uscăm, așezându-le cu capul în jos.

Sticlele pregătite cu lapte, pentru hrana copilului timp de 24 ore, le vom ține la loc răcoros, în pivniță sau la gheață și numai înainte de întrebuințare le vom pune la încălzit. Laptele astfel pregătit nu poate fi păstrat însă mai mult ca 24 ore, după care timp el numai este bun și trebuia iarăși lapte muls proaspăt.

Nu în fiecare casă se găsesc sticle și biberoane îndeajuns, așa că adeseori vom fi siliți să dăm copilului lapte cu lingurița. În acest caz cupa sau paharul în care turnăm porția de lapte fert pentru copil trebuie să fie foarte curată, la fel și lingurița.

Nici odată nu este permis a întrebuința aceeași linguriță și pentru alte persoane, cum tot oprit este de a gusta laptele sugându-l cu biberonul ori a da copilului să mănânce mai departe cu o linguriță, care ne-a căzut pe jos.

Curățenia cea mai mare este și garanția cea mai bună de sănătate pentru copilul mic, silit a fi hrănit cu lapte străin.

**Broderie artistică
Articole funebre**

Chiruța

Timișoara I., strada Eugen de Savoya (Prinz Eugen Gasse) No. 1.

Broderie pentru haine moderne, prapori,
diferite ajururi, îmbrăcare de nasturi,
plisée, confecție de voale pentru mirese
și respeți.

Conflictul din organizația național-țărănească

Astăzi după ce s'au lămurit o serie de lucruri în comitetul central al partidului național-țărănesc, punctul nostru de vedere politic, pentru care am luptat alături de cei doi frunzași ai noștri, d-nii Iuliu Maniu și Sever Bocu, apare pe deplin luminat, evidențiind cu prisosință că, am mers pe drumul drept și corect în vederea unui scop mai înalt, care se va realiza cu totul în curând. Dela început am afirmat cu tărie, că luptăm pentru afirmarea principiilor politice ale d-lui Iuliu Maniu, azi însușite de conducerea centrală a partidului nostru. Deci punctul nostru de vedere a triumfat.

Invingători moralicește suntem în așteptarea soluționării în chip just și definitiv a diferendelor cu caracter local din organizație, soluțiune care nu poate să fie alta decât o completă „restituție în întregum“.

Adversarii noștri din organizație așa ziși vaidiști — oameni fără credință și ideal, oportuniști din cea mai urâtă speță, sunt desamăgiți, pentru că, lupta dusă de ei pe chestiuni personale, a fost dureros înfrântă. S'a dovedit cu ocazia ședinței comitetului Central că ei, nu reprezintă nici o ideologie și nici măcar un curent politic. S'au ascuns după deget, afirmând cinic, că în viața politică de stat, nu există problema factorilor iresponsabili în guvernământ, cari n'au intervenit nici odată și cu nimic n'au stânjenit nici măcar scurta guvernare Vaida.

S'a făcut încă odată dovada, cu ocazia discuțiilor din comitetul central al partidului, aceasta în desacord cu puținii vaidiști, că da, există o problemă a forțelor oculte și încă foarte acută, care numai poate fi tolerată de partidul național-țărănesc.

Tocmai divergențele între credințele celor două curente a dus la deslănțuirea de agitații în sânul organizațiilor ardelene și bănățene. Pentru ca d-l Al. Vaida-Voevod se află înfeodat din plin așa zisei „politici de perssuasiune“ mai pe scurt de oblojire a tuturor scăderilor omenești, ale factorilor constituționali, că-rora asemenea scăderi nu le poate admite simțul sănătos al unei nații în plină refacere morală, a crezut, că trebuie să facă un tur de forță și să arate d-lui Ion Mihalache, președintelui partidului și implicit întregului partid, că Ardealul și Banatul în marea lui majoritate are aceleași convingeri în ordinea politică internă și morală ca și d-sa. Morala sexului în plină vigoare. Sărmană morală și mai ales sărmană țară care este guvernată cu astfel de oameni și cu astfel de principii.

Aceasta a fost motivul pentru care a trebuit să fie debarcat d. Sever Bocu și prietenii lui politici.

Toate celelalte explicațiuni sunt nesincere.

Sever Bocu, acela care deslănțuie lupta împotriva forțelor oculte încă din anul 1931, sub guvernarea lui Iorga-Argetoianu și care rămase consecvent cu aceste principii de înaltă moralitate politică, trebuia să fie înlăturat. Stăpânii cereau acest lucru „servitorilor lor cei mai supuși”, — iar aceștia aruncă peste bord pe colaboratorii și prietenii lor politici, deoarece în conștiința lor nu vreau să fie taxați drept boi, — aceștia din urmă fiind consecvenți.

Cele ce urmează trebuiesc privite în lumina considerațiunilor expuse mai sus.

PRETEXTE DE NEMULȚUMIRE

Nemulțumiții și apoi răsvrățiții de mai târziu, pentru a nu putea fi trași la răspundere de persoanele contra cărora duceau subversiv lupta, au afirmat în fața președintelui partidului Ion Mihalache, că unii dintre ei au fost preferați cu ocazia candidărilor și că reorganizarea partidului n'ar fi primit roluri corespunzătoare situației lor din partid.

Câte afirmații atâtea minciuni: fiindcă Băran a fost candidat la cameră, al treilea, iar Iancu la senat. Din grupul lui Brudariu a fost luat un țăran, Achim Bosioc, fixat de el, iar în locul celorlalți conform lozincei dela Centru, s'a făcut loc tinerilor și țăranilor. Că n'a fost candidat Ilieșu, nu s'a prăbușit România-Mare. Dar nici nu-i înțelegem pretentiunea, când pentru partid n'a însemnat nimic. Conjunctura de inflație politică l-a scos din anonimat și acum omul, vezi doamne, are pretențiuni de candidat veșnic la deputăție.

În ce privește reorganizarea partidului, comitetul județean în ședințele din 27 și 29 Decemvrie la care au participat și toți dizidenții, a atribuit fiecăruia după dorința exprimată, câte o șefie de plasă. Astfel Brudariu a primit Perianul, Iancu plasa Ciacova, deși-i foarte odios acolo, Ilieșu plasa Giulvăz, iar Nicolae-vici plasa Centră. Băran a renunțat să primească vre-o plasă, declarând că vrea să se mențină în situația d-lor Vidrighin Pascu și Leucuța, cari deasemenea n'au nici o însărcinare specială. A voit să treacă în categoria așilor politici.

La sectoare au fost repartizați toți aceia, cari s'au găsit a fi mai destoinici și asupra cărora toată lumea a fost de acord.

Primele acte de sabotare

În toiul campaniei de reorganizare a existat o desăvârșită înțelegere, care s'ae sfârșit ca prin minune, odată cu preluarea

conducerii șefiei Ardealului și Banatului de către d-l Al. Vaidavoevod.

Imediat s'a început acțiunea de sabotare, întâi împotriva d-lui Bocu, iar apoi și contra lui Leucuția. La început, în mod clandestin au sabotat toate lucrările, mai târziu și pe față, însă lipsiți de curaj. Lozinca era — venită doar dela Cluj — luxarea tuturor maniștilor de frunte. Aceasta le-a convenit de minune, îndeosebi că abia așteptau momentul potrivit ca să se răzbune pe foștii lor prieteni personali, cu cari în răstimp s'au dușmănit de moarte, din pură invidie, fiindcă aceștia s'au ridicat mai presus decât ei.

INCERCĂRI DE DESTINDERE

D-l Sever Bocu simțind care este atmosfera, a început o destindere și cea mai nimerită ocazie a găsit-o în banchetul tinerețului organizat în saloanele clubului în seara zilei de 18 Martie, la care au fost invitați chiar și acei membri cari de ani de zile n'au mai activat. Masa aceasta a fost sistematic boicotată de toți vaidiștii, cari sub diferite pretexte ridicole, se scuza că nu pot participa. Astfel d-l C. Băran a scris pe invitate: „Cu regret nu pot lua parte fiind călătorit“, deși în aceeași seară a fost văzut în cafenea jucând cărți.

Pentru a se clarifica situația odată și pentru totdeauna d-l Sever Bocu, a convocat la 30 Martie pe toți șefi de plasă și de sectoare. În restimp, complotiști își duceau mai departe acțiunea de sabotare și de defaimare, bombardând centrul cu fel de fel de memorii, în cari cereau insistent instituirea unei comisii interimare de conducere, compusă firește numai din ei. Ședința din 30 Martie nu s'a mai ținut fiindcă d-l Sever Bocu a fost rugat telegrafic de d-l Vaida ca, s'o amâne și să ia contact imediat cu d-sa. Acest fapt la determinat să plece imediat la Cluj, publicând în ziarul Vestul, și amânarea consfățuirii pentru ziua de 3 Aprilie. La Cluj d-l Vaida l-a asigurat că nemulțumirile nu sunt pornite contra d-sale, ci contra unor colaboratori ai d-sale.

RĂSVRĂTIRE PE FAȚĂ.

În ziua de 30 Martie s'a întâmplat primul act public de indisciplină din partea Vaidiștilor, cari profitând de faptul că d-l Sever Bocu era plecat la Cluj, s'au adunat împreună cu vre-o 40 de bătauși, aduși anume de prin satele din jur și au încercat la Club să țină o ședință improvizată, sub presidenția vicepreședintelui organizației Dr. Pascu.

Ședința a rămas fără rezultat, deoarece d-l Sever Bocu întorcându-se încă în aceeași zi dela Cluj, și auzind despre această adunare a venit imediat la Club și i-a înprăștiat pe toți.

Pentru a cunoaște bine pe vaidiști rebeli sunt interesante scenele ce s'au petrecut acolo.

Pe când vorbea d-l Brudariu, d-l Băran, care stătea la geam și văzând că vine d-l Sever Bocu, s'a sculat ca ars și a plecat afară spunând că se întoarce imediat. Iar pe trepte, când a dat ochi cu d-l Bocu și a fost întrebat că ce înseamnă mascărada aceasta, a spus că nu el a inițiat-o și repede s'a dat jos pe trepte. Când d-l Bocu a intrat apoi pe neașteptate în sala de ședințe, totți țărani, ca fascinați, s'au sculat în picioare și împreună cu maniștii au strigat în gură mare „Trăiască d-l Sever Bocu“. Acest fapt ia demoralizat complet pe capii revoluției, cari nu se așteptau la sosirea d-sale. Lui Brudariu, năbădaios așa cum e dela fire, ia înghetat vorba în gura, încât n'a mai putut scoate un cuvânt, Ilieșu alt curagios, era palid și tremura de nervos, încât n'a găsit un cuvânt să spună la început, iar Pascu, fiind tras la răspundere, că de ce a îndrăznit să prezideze o întrunire contramandată a răspuns bălbăind că, a fost rugat s'o prezideze, însă nu el a luat inițiativa convocării. Momente penibile de lașitate. Poziția grotescu în care au fost puși și umilirea servită pe cari au acceptat-o îi caracterizează definitiv pe acești avantgardiști ai tilismului lichelist.

CONVOCAREA COMITETULUI JUDEȚAN.

Pentru a pune la punct toate neînțelegerile d-l Sever Bocu convoacă comitetul județan pentru 13 Aprilie, iar până atunci a încredințat pe d-l C. Lazar, în baza scrisorilor predate d-sale de d-l Vaida sa ia contact cu Băran și Brudariu, pentru a vedea că ce urmăresc. Băran ia promis să, în câteva zile-i va da un răspuns, însă trebuie să vorbească și cu Brudariu.

REBELIUNE IN TOATĂ REGULA

Răsvrățiții în loc să dea un răspuns, în seara zilei de 2 Aprilie, se întrunesc la restaurantul „Ambruș“ la o agapă și în plină sală sub președinția trădătorului dr. Căndea, în prezența ziariștilor și a străinilor, au atacat în modul cel mai necuvincios pe d-l Sever Bocu, calomniindu-l murdar. Caraghioșii l-au declarat destituit din funcția de președinte, s'au constituit în organizație aparte de cea oficială, dresând și un proces-verbal. N'au uitat însă că, pe cel destituit din funcția de președinte să-l avanseze la funcția de președinte de onoare. Ori o adunare alege pe cineva, numai atunci de președinte de onoare, dacă acela o și onorează.

Ei însă îl debarcă, dar în acelaș timp își pun și încrederea în el, cinstindu-l cu președinția de onoare. Câtă inconștiență și cât pariseim!

EXCLUDEREA RĂSVRĂTIȚILOR

În fața acestei atitudini, s'a convocat Delegația permanentă pentru 4 Aprilie și după lungi discuții de înfierare a atitudinii răzvrătiților s'a hotărât ca: General Domășneanu, dr. S. Pascu, dr. Coriolan Băran, dr. Alex. Iancu, Victor Blajan, R. Ruga, N. Ilieșu, Pavel Nicolaevici, Adrian Brudariu, Dionisie Moldovan, Jicu Constantin, R. Ignățel și Casius Bobrin membri în Comitetul județean să se considere de retrași din partid, ca unii ce s'au constituit într-o altă organizație, decât cea oficială. Tot atunci s'a hotărât menținerea convocării Comit. județean pentru 13 Aprilie.

Comitetul avea să se pronunțe asupra fuzionării cu partidul lupist și să ratifice excluderile pronunțate de delegație.

În seara zilei de 12 Aprilie, deci cu o zi înainte de comitet, d-l Vaida trimite o telegramă d-lui Sever Bocu, în care îi face cunoscut că, întrucât d-sa n'a luat contact cu d-nii Băran și Brudariu și întrucât s'au produs și unele excluderi fără motiv, a însărcinat pe d-l Armand Calinescu ca să prezideze ședința de a doua zi, considerând excluderile de nevalabile, iar până la o definitivă clarificare suspendă funcționarea Comitetului.

D-l Vaida prin telegrama această și-a dat arama pe față, fiindcă s'a pripit să ia măsuri absolut neobiective, dictate numai de interesele partizanilor săi.

Dar d-sa, în baza statutelor nu avea căderea să dispună suspendare funcționării Comitetului Județean și nici să delege pe d-l A. Călinescu ca să prezideze un comitet cât timp d-l S. Bocu era încă în funcțiune. Nu este lipsit de interes a ști nici faptul, că, d-sa mereu stătea în legătură telefonică cu rebelii, încât într-o zi Brudariu pe când vorbea cu d-sa la Cluj, i-a dat un receptor și lui Dr. Țenchea, pentru al convinge că, Vaida îi susține și-i încurajează în acțiunea lor de rebeli. Acest fapt l-a și determinat pe Țenchea, din acel moment să se declare și el de validist.

În aceeași noapte, d-l Sever Bocu primește o telegramă din nou dela d-l Vaida, ca să amâne ținerea comitetului, deoarece de d-l Călinescu este împiedecat să vina la Timișoara. Tot astfel a telegrafiat și d-l Călinescu. Și s'a răspuns că, amânarea este imposibilă deoarece nu se mai poate contramanda, fiind timpul prea scurt.

A doua zi, cu mare alai s'a ținut ședința comitetului, la care au participat 120 de membri din 162. În același timp în Piața Unirii în fața Clubului s'a ținut o mare adunare populară, cu 5 muzici și peste 3000 participanți, toți membrii inflăcărați ai politice d-lui Iuliu Maniu.

Comitetul a hotărât: a) ratificarea fuziunii cu partidul țărănesc, b) deplină încredere în d-l Sever Bocu, c) excluderea capilor

răzvrătiților și d) convocarea congresului județan pe ziua de 6 Maiu.

Aceste hotărâri au fost comunicate Centrului printr'un memoriu, în care s'a arătat drept concluzie finală a certurilor de până atunci că; hotărârile Comit. Județan din 13 Aprilie, nu mai pot fi schimbate de cât de organele suprapuse și statutare și că o conlucrare cu cei excluși, după ce au terfelit onoarea d-lui Bocu este imposibilă.

CE S'A PETRECUT DUPĂ DATA DE 13 APRILIE.

Cele hotărâte de acest comitet, trebuiau comunicate prin d-l Liviu Iuga secretarul organizației d-lui Ioan Mihalache, care însă n'a voit să primească memoriul, îndrumându-l să meargă la Cluj, și să-l predea d-lui Armand Călinescu. D-l Iuga a mers la Cluj și s'a prezentat d-lui Alex. Vaida, care la fel i-a spus să meargă după d-l Călinescu la Timișoara și să aranjeze cu el întreaga chestiune.

Cum a procedat la Timișoara d-l A. Călinescu este știut de toată lumea. Sosit aici, ia contact numai cu Vaidiști și convoacă Delegația permanentă, fără să avizeze jumătate din membri, și cu 10 înși din 23, încearcă să între în Club, însă ușile iau fost închise în nas de către d-l Sever Bocu, care n'a admis să fie tratat în felul și de maniera puțin elegantă a trimisului centrului. Neputând să țină ședința la Club, cu cei 10 mateloti ai rebelilor se duce la restaurantul „Ciocărlia“ și pe lângă un pahar de vin, au hotărât: că sunt nule hotărârile luate la 13 Aprilie 1934, de către Comit. Județan, apoi decapitarea președintelui Sever Bocu, instituirea unei comisii provizorii și convocarea comitetului pentru ziua de 4 Maiu.

În restimp intervine și centrul și la sugestiile d-lui Armand Călinescu, contramandează congresul convocat de d-l Sever Bocu, și delegă pe d-l Virgil Madgiaru și d-l Armand Călinescu cu presidarea Comitetului Județan convocat pentru ziua de 4. Maiu.

ȘEDINȚA PRESIDATĂ DE D-L V. MADGIARU.

Ca să nu creadă rebelii că, fugim din fața votului comitetului am acceptat să participăm la el și să le arătăm că, stăm mai bine ca ei și că, majoritatea este departea d-lui Sever Bocu. Dizidenții deși incurajați de Cluj, văzându-se într'o uifimă minoritate, au căutat pe toate căile să zădărnicească ei, ținerea Comitetului și văzând că nu reușesc au recurs la diferite pretexte, pentru a arăta că în sânul organizației există un grav conflict, care necesită o nouă intervenție din partea centrului. Că aceasta au urmă-

rit-o o dovedește și faptul că după ce s'au retras dela sedința Comitetului, la care au participat, au mers la biroul d-lui Băran, și de acolo au luat contact telefonic cu d-l Vaida, care i-a asigurat că, nu va recunoaște hotărârile luate și că le va satisface toate pretențiunile.

La ședința aceasta s'a hotărât cu o majoritate de 66 voturi din 107 membri, contra 1, deplina încredere și solidarizare cu d-l Sever Bocu. Normal era ca, hotărârea iuată să fie aprobată și de centru, însă acesta la sugestiile d-lui Vaida, a înțeles să incurajeze și pe mai departe pe vaidiști.

Drept răspuns, față de victoria repurtată, Centrul vine, fără nici o motivare și disolvă organizația județeană, dând dreptate de cauză minorității, care rușinată a trebuit să părăsească sala ședinței din 4 Maiu.

INTERVENȚIA D-LUI V. POTÂRCĂ.

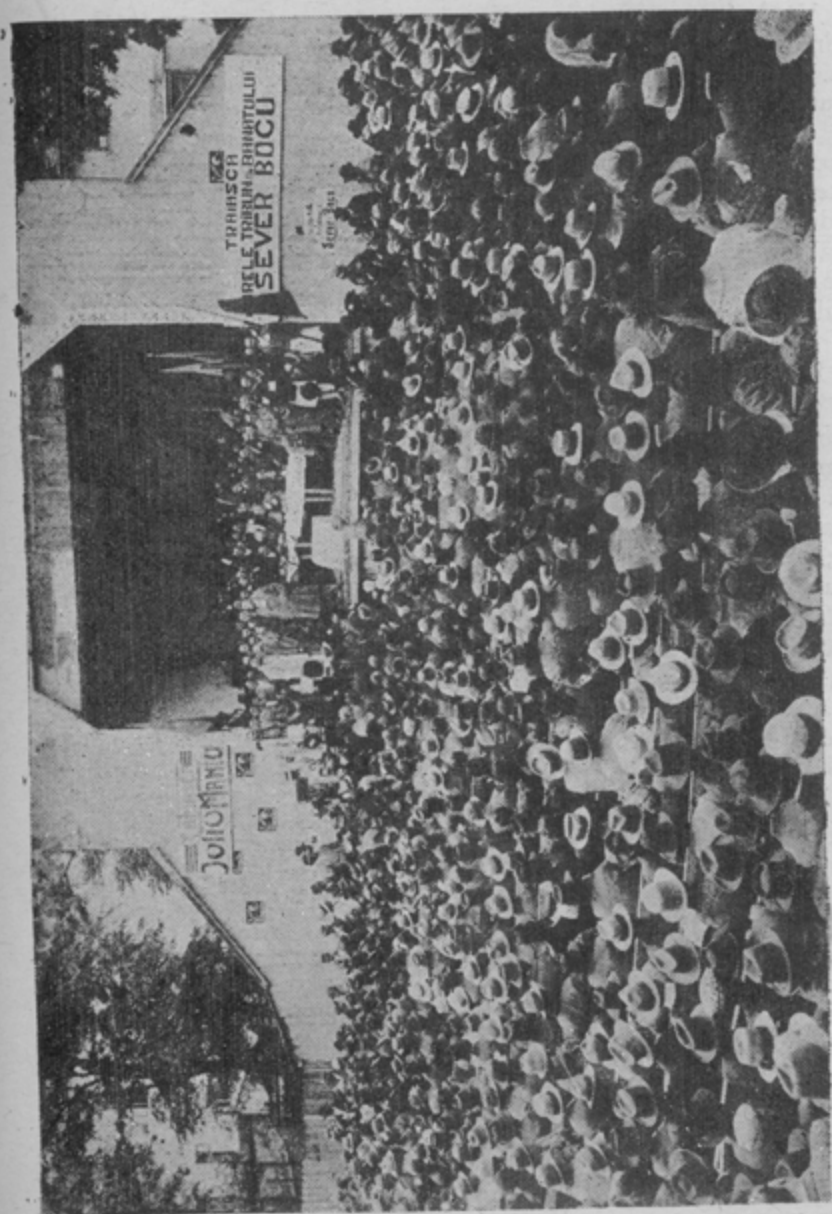
Față de această disolvare pripită, Comitetul se întrunește din nou și în unanimitate protestează, rugând centrul se revină. Acest apel n'a fost luat în considerare și centrul drept răspuns delegă pe d-l Virgil Potârcă cu reorganizarea partidului, care și sosește la 4 Iunie în Timișoara. Primul lui gând a fost, că a închiriat un local nou pentru Club și a luat contact numai cu vaidiști, procedând și la desemnarea șefilor de sectoare și plăși numai dintre răsvrățiți.

După ce ia aranjat pe aceștia a găsit de cuviință să invite pe ai nostru personal pentru data de 12 Iunie. Față de o asemenea atitudine era și normal ca d-l Sever Bocu să protesteze, iar la invitație lui Potârcă n'au răspuns decât vre-o 2 sau 3 transfugi oameni fără șira spinării, ca preotul Deciu și Teglaș, profesorul Chirvașie și încă vre-o 2 țărani, oameni fără nici o suprafață politică.

La 12 Iunie, însă dimineața când Potârcă scoboară din tren este bătut, cu ouă clocite. Conștiință bănățeană sfidată și terfelită în picioare a reacționat.

Centrul ca o reacțiune prin manopere și apucături ce n'au putut fi nici mai târziu justificate, exclude pe d-l Sever Bocu din Partid. Față de această excludere, frunțașii din organizație printr-o telegramă adresată d-lui Mihalache, protestează energic contra sancțiuni nedrepte luate față de d-l Sever Bocu.

În urma acestei telegrama, au fost excluși următorii frunțași din organizație: d-l Stan Vidrighin, Dr. A. Leucuța, Dr. C. Lazar, Dr. D. Susman, Dr. Gh. Ciorman, Trifu Ruianu și Teodorescu Simion. Măsura aceasta n'a surprins pe nimeni.

O vedere a congresului din 17 Iunie 1934.

CONGRESUL DIN 17 IUNIE.

Văzând că centrul incurajează provocările și că pe față îi susține acum pe vaidiști, d-l Sever Bocu hotărăște ținerea congresului pentru ziua de 17 Iunie. A fost un congres cum n'a mai văzut partidul nostru. Au participat 470 delegați verificați a celor 153 organizații, cu peste 15.000 de membri. La congres au fost aproape 8000 de oameni, veniți din toate colțurile județului. Din partea maniștilor din Ardeal, a fost d-l Zaharia Boila care a ținut un discurs fulminant, arătând motivele de retragere din viața politică a d-lui Iuliu Maniu, și motivele cari l-au determinat să reîntre încă, insistând în deosebi asupra luptei ce-o duce contra camarilei și contra unei anumite doamne.

A participat și-o delegație din jud. Severin în frunte cu d-l Dr. Ion Jucu.

Congresul din 17 Iunie a reușit chiar peste așteptările noastre. A fost o manifestație de masă, ce-a împus și adversarilor. După congres când a defilat mulțimea în frunte cu d-l Sever Bocu, condusă de d-l Dr. Gh. Ciorman și Miu Lerca, a fost atât de impresionantă, încât strada pe o întindere de 2 km. era o mare de capete, cari plină de însuflețire manifesta pentru d-l Sever Bocu și Iuliu Maniu.

Ce a urmat după aceasta se știe. Centrul nu s'a pronunțat nici până azi asupra celor hotărâte în acest congres. Dar nu s'a pronunțat nici asupra congresului ținut de vaidiști la 8 Iulie, cari pe lângă toate eforturile făcute n'au putut aduna mai mult ca 300 oameni. Toți dintre șefii de organizații locale știu că au vânat după aderenți, ca vânătorii după iepuri și în majoritatea satelor, n'au găsit nici măcar un singur om.

Nu strică ca, aderenții noștri să cunoască din cine a fost compus congresul vaidiștilor. Dăm mai jos câteva dintre figurile lor scoase din viața politică.

1. Dr. Baltă Coriolan, care a refuzat să intre în corpul de voluntari bănățeni, organizat în Rusia de d-l Sever Bocu. A fost exclus din organizație la propunerea lui Coriolan Băran.

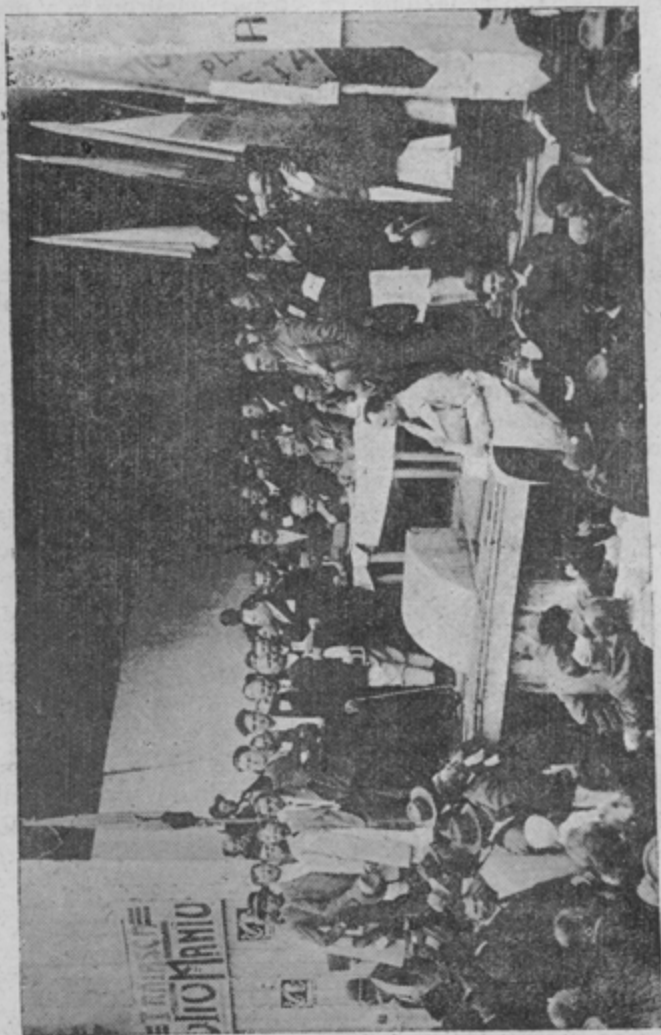
2. Cimponeriu Ion, a demisionat din partid, când au venit liberalii, ca să-și poată păstra un post la județ deși are și-o pensie, destul de mărișoară. Prototipul transfugului politic.

3. Dr. Căndea Aurel, n'a activat nici odată în organizație, nu cunoaște nici un sat. A fost numai profitorul guvernărilor noastre.

4. Amos Pop, colonel la k. u. k. exclus din funcția de la Rimărie, nu știe nici românește.

5. Dr. D. Chiroiu, notar public a fost exclus din organizație, pentru că n'a activat nici odată.

6. Dr. Augustin Bardosy, în viața lui n'a fost pe la sate, în schimb s'a înfruptat.

D-1 Dr. L. Gabor, ținându-și discursul.

7. Ion Petrovici, insp. pensionat, nici când n'a activat.
8. Iuliu Moldovan, liberal înscris cu ocazia congresului vadiștilor, fiindcă liberalii l-au neglijat complet.
9. Ing. Victor Blăjan, n'a activat în viața lui, în schimb câștiga peste 100.000 lei la lună. Pe vremea ungurilor n'a prea vrut să știe că este român.

10. Dr. Liviu Cigăreanu, a fost demis din postul de prefect de însă-și d-l Iuliu Maniu, fiindcă nevasta lui a traficant cu posturile de notari, ca Iulian Peter, pe vremea iorghiștilor. După prima guvernare cu Manoilescu a trecut la iorghiști, ca să-și păstreze păstreze postul cu 100.000 lei dela Reșița.

11. Valeriu Cârjă, n'a adus nici un aport, decât doar votul său, care însă nici acela, nu-i sigur.

12. Pompiliu Serbescu ziarist, a trecut cu Manoilescu la iorghiști, apoi la liberali, ducând cea mai salbatică campanie contra partidului nostru.

Și alți mulți anonimi, pe cari viața politică până la venirea lui Potârncă în Timișoara, nu i-a cunoscut. Și suntem siguri că nu-i va cunoaște nici după aceasta, fiindcă unii — alături de ce-i mai sus înșirați — ca Dr. Körner, Eugen Imbuzeanu, Caius Dobrin, nu umblă decât numai după căpătuială și după vreun ciolan de ros.

Dar acești matadori politici, în ce campanie electorală, s'au remarcat? Ce urgențe liberale au înfruntat? Unde au fost în campania electorală din 1933?

Și dacă centrul crede că, cu asemenea elemente inactive poate duce lupta contra tiraniei liberale se înșeală. Dar ce rămâne cu lozinca d-lui Ion Mihalache, ca să se facă loc tineretului și elementului țărănesc? Unde le este tineretul, afară de vre-o 2 sau trei, infierați și ei de morala politică.

Cum sau desfășurat evenimentele ulterioare se știe. După congresul din Iunie de Bocu printr-o adresa trimisă tuturor sefilor de organizație din Ardeal a cerut despresurarea Bădăcinului, și a forțat centrul să se pronunțe sau pentru politica d-lui I. Maniu sau contra ei.

Iată și textul acelei adrese:

DOMNULE PREȘEDINTE,

Partidul național-țărănesc din Timiș-Torontal întrunit la 17 Iunie în Congres de reorganizare, m'a însărcinat să trimit tuturor organizațiilor din Ardeal și Banat în formă de rescript următoarea moțiune:

IV. CONGRESUL înțelegând din dezbaterile serioase a situației reale că orice clipă care trece neutilizată pentru a salva țara din îngrijorătoarea criză generală, cu aspectul ei moral, politic și economic, însemnează o pierdere înmăsurabilă, adresează un apel

Biroul Congresului : d.d. Sever Bocu, Stan Vidrighin și Zaharie Boliă.

călduros către toate organizațiile național-tărăniste și prin ele către întreaga opinie publică, să examineze soluția de adoptat afirmându-și părerea, că a sosit momentul pentru ca să manifestăm cu toți pe față și fără nici o posibilitate de restălmăcire pentru politica, principiile și metodele preconizate de d-l Iuliu Maniu, să procedăm graibnic și cu energie la realizarea acestei politici, declarând că suntem gat la cea mai violentă luptă necruțând nimic pentru izbândă ei care este izbândă adevărului.

Drept aceea congresul hotărăște să comunice în scris această moțiune la toate organizațiile din țară, autorizând pe d-l Sever Bocu să convoace la o consfătuire pe delegații tuturor județelor cari se vor găsi cu el de acord spre a fixa o atitudine comună și pentru a o impune în congresul general întregului partid.

Congresul crede, că numai prin o astfel de acțiune demnă, hotărâtă și impunătoare, partidul național-tărănesc își va regăsi calmul și elanul de altă dată și va putea să pășească în numele întregului popor românesc la marile realizări și prefaceri, dictate de timpurile extraordinare prin cari trecem.

Ce însemnează această moțiune?

Voiu fi precis și limpede: acțiune pentru depresurarea Bădăcinului.

Ardealul și Banatul în ultimele guvernări național-tărăniste au suferit enorm. Numai firma guvernării era a noastră, girul moral care a patronat, beneficiile au fost la alții. În Banat guvernarea a cunoscut o centralizare rapace, mai egoistă, decât sub liberali, contra cărora am luptat zece ani. Și totuși nu acesta a fost sacrificiul cel mai mare.

Sacrificiul cel mai mare a fost jertfirea omului sub care după un mileniu s'a realizat Unirea, jertfirea conducătorului Ardealului, Banatului și al țării: Iuliu Maniu!

Sacrificiul în rândul al doilea a fost ostracizarea tuturor cari n'au consimțit la jertfirea lui Iuliu Maniu.

Națiunea vrea să știe pentru ce stă Iuliu Maniu la Bădăcin? De ce a fost înlăturat guvernul alegerilor libere al d-lui Vaida și de ce au fost octroate asupra țării alegerile abuzive cari au cerut jertfa inutilă a capului fostului prim-ministru I. G. Duca? De ce guvernul adus pe calea aceasta la putere supraviețuiește în succesiuni de crize și de ce partidul nostru reia și continuă politica autocondamnată: „A greșit!“?

Congresul din Banat vrea readucerea conducătorului neamului în arena politicei. Tara în gravele situații în care se găsește nu se poate lipsi de luminile celui mai de seamă fiu al ei. De când a plecat el din fruntea treburilor statului este numai haos și descompunere. Zi de zi verifică tot cetățeanul: Maniu a avut dreptate, Maniu a văzut clar!

Dar dacă Maniu e care vede clar și el e care are dreptate de ce ne conduc cei cari împrumută lumina dela el? Națiunea nu mai vrea să fie ținută în întunecare asupra acestei chestiuni care o neliștește profund.

Vă rog în consecință, domnule președinte, să bine-voiți a su-pune organelor d-voastră statutare acest rescript pentru ca prin un demers comun al întregului partid din Ardeal și Banat pe care l-a condus atâția ani și atât de glorios Iuliu Maniu să putem pune capăt echivocului politic ce s'a creiat în jurul Bădăcinului și ca la dorința masselor să-l readucem pe exilatul dela Bădăcini la postul de comandă pe care vrem să știm de ce l-a părăsit.

Achitându-mă de această, însărcinare și așteptând un răspuns,

Vă rog, domnule președinte, să binevoiți a primi asigurarea distinselor mele considerațiuni.

(ss) SEVER BOCU

preș. partid. naț.-țărănesc din Timiș-Torontal.

În urma acestei scrisori, centrul n'a mai putut să-și continue politica sa de duplicitate ci a fost nevoit să convoace comitetul Central, în care cu majoritate zdrobitoare s'a hotărât, aderarea la politica d-lui Iuliu Maniu și că partidul își însușește pe deplin tactica preconizată de d-sa, în lupta contra camarilei. A fost o rușinoasă înfrânger pentru adversarii săi, cari spuneau că nu cunosc problema camarilei și că în decursul ultimei guvernări național-țărănestre n'au avut nici o greutate din partea vreunei persoane, fără răspundere politică. Partidul nu i-a aprobat, și s'a declarat de acord cu d-l Iuliu Maniu speranța neamului de mâine.

În ce privește chestiunea organizațiilor de aici, ea n'a fost încă rezolvată.

Rezolvarea a fost încredințată comitetului provincial din Ardeal și Banat care cu toate împotrivile d-lui Al. Vaida-Voevod se va întruni în curând și va face dreptate.

Iar dreptatea este de partea noastră.

Mare deposit în tot felul de

cuptoare de fier,

fabricație proprie la

Conrad Müller

TIMIȘOARA IV str. FRÖBL 37

LA AVOCAT.

Savu se duce la un avocat și îi spune că vrea să divorțeze. Avocatul îl întreabă motivul.

— Pentru că m'a făcut imbecil.

— Acesta nu e un motiv de divorț. Nu pot lua aceasta afacere.

— Bine, atunci o să mă duc la un coleg de al dv.

— Te rog. Ești în dreptul d-tale.

Intr'adevăr, Savu se duce la al doilea avocat căruia îi repetă motivul. Și acesta refuză să-i ia procesul, spunând că vorba „imbecil“ deși insultătoare, nu e un motiv de divorț.

Savu nu e un om care să se dea înapoi în fața unui obstacol. Se duce la un al treilea avocat.

— Și de ce vrei să divorțezi? îl întreabă acesta.

— Uite ce s'a întâmplat, domnule avocat. Intr'o zi, vin acasă, deschid ușa dormitorului și ce credeți că văd? Pe sofa, soția mea, în tovărășia unui tânăr... Dau un strigăt: Irino, ce faci? Știți ce mi-a răspuns?

— Nu vezi? imbecilule!

AȘA-S FEMEILE.

— **Bunica:** Ionele azi n'ai fost cuminte. De seară am să-i spun lu tat'u să nu-ți dea bomboane. /

— **Ionel:** Am știut eu că așa's femeile, nu se simt bine până nu știi și alții secretele lor.

INTRE VECINI

— Ascultă, copilul d-tale aruncă în mine cu blgări de zăpadă!

— Te-a lovit în cap?

— Din fericire nu.

— Atunci nu a fost fiul meu.

NU MINTE

Soția către soțul pe care îl află într'un restaurant, cinând cu o doamnă frumoasă.

Dar tu ai spus că, iei masa cu primarul.

Soțul: Ți-am spus adevărul dragă, dânsa joacă într'o piesă de teatru pe primarul Londrei.

PEȚITORUL

Tânărul: Dați-mi voe să cer mâna ficei d-voastre.

Milionarul: Cu fica mea ai vorbit despre aceasta?

Tânărul: Încă nu am avut ocazie să-i vorbesc, abia azi dimineață am auzit că aveți o fică.

COPII

Mămica spune servitoarei să ducă copiii în bae și să le spele fața și mâinile.

Peste câteva minute se aud strigăte din bae, unul din copii strigă: mămică, Maria ne spală și pe gât.

Banatul Dobrogean

de C. MIU-LERCA.

Sunt bănăteni cari au traversat oceane, au frământat oțelul în uzinele Americii, strecurându-se pretutindeni unde li-se ofereau posibilități mai avantajoase de câștig.

Bănățeanul însă, pleacă pentru a reveni. Ca o albină. Cu prisosul agonisit prin hărnicia sa caracteristică, el se reîntoarce la baștină, acolo, unde legături mai puternice decât vremea, îl unesc de cerul și pământul moșilor săi. Glasul originii, primatele solului natal, îl cheamă de peste șapte țări, de peste șapte mări.

Am venit acasă, îmi spunea un fost american. Nu putea să-și interpreteze nostalgia revenirii. E ceva, încerca dânsul să-mi explice, care m'a readus, cu toate că am și astăzi case dincolo de ocean.

Și cazurile se repetă, după norme în afara puterii lor de înțelegere într'un echilibru perfect între plecări și reîntoarcere.

O scrisoare primită spre a o publica în „Vestul“, m'a frapat printr'o interesantă împerechiere de noțiuni: „Bănătenii din Dobrogea caută un conducător de cor“.

Scrisoarea e trimisă de preotul bănățean din satul Estetli în numele societății „Ecoul Banatului“.

Am afirmat odată, o repet și o susțin, bănățeanul e prea puțin nomad.

Dacă el a ajuns să întemeieze în sud-estul țării, în Dobrogea, sate întregi, fenomenul se explică printr'o serie de cauze. Chiar și cei ce trec granițele, spre făgăduința altor orizonturi, consfințesc aceste cauze determinante ale plecării lor:

Prea puțini vor ști, că mare parte a bănătenilor din Dobrogea, sau America chiar, sunt frați din Banatul Jugoslav.

Condițiile politice, cu cari mare parte n'au putut sau au refuzat să se aclimatizeze, au determinat pe mulți să-și vândă averile, pentru a se contopi, supremă iluzie, în miragiul național, în libertățile țării, — de care, un tratat nedrept i-a despărțit.

Cauzelor politice li-se adaugă însă, argumentele materiale. Mulți săraci, au găsit în cele 16 lanțe de pământ, darul unei noi vieți. Și au plecat.

N'au dus cu dânsii decât, doar brațele vânjoase, rupte din păduri anume pentru coase și plug, apoi piepturi de paori viguroși și în ele toate comorile unui suflet bănățean.

Valurile Mării negre, cântecul intinderilor albastre, lume nouă, n'au reușit să adoarmă în cugete, glasul depărtării, ecoul gâlgăind în sânge.

Ei își zic bănăteni. Brezdele noi ale trudei lor, nu sunt decât lărgiri de hotar în cuprinsul aceluiaș sol natal, arii bătătorite de aceeași vrere și tărie bănățeană.

Așa este. Așa o simt și ne-o comunică ei. Bănățenii din Dobrogea vreau să se simtă acasă, vreau viață în pustiul Caliacrei. Să-și cânte cântecele, să-și joace horele, să-și îmbrace portul, să fie el, așa cum e: Bănățean și pace.

Astfel, nouile împrejurări și le-a modelat repede după chipul și asemănarea lui. În primul rând un cor și apoi o fanfară. Se vor numi „Ecoul Banatului“.

Ecou, într'adevăr. Să audă tot natul izbucnirea veseliei bănățene, ca și durerile doinelor din colțul dela cealaltă margine de țară.

În Dobrogea, bănățenii, vor reuși, garanție este începutul, să completeze, deși în depărtări, jumătatea din Banatul robii.

Asociațiile culturale din Banat, toți cei cu grijă față de ceia ce ne conține și ne reprezintă, să dea o mână de ajutor bănățeneștilor năzuinți ale fraților din Banatul dobrogean.

Mi-acuc aminte, că în comentarea unor copii statistice, un demograf bănățean, îngrijorat de depopularea Banatului, strigând disperat după ajutor, a preconizat o politică de colonizări.

Bietului speriat, bănățenii din Dobrogea, îi răspund: Nu pot fi colonizați cei cari colonizează!

C. MIU-LERCA.

GÂNDURI ȘI IDEI

Fii drept sună din înălțime; pe drumul drept nu piere nimeni.
GOETHE.

Spada cucerește biruința, inteligența asigură supremații politice, numai dreptatea face cuceriri morale.

SIMEON LUCE.

Dumnezeu care nu poate fi văzut de muritori, se vedește în lucrurile sale.

ARISTOTEL.

Marele imbold al progresului omenirii este durerea.

RENAN.

Precum pământul nu-și dă rodul decât fiind muncit, tot astfel sufletul nostru are nevoie de durere.

FINOT.

Crucea lui Isus Christos, este centrul tuturor durerilor.

AD. MONOD.

Câteva boli de femei

Gonoreea (blenoragia) femeile o primesc dela un bărbat deja bolnav ori prin contact sexual. Inbolnăvirea prin intermediul obiectelor infectate e foarte rară și aproape că nu are importanță. Este o boală pe cât de frecventă, pe atât de gravă. Lasă urme din cele mai nenorocite aproape pe toată viața chiar și după ce a trecut faza de infecție acută.

Simptomele cu care se arată sunt următoarele: mai întâi o simplă jenă locală, apoi această jenă după 3—9 zile se transformă într-o usturime cu arsuri locale, cari merg până la dureri insuportabile. Din vagin în timpul acesta începe să se scurgă un lichid sero-purulent, care pe timp ce trece ea un aspect tot mai urât mai murdar verzui. Se ridică temperatura uneori și la începutul boalei chiar și până la 40°C. Lipsa poftei de mâncare. Din partea organelor udului se prezintă necesitate imperioasă de-a urina frecvent tot la 10—15 minute. La începutul boalei cu arsuri mari pe urmă cu dureri mari insuportabile. Urina devine tulbure și chiar hemoragică.

Tratamentul este foarte variat în ce privește aplicarea lui medicamentoasă. Amintesc aici numai atâta; că e nevoie imediat de repaus la pat, ghiață pe burtă când infecția e mare ori comprese reci schimbate des tot la o oră. Spălături largi în vagin cu desinfectante ca Sublimat o pastilă de 1 gr. la un litru apă caldă. Sau Protargol sol. 10% din care se pune apoi o linguriță la ½ litru apă caldă. Sau permanganat de potasiu din soluția de 20%, o linguriță la 1 litru apă caldă. Apoi trebuie făcute spălături și în vezica udului tot cu aceste medicamente. Cu ajutorul unui injector special. Alimentația să fie mai ușoară, lapte și toate derivatele laptelui, ceaiuri fără de rom, supe false, cât se poate carnea trebuie scoasă din regim. Apoi e interzis absolut murăturile, mâncările sărate și pipărate. E bine să se ieie ceai dela farmacie, ceai de foaie de uva ursi, care se pregătește la fel ca și ceaiul obișnuit și nici nu e mai scump.

Sifilisul (sancrul dur) organele genitale femeiești. Se contractă prin contact sexual cu un bărbat deja bolnav. Se găsește mai frecvent pe organele genitale extreme și gura mitrei. La început apare o ușoară eroziune și după aceea leziunea se face tot mai mare, jurul se întărește și nu e prea dureros. Rana sângerează foarte ușor și la cea mai mică atingere după 2—3 săptămâni dacă nu se duce bolnava la medic se tumefiază (umflă) ganglionii inghinali și apar ca niște mărgelă, între cari unul e mai mare. Tratamentul se poate face numai la medic. Statul dă cele mai mari ajutoare puse la dispoziția medicilor de circumscripție medicamentele necesare gratuit. Și medicul e obligat să facă tratamentul necesar, când un astfel de caz i-se prezintă.

Șancrul moale este deasemenea o boală sexuală și femeile o primesc dela bărbații deja bolnavi. Apare tot ca sifilisul cu leziuni pe organele genitale externe și gura mitrei mai frecvent însă spre deosebire de leziunile sifilitice. Sunt mult mai dureroase și produc o secreție purulentă murdară. Sapă în țesături lăsând găuri adânci, pe când sifilisul nu face astfel de săpături în țesături. La șancrul moale regiunea jurul ei nu este dur, ca și la sifilis de unde are și numele de șancru moale. După un anumit timp dacă nu se tratează apar și aici umflături ale ganglionilor, inghinali însă aici se (umflă) tumefiază numai unul și ia forma de buboi și coace, natural că trebuie deschis la timp pentru că în caz contrar se deschide singur și vindecarea se face mult mai încet atunci. Spre deosebire de șancrul sifilitic, șancrul moale este foarte dureros atât locul rana cât și ganglionii tumefiați bubonii, cari se formează tratamentul trebuie făcut de medic în orice caz.

Vaginita este îmbolnăvirea vaginului la femeie care survine în anumite ocazii cu microbi diferiți, însă mai frecvent, cu gonococi (blenoragie). Ori care ar fi infecția vaginul se înroșește se (umflă) tumefiază și devine atât sensibil încât aproape nu mai poate suporta actul sexual ori introducerea vreunui instrument cu scop terapeutic. Se formează apoi o secreție seroasă la început care devine pe timp ce trece tot mai prurulentă, și mirositoare.

Tratamentul spălături largi dimineața și seara cu soluțiile desinfectante amintite mai sus, apoi băi de șezut cu floare de camilă (romaniță) fac foarte mult bine.

Mitrita (aprinderea de mitră) este o îmbolnăvire a mitrei care se face de obicei la o femeie care e deja bolnavă în vagin. Microbii din vagin trec prin gura mitrei în mitră și o îmbolnăvesc. Mitră se tumefiază (umflă) devine dureroasă la mișcări, din ea se scurge un lichid purulent. Bolnava are temperatură la început care mai târziu dispare de cele mai multe ori. În burtă are o senzație de umflătură. În astfel de cazuri e bine și se cere imperios ca bolnava să steie culcată în pat. Liniște absolută. Se pune o pungă cu ghiață pe burtă și se chimă medicul care va ști să aplice un tratament mai complicat și acomodat după caz și stadiul boalei.

Aduexită (aprinderea de ovare) constă în îmbolnăvirea ovarelor a tubelor și a ligamentelor ce susțin aceste organe. Survine de obicei după o îmbolnăvire a mitrei sau odată cu ea. Bolnava prezintă dureri mari de ambele părți ale uterului (mitrei) cu temperatură mare, ovarele și tubele, mai mult acestea din urmă se tumefiază (umflă) atât de mult încât bolnava le simte ceeace nu se întâmplă într-o stare sănătoasă.

Tratamentul și aici constă într'un repaus absolut la pat. Ghiață pe burtă până la sosirea medicului sau dacă nu se află la

îndemână, imediat ghiată se poate pune și comprese reci, cu un ștergar, schimbate des tot la 10-14 minute.

Sângerări neregulate la femei. În totdeauna o sângerare neregulată la o femeie venită în afară de timpul menstruației nu este decât un simptom care arată că în organele femeiești se produce un proces patologic (o boală). Deci sângerarea nu este în sine ei o boală, ea este numai vestea unei boli care se află pe unul din organele genitale femeiești. Bolile cele mai frecvente cari produc astfel de sângerări sunt următoarele: cancerul gurei mitrei și al mitrei. Irbolnăviri vechi ale mitrei, rămășiță din placenta, fie după un avort. Însărcinări în afară de mîtră, cum și alte infecții acute și cronice ale organelor genitale femeiești.

Dintre toate acestea cea mai periculoasă boală care produce sângerare este cancerul (Racul). Femeia de obicei nu prea dă importanță la această sângerare, boala înaintează și pe când ajunge la medic ajunge prea târziu. Spun prea târziu, deoarece noi până acum nu avem un alt tratament contra cancerului care să ne deie un rezultat mai bun afară de operație. Ori când cancerul (racul) a progresat prea mult și a trecut dela mîtră și la jurul mitrei. Operațianu nu se mai poate face cu rezultate bune. Nu am cuvinte și nu știu cum să vă recomand mai călduros, ca atunci când aveți începuturi de astfel de sângerări și mai ales când ati trecut de vârsta de 30 ani și vă apropiați de vârsta de 40 ani. să alergați la un medic specialist în boli de femei spre a găsi cauza sângerării. Deoarece orice întârziere este în detrimentul sănătății D-voastră.

Toate celelalte sângerări sunt vindecabile, femeia se poate face bine, dar o sângerare care ține la un cancer (rac) mai ales când nu vine la început, viața e pierdută.

Cea mai mare parte dintre femei neglijează să se prezinte la un medic atunci când începe prima dată să sângereze și cei mai mult se întâmplă cu unele ca să rămână acasă și să tănuiască o astfel de sângerare și chiar 6 luni până la un an. Ori când la baza unei astfel de sângerări stă un cancer, atunci aproape cu siguranță, că viața e jucată, e pierdută. Deci lăsați femeilor în astfel de situații (cu sângerări când vă aflați) rușinea pentru că a megrela medic nu e o rușine, lăsați la o parte scumpetea, căci pentru a-vă căuta de sănătate nu e nici odată nimic prea scump, atunci când aceasta s'a făcut cu succes.

Recomand îndeosebi femeilor cari au trecut peste 40 ani să se caute cel puțin odată pe an pentru un control chiar dacă nu sunt bolnave, căci este vârsta când această boală urgisită nu cruță și face ravagii îngrozitoare.

Sârbii și croații

Tragedia din Marsilia, comentată cu viu interes de către opinia mondială, iarăși a dat ocazie divergențelor sârbo-croate, în ale căror atmosferă încărcată s'au hotărât atentatorii croați la comiterea odioaselor crime nebune. Cum a putut evolua această discordanță? După terminarea războiului mondial, atât slovenii cât și croații au binecuvântat momentul, când s'au revărsat în oceanul Sârbiei. Atunci însă a fost vorbă de alcătuirea celor trei națiuni într'un singur stat nou, pe baza drepturilor și obligațiunilor egale. Însă recunoașterea hegemoniei Belgradului, pentru Zagreb și Laibach n'a fost în concordanță cu tendința de a contopi aceste două țări în sânul ei, care are un trecut istoric atât de bogat. Aceasta de altcum s'a remarcat și în constituția noului stat S. H. S. Însă nu peste mult s'a dovedit, că frunțașii politici sârbi în frunte cu Pasics, nu căutau să înțeleagă astfel situația, iar abia cu câteva luni după unire Belgradul au pornit cea mai energică politică de centralizare. După aceasta în scurt timp, drept consecință a început prima dată rezistența croaților, apoi a slovenilor și pe urmă a dalmaiților. Primele lor lupte au avut loc în cadrele constituției mai târziu însă pasiunile s'au încordat în așa măsură, încât în cursul luni Iunie 1928, deputatul sârb Rakics Punisa a împușcat în parlament pe Stefan Radics, președintele partidului țărănesc croat, împreună cu fratele său Paul Radics și alți doi deputați croați. Acest atentat fără exemplu, bineînțeles a agravat cu atât mai mult situația între croați și sârbi. La 6 Februarie 1929 Regele Alexandru a proclamat dictatura, punând pe generalul Zsifkovics în fruntea dictaturei. Această dictatură a durat aproape trei ani. Pe urmă din ordinul Regelui Alexandru a intrat în vigoare o nouă constituție, prin care în locul triplului regat: „sârbo-croat-sloven“ s'a pus baza noului „regat Iugoslav“ unificat. Divergențele sârbo-croate de atunci nu s'au micșorat din contra, s'au agravat. Ca să putem avea idee precisată, despre situația astfel desvoltată trebuie să cunoaștem împărțirea Iugoslaviei după naționalități.

CE ZICE STATISTICA OFICIALĂ?

Conform datelor recensământului populației din anul 1925, Iugoslavia are o populație în număr de 12 milioane 17 mii 323. Acest recensământ nu servește cu date separate asupra unelor provincii, ci simplaminte repartizează politica după limba ei maternă. Sârbii, croații și slovaci luați sub o căciulă ca Iugoslavi, constatarea oficială stabilește că după limba maternă 82.9% din populație e iugoslavă. Din restul 4.3% sunt germani, 3.9% maghiari, 3.7% albanezi, 1.9% români și 1.5% diferite origine slave. Întrucât voim a obține o icoană fidelă despre împărțirea populației trebuie

să recurgem la statistica confesională. Aceasta statistică ne arată aproximativ numărul proporțional al cetățenilor neo-sârbi, cum și acelor oponenți centralizării, deși una parte din locuitorii croației este de religie ortodoxă. După împărțirea confesională 46.6% din locuitori este de confesiune greco-orientală ortodoxă. La aceasta categorie, în afară de adevărații sârbi, aparține din locuitori Macedoniei și un număr mai mult de jumătate. 39.4% din locuitori sunt rom. cat., aceștia sunt croați-slavoni, dalmati pre cum și catolici bosnieni, 11.1% cade asupra mohamedanilor, cari locuiesc în Bosnia, Herțegovina și Macedonia. Adversarii regimului de centralizare de azi se recrutează în primul rând din catolicismul, cu 39.4% la număr. Catolicii împreună cu ortodoxii macedonieni și muzulmanii nemulțumiți, conform statisticei oficiale iugoslave, fac majoritatea locuitorilor țării. După așezarea lor formează grupuri compacte. Disconsiderarea revendicărilor lor, înseamnă deci suprimarea unor provincii întregi. Până ce ortodoxi cu 84.3% formează majoritatea Montenegroului, cu 81.3% majoritatea Sârbiei vechi și a Macedoniei, până atunci numărul proporțional al catolicilor în țara Slavoniei este de 96.6%, în Dalmația 82.8%, în Croato-Slavonia 72.7%, iar în Bacica 52.2%. Putem a mai adauga, că sârbii ortodoxi din Croato-Slavonia, al căror conducător Pribicevics, fost ministru iugoslav, asemenea s'a refugiat în străinătate, luptă pe un front, împreună cu croații contra centralizmului din Belgrad.

Slovenii pretind mai cu seamă autonomia. Ei sunt adversarii sistemului de centralizare de oarece în trecut s'au bucurat de o autonomie deplină. Cultura lor este mai superioară ca a celorlalte popoare din Iugoslavia. Astfel pretind ca ei însăși să administreze afacerile culturale, lucrările publice, agricole și de asistență socială. Conducătorul lor prelatul Korsec care deja avea rol important și în parlamentul din Viena, după unire în mai multe rânduri a fost președintele consiliului de miniștri. Belgradul azi nu mai simpatizează cu el, precum nu a simpatizat nici cu dalmatul Trumbics, fost primul ministru de externe al Iugoslaviei. Când s'a proiectat sărbătorirea onomastice prelatului Korsec în Laibach, Belgradul a interzis sărbătorirea, fiindcă în ea a văzut o tendință contra integrității statului, eu toate că ei sunt partizanii statului Iugoslav, resping cu tărie unificarea exagerată, ne fiind dispuși a ceda autonomia lor.

PRETENȚIUNILE CROAȚILOR.

Situația croaților este cu totul alta. Slavonii pretind numai o autonomie anumită. Croații desperați în urma luptelor din ultimii ani pretind deadreptul statul federativ, ba pretențiunilor lor uneori trec și acest cadru. Intre Zagreb și Belgrad este un abis puternic, care din an în an devine tot mai întunecat. Înainte cu doi ani

semioficiosul guvernului din Paris, Temps și-a trimis unul dintre colaboratorii săi în Iugoslavia, ca să servească cu detalii asupra acestei situații. Maestrul sculptor Mestrovics, cu renume mondial, a declarat cu regrete profunde reprezentantului semioficiosului francez, care desigur nu poate fi atacat ca dușman al Sârbiei, că între sârbi și croați dela data unirei, relațiile devin tot mai încordată. Corespondentul marelui cotidian francez s'a adresat apoi lui Dr. Macek, președintele partidului croat, pentru lămuriri complete. Macek, în răspunsul său a contestat categoric unitatea poporului sârb și croat.

Afirmativa unitate națională sârbo-croată — spunea Dr. Macek — nu este altceva decât o poveste. Este adevărat că vorbim o singură limbă, dar vorbirea unei și aceeași limbi nu dovedește necondiționat unitatea națională. Norvegii și danezii, englezii și americanii, asemenea vorbesc o limbă comună fără ca să formeze o singură națiune. Unitatea națională necesită alte criterii. Identitatea culturală și confesională, ale noastre însă se diferă. Ce e și mai grav atât croații cât și sârbii au conștiință națională separată. Ei formează două popoare aparte, nici de cum un singur popor, deși intelectualii noștri lucrează deja o jumătate secol, pentru contopirea acestor două popoare. Munca lor depusă n'a avut nici un rezultat. Și dela data unirei celor două popoare într'un singur stat, în loc să ne apropiem sufletește ne despărțim mereu.

Cineva ar putea spune că nu sunt obiectiv — a continuat mai departe Dr. Macek — iată însă rezultatul tendințelor hegemonice ale sârbilor. Guvernele consecutive din Belgrad dela data unirei au căutat pe toate căile distrugerea sentimentului național croat și desnaționalizarea țării noastre. Față de aceasta noi asemenea luptăm pe toate căile pentru apărarea individualismului nostru național. Nu vrem să ne despărțim complet de sârbi însă în țara noastră voim o libertate deplină, de stăpâni mai departe pe viața și bunurile noastre. Numai în această direcție s'ar putea rezolva chestiunea croată. Altă modalitate nu există! Poporul croat urmărește și azi directivele date de Dr. Macek, respinge însă felul de luptă al extremiștilor, cari din ură neagră, nu se rețin de a comite chiar crime. Cine intenționează a restabili pacea internă a Iugoslaviei neapărat trebuie să țină cont de aceste dispoziții sufletești.

GHICITURI.

Pe cea vale nourată
Vine o fiară 'ncoronată
De meșteri străini lucrată.
Suflet n'are suflet duce
De pământ nu se atinge
(Corabia).

Preotul Cornel Mircea din Răcășdia

— Zece ani dela moartea lui —

La 17 Iunie 1934 s'au împlinit zece ani dela moartea marelui și neînfricatului român, preotul Cornel Mircea din Răcășdia. Cornel Mircea s' a născut la Ciacova în anul 1883, iar după ce a terminat studiile teologice în anul 1907 a fost sfințit capelan al bisericii ortodoxe române din Răcășdia, de către Episcopul Caransebeșului Nicolae Popeia. S'a distins în tot decursul vieții sale pe tărâmul luptelor naționale. Fire expansivă și neșovăitoare, fostul paroh al răcășdienilor, n'a precupețit sentimente, ci s'a manifestat în toate ocaziile ca un aprig susținător și apărător al drepturilor românilor din fosta împărăție de tristă amintire. Valea Carașului, îndeosebi cercul electoral Sasca Montană, unde s'au dus cele mai crâncene lupte politice de către Vichentie Babeș, Aurel Novac, Aurel Vlad și alții, a fost și în trecutul apropiat teatrul de luptă pentru izbânda națională, când de multe ori preotul Cornel Mircea a trebuit să înfrunte baioneta maghiară. Iar pentru curajoasa sa luptă, într'o zi a anului 1917 preotul Cornel Mircea a fost internat, pentru sentimentele sale naționale, în temnița dela Sopron, alături de alți martiri ai cauzei naționale. După prăbușirea imperiului austro-ungar, Cornel Mircea a continuat să rămână un stâlp neclintit al naționalismului constructiv și membru devotat al partidului național. Se cetea în sufletul său bucuria că, în sfârșit după atâtea veacuri de subjugare, poporul român a triumfat, lărgindu-și hotarele sale naturale, cuprinzând pe toți fiii națiunii într'o singură țară.

Preotul Cornel Mircea a murit sărac la o etate relativ tânără — 41 ani — lăsând în urma sa, urme neperitoare de mucenic al Domnului și de martir al idealului național. Nu de multe ori a spus și a mărturisit sincer prietenilor săi: „Sărac am fost, sărac sunt și sărac vreau să mor; naționalist am fost, naționalist sunt și naționalist vreau să mor“. Cei cari azi, după zece ani dela moartea lui Cornel Mircea mai cred în învățăturile propovăduite de el sunt datori să-i ridice, un monument demn de neînfricată luptă, dusă de slujitorul altarului pentru izbânda finală.

Cuvine-se ca și astăzi după zece ani dela trecerea între cei nemuritori al preotului Cornel Mircea să vărsăm o lacrimă și să aprindem o făclie, un fum de smirnă și tămâie pe mormântul lui „popa Mircea“ cel veșnic îngrijat de soarta neamului românesc.

IOSIF E. GOIAN.

Să întorcem miriștile?

Iată o întrebare care trebuie pusă sătenilor și explicată pe înțelesul lor. Știm că o mare parte au să ne răspundă, că au mijlocul de a paște vitele pe miriști, încă o bucată de vreme, dar pagubele sunt cu mult mai mari de cât foloasele și iată de ce:

1. — Odată cu recolta păioaselor toate buruienile și insectele vătămătoare ajunse și ele la maturitate, lasă în urma lor milioane de semințe cari în anul viitor se vor înmulți însutit;

2. — Pământul călcat de vite mai ales pe timp de ploaie se bătătorește, se face greu la arat și ne strică uneori instrumentele de arat și grăpat din cauza bolovanilor. Apoi vitele pot să ne aducă cu ele semințe de plante vătămătoare din alte părți nu numai prin balebă, dar chiar în copite, așa de pildă torțelul (cuscuta) după lucerna mâncată la grajd, vita o transportă singură la câmp, ca și ciulinii, loboda și a. burueni;

3. — Un pământ bun de cultură trebuie să fie totdeauna afânat, aerisit, cu umezeală suficientă, ca razele soarelui să poată descompune sărurile aflate în el și cu viața totdeauna gata s'o împrumute plantelor ce cresc pe el.

Întoarcerea miriștilor trebuie făcută în felul următor: Se va trage trei brazde de o parte și de alta a lanului de miriște după care, pe un timp uscat, se va da foc să ardă toată miriștea. În modul acesta, am distrus o mare parte din semințele insectelor vătămătoare și ale buruienilor. După aceea, se va continua cu aratul întregii parcele. Toate semințele de burueni intrând sub brazdă vor încolți, vor crește fără să ajungă la maturitate până în toamnă și deci vom obține distrugerea aproape totală a buruienilor.

Se înțelege dela sine, că putrezirea resturilor de plante sub brazdă împreună cu cenușa obținută prin arderea miriștiilor, ne va da un îngrășământ bun pentru planta viitoare. Cu modul acesta, vom ajunge treptat să avem ogor numai pentru plantele ce cultivăm, ușor de lucrat și bogat în substanțele ce trebuiesc să fie consumate numai de plantele bune.

Întoarcerea miriștilor nu reclamă o arătură adâncă, 8—10 cm. e suficient, de aceea sfatul nostru este acela, de a se întoarce miriștile.

Pentru hrana vitelor, semănați lucernă, trifoi, sparcetă, sfeclă de nutreț și nu uitați că în viitor, vita trebuie hrănită maimult la grajd, pământul trebuind să ne dea maximul de producție în proporția în care se înmulțește omenirea.

LEAC NEPOTRIVIT

Doftorul: — Arătați cam rău domnule Ionescu. Par'că ți-e mai rău, decât îți era înainte. Mi-ai ascultat sfatul: să nu fumezi mai mult de două țigări pe zi?

Ionescu: — Vedeți, domnule doftor, cred că tocmai asta nu-mi priește. Trebuie să știți că până acum nu am fumat nici-o dată.

ARE PRICINĂ

Judecătorul: — L-ai numit pe cumnatul d-tale măgar și porc de câine. Cum ai ajuns să-l înjuri în felul acesta?

Acuzatul: — Păi, să Vă arăt, domnule judecător: L-am făcut măgar, pentru că s'a însurat cu sorămea, iar porc de câine, pentru că după câteva luni de zile a părăsit-o...

ACHITAT

Unul: — Nu aveam de gând să-mi scot decât o singură măsea. Doftorul însă a fost nevoit să-mi mai scoată una.

Altul: — De ce? Era atât de găuroasă?

Cel dintâi: — Ferească Sfântul! El însă n'avea să-mi dea rest dela o hârtie de cinci sute lei. Ca să nu rămân de pagubă, mi-a mai scos una...

SCHIMBARE

— Soția mea s'a schimbat în îngrozitor. De un timp încoace nici odată nu să culcă înainte de patru dimineața.

— Ce face atâtă timp?

— Stă acasă și mă așteaptă pe mine.

CUM PEDEPSEA NAPOLEON

Un sergent, înaintat sublocotenent de Napoleon, a părăsit corpul de gardă dela palat și s'a dus la o cârciumă din paropiere, ca să scrie unui prieten.

Napoleon l-a văzut dela fereastră și l-a urmărit.

Ofițerul începu scrisoarea astfel: „Eri sergent, azi ofițer“.

— „Și mâine soldat prost! — îi strigă Napoleon dela spate, fiindcă ai părăsit postul!“

LĂMURIRE

La înmormântarea unui bogătaș.

Un sătean: — Dar bine, frate Oprea, de ce plângi? Doar nu erai neam cu răposatul.

Celălalt: — Tocmai de aceea plâng.

Desvoltarea meseriilor

Meseria ca oricare altă activitate și-a avut și ea începuturile ei. Din timpurile cele mai vechi și până azi, ea a trecut prin diferite faze. În prima fază nu se putea distinge o anumită meserie de alta, pentru a se putea numi croitorie, pantofărie, etc. Numai mai târziu s'au putut separa una de alta, după rolul cel îndeplineau dându-i-se denumirea de croitorie la activitatea ce îndeplinea nevoia îmbrăcăminte, pantofărie activității care satisfacea necesitatea încălțăminte și așa mai departe.

Vasile Oprea

Oamenii primitivi încă faceau diferite lucruri, cari le erau necesare și cu ajutorul cărora puteau să-și satisfacă cu mai multă ușurință trebuințele, căci cu cât ele erau mai ușor de satisfăcut, cu atât numărul lor creștea.

Prin înmulțirea trebuințelor apoi, s'a ajuns la civilizația de azi, căutându-se instrumente din ce în ce mai perfecționate, cari vedem că în colaborare cu tehnica au adus șomajul de azi.

Capitalismul a căutat și caută, ca în timp cât mai scurt, să producă cât mai mult, cu spese puține și cu energie, fie motrică, animală, sau naturală cât mai redusă. Asta mai mult la ma-

rea industrie. Mica industrie s'a menținut mai mult prin întrebuințarea mâinei de lucru.

În epoca medievală, meseria se practica numai de sclavi, fiind privită cu dispreț. Nu se ținea seamă de nevoile ce ie satisfăcea, întrucât se primeau deagata dela sclavi, aproape pe nimica toată.

Vine apoi epoca cooperației care reglementa dezvoltarea meseriei. Nimeni nu putea fi meseriaș, decât dacă și tatăl său a fost meseriaș. Deci meseria se moștenia, neputându-se trece dela o meserie la altă. Tot ea (cooperația) stabilia cât lucru să facă fiecare la zi, cum să fie făcută haina, câți nasturi să aibe și alte, alte lucruri, cari s'au înmormântat în negura vremurilor trecute odată cu progresul omenirii.

Azi vedem că meseria a ajuns la o sistematizare și reglementare atât de însemnată, dându-i-se adevărata ei atenție. Cu ucenicie, cu contracte, cu asigurarea celui ce o practică și alte multe îmbunătățiri. Doar în Rusia mai există și azi ca fiecare om să practice orice meserie vrea, fără ca s'o învețe, decât pur și simplu să se priceapă câtuși de puțin la un oarecare lucru, ca apoi să și-l însușească de profesiune obișnuită.

Vedem apoi că oameni absolvenți ai anumitor școli, aleargă în căutarea unei meserii, care îi va aduce o pâine sigura fiindcă nimeni nu va putea să-l dea afară din meserie și să-l oprească a o exercita, cum de exemplu se întâmplă cu funcționarii.

Să ne ocupăm acum de importanța și valoarea pantofăriei, care se poate evidenția peste toate celelalte meserii, atât ca practic cât și ca necesară omenirii. Este meseria cea mai disprețuită de către cei cari nu știu și nu pot înțelege atenția care trebuie încordată la facerea unui pantof, pentru a fi întocmai după picior și mai ales pantofăria ortopedică, unde se ține seamă și de cea mai mică ridicătură sau groapă la picior pentru a se putea face un pantof exact și comod.

Aproape toate invențiile referitoare la perfecționarea acestei meserii, ba chiar și altor meserii au fost scoase la iveală de către pantofarii, cari lucrând gaseau, ba una, ba alta, cari lipsuri inventate odată, au început a nu lipsi dela nici un pantof.

În timpul din urmă vedem că pantofaria a ajuns până acolo că, trebuie să țină seamă și de un milimetru fie în lungime, lățime sau grosime și alte minuțiozități cari trebuie iarăși foarte bine observate.

În curând pantofaria va recruta, ba chiar recrutează, pantofari cu mai multă știință de carte, nu numai cu clasele primare, fiindcă chiar e nevoie, întrucât și acolo se cere multă atenție și pricepere. Deocamdată, alte inovații și păreri asupra acestei meserii, le iasă în vremurilor ce vor veni.

OPREA VASILE, pantofar.

COMITETUL LOCAL DIN COMUNA BANLOC, PLASA DETA.
(Fotografiat cu o parte din membrii înaintea Casei de Sfat).

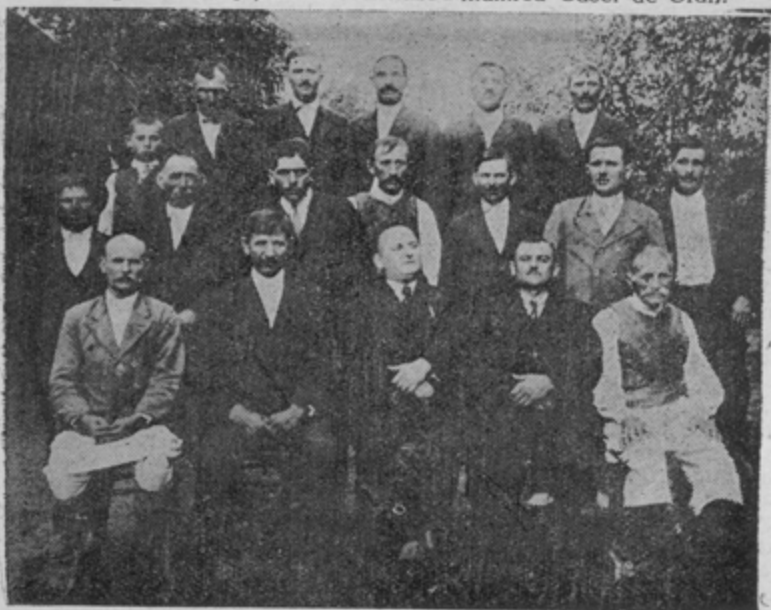

Dr. Naftanail Pulca, Petriș Simion, Ionica Marta, Ilie Draghici, Aurel Strizu, Gheorghe Sârbu, Simion Treiconi, Alexandru Giuceane, Ioan Paia, Nicolae Treiconi, Gheorghe Forga, Iova Toța, Vasile Gucoane, Alexandru Gucoane, Alexandru Coreni, Trifu Toța, Iovan Chiu, Trăila Marat, Nicolae Marta, Nicolae Treiconi, Ioan Treiconi, Gheorghe Treiconi, Nicolae Bârcaci, Alexandru Magiar, Gheorghe Chiu, Ioan Strizu, Gheorghe Strizu, Alexandru Murariu, Teodor Borobar, Gheorghe Borobar, Alexandru Strizu, Todor Chiu, Alexandru Chiu, Simeon Borobar, Iovan Borobar, Gheorghe Rus, Dănila Strizu, Simion Dentean, Nicolae Strizu, Petru Perici, Petru Achim, Alexandru Gătăianțu, Ioan Achim, Alexandru Adam, Ignat Adam, Maxa Beu, Gheorghe Vidu, Iovan Bendariu, Suiă Constantin, Pavel Vișelariu, Nicolae Radu, Ioan Cjaichi, Antoniu Devici, Erina Todor, Todor Cărcu, Teodor Jurca, Iovan Petruș, Gheorghe Miloș, Dănilă Marcovici, Teodor Iebedia, Stefan Petru, Nicolae Adam, Marcu Piparca, Petru Vișelar, Traian Barbu, Alexandru Mățu, Petru Gătăianțu, Iosif Gătăianțu, Ioan Sult, Gheorghe Sult, Totimir Gheorghe, Filip Birdean, Gruia Toța, Vasile Iochim, Teodor Arșă, Ioan Vinca, Iacob Binder, Ioan Iojcovi, Moise Lupu, Vasile Cițescu, Alexandru Nicolescu, Gheorghe Toager, Marcu Magiar, Gligorie Magiar, Moise Stoin, Ioan Pripagu, Nica Adam, Ghița Lăpădătescu, Gheorghe Ios, Trifu Lăfinca, Simeon Tăranu, Ioan Martin, Iovan Marta, Ignea Alexandru, Alexa Chiu, Ioan Simileni, Petru Lungu, Chirila Magiar, Aurel Boca, Moise Petru, Ilie Forga, Gheorghe Iebedia, Ioan Iebedia, Trifu Mecea, Simion Brezga, Aurel Bărbosu, Andrei Vlădică, Ioan Stefi, Gruia Ioan, Ioan Marta, Trăila Mecea, Cărnă Petru, Vasa Fanu, Mățu Todor, Lazar Nicolin, Oala Iancu, Sava Toța, Dumitru Ioan, Gheorghe Treiconi, Iovan Strizu, Vasile Giuceane, Ilie Chiu, Andrei Erina, Gheorghe Erina, Iovan Borobar, Gheorghe Cărciu, Iovan Borobar, Simeon Borobar, Alexandru Strizu, Teodor Strizu, Ioan Strizu, Petru Perici, Trăila Dentean, Gheorghe Chiu, Petru Chiu, Ioan Chiu, Nicolae Adam, Nicolae Adam, Alexandru Rus, Nicolae Vidu, Gheorghe

Adam, Alexandru Zbăgan, Gheorghe Novac, Gheorghe Maghiar, Filip Gălăianțu, Nicolae Gălăianțu, Nicolae Pascu, Stefan Vega iun., Vasile Giuceane, Gheorghe Lăpădat iun., Gheorghe Lăpădat sen., Chiu Nicolae, Petru Paia, Gheorghe Chiu, Lazar Treiconi, Alexandru Rus, Ioan Rus, Ioan Murariu, Ioan Treiconi, Luca Jurca, Vichente Breban, Ioan Muia, Stefan Toța, Ignat Toța, Ignat Voda, Vichente Vodă, Ciucu Barbu, Nicolae Vladu iun., Nicolae Vladu sen., Alexandru Novac, Gheorghe Strizu, Constantin Teodor, Marcu Magiar, Petru Toțimîr, Gheorghe Vega, Ioan Murariu, Nicolae Ios, Dimitrie Borobar, Ioan Borobar, Gheorghe Petruț, Petru Radosav, Simeon Borobar, Adam Vidin, Trăila Vidin, Nicolae Vidin, Trăila Strizu, Gheorghe Ciuceane, Nicolae Dugabrad, Nicolae Borobar, Stefan Vega, Maxa Drăgoi, Nicolae Strizu, Ioan Bândariu, Ioan Ghiu, Petru Giuceane, Alexandru Drăgoi, Ioan Draghici, Gheorghe Adam, Ioan Dentean, Alexandru Giuceane, Petru Perici, Pavel Chiu, Nicolae Treiconi, Vasile Faun, Ioan Nicolin, Ioan Jebedia, Ioan Chiu, Stefan Vega, Sava Toța, Alexandru Treiconi, Iosif Strizu, Maghiar Gârciu Milan, Alexandru Marta, Ioan Jebodia, Ioan Mecea, Stefi Ioan, Ioan Rus, Ioan Chiu, Vichente Rus, Andrei Chiu, Ilie Herac, Vasile Simileni, Petru Radosav, Patriche Marta, Ioan Mecea Magiar Chiril, Simion Almajan, Mătu Alexandru, Mioc Iuliu, Chiu Ioan Ghezda, Raiu Nicolae, Mătu Gheorghe, Cărciu Lazar, Alexandru Toța, Iovicin Ioan, Stefan Petru și alți.

COMITETUL LOCAL DIN COMUNA OMOR, PLASA DETA.

(fotografiat cu o parte din membrii înaintea Casei de Sfat).

Dr. Naftanail Pulca, Iosif Căpățin sen., Petruțiu Gheorghe, Nica Chinezoni, Mihailovici Ioan, Simion-Petruțiu, Ioan Chinezoni, Gînu Munteana, Gheorghe Mișa, Simeon Dentean, Ilie Savu, Vuin Mila, Mureșan Iosif, Ivascu Simion, Petru Dudui, Vasile Petruț, Iovanovici Vasa, Petru Chinezoni, Petruț Pavel, Petruț Petru, Nicolae Mișa, Videchi Emeric, Ioan Petruț, Costa Chilezan, Conț Stefan, Gyöngy Ioan, Petes Mihai, Gheorghe Munteanu, Stanoe Nicolae, Gyurți Emeric și alți.

COMITETUL LOCAL DIN COMUNA PARTOȘ, PLASA DETA.
(fotografiat cu o parte din membrii înaintea Casei de Sfat).

Dr. Naftanail Pulca, Aurel Mecea, Petru Radosav, Traian Tomici, Teodor Radosav, Moise Radosav, Ilie Fizeșan, Trifu Zgârgia, Adam Gheorghe, Ioan Radosav, Stefan Radosav, Gavrilă Radosav, Ioan Radosav, Gheorghe Radosav, Ghiga Radosav, Vasa Boroabar, Ioan Fizeșan, Ioan Radosav, Sandru Radosav, Ioan Mengher, Petru Radosav, Ioan Drăgoi, Ioan Mengher, Gheorghe Stefan, Petru Zgâdea, Aurel Cuzman, Petru Chinezoni iun., Petru Chinezoni sen., Petru Beleuș, Ioan Fizeșan, Petru Beleuș, Petru Beleuș, Petru Cocora, Ioan Stefan, Ioan Radosav, Nicolae Vega, Semandar Mihai, Ioan Bogdan, Iosif Uli, Ghiga Radosav, Pavel Radosav, Trifu Giurin, Pavel Roman, Iosif Lang, Ilie Sotor, Petru Sotor, Jiva Crudu, Mihai Morovan, Nicolae Laslo, Denes Ferdinand, Pavel Teocar, Ioan Ploaie, George Strizu, Damian Mihai, Nicolae Boibășean, Ghițion Bogdan, Găvrilă Mioc, Ioan Iojin, Milan Checian, Lazar Checian, Stoșion Milos, Petru Balog, Pavel Bulboca, Francisc Horvaț, Andrei Bălint, Vasile Radosav, Francisc Cugler, Ioan Cugler, Gheorghe Cocofa, Lazar Magiar, Gligorie Mengher, Ioan Drăgoi, Stefan Horvaț, Vasile Vita și alți.

DIN VIAȚA CASNICĂ.

Baba Hârca: Iară vii acasă, miserabilule mort de beat, iară ești plin de beătură.

Moș Hârcu: Șoadă ești tu babo, când sunt cam beat aia o ghicești tu, dar când sunt setos aia nu.

COMITETUL LOCAL DIN COMUNA DEJAN, PLASA DETA.
(fotografiat cu o parte din membrii înaintea casei de școală).

Dr. Naftanail Pulca, Isa Stanisav, George Martin, Ioan Drăgan, Spasa Bosnac, Biriș Iosim, Bocșan Traian, Popovici Ștefan, Vladimir Stanisav, Ilia Matici, Sima Martin, George Stanisav, Gheorghe Stanisav, Bocșan Trifu, Iova Popovici, Milan Stanisav, Costa Stanisav, Alexandru Stanisav, Costa Samanț, Stoianov Sava, Milici Alexandru, Miiici Vasa, Popovici Stanisav, Laza Bachici, Cirici Milan, Cirici Ilie, Bocșan Dumitru, Pavel Negovan, Cirici Vasa, Ioan Cinea, Nincov Gheorghe, Nincov Nicolae, Jiva Barbulov, Gheorghe Barbulov, Stanisav Velca, Albu Nicolae, Stanisav Milosav, Gruin Jeffa, Gruin Sava și alți . . .

LA VAMĂ.

Venea un țăran cu o căruță plină de saci. Caii erau slabi și trudiți de drum. La vamă fu oprit.

— Ce ai în saci, moșule? — îl întrebă vameșul. Țăranul se aplecă la urechea vameșului și-i spuse ceva încetișor.

— N'am înțeles, bre, spune ceva mai tare! — se răsti vameșul. Țăranul spune a doua oară, dar vameșul tot nu auzi.

— Am ovăz, domnule, — zice țăranul a treia oară, tot încetișor.

— Ei și de ce nu spui mai tare?

— Să trăești, matale, ca să nu m'audă caii.

COMITETUL LOCAL DIN COMUNA DENTA, PLASA DETA.
(fotografiat cu o parte din embrii în Casa Națională.)

Dr. Naftanail Pulca, Birdean Eloreă, Stanoe Gheorghe, Ardelean Ioan, Popa Trandafir, Drăgoi Lazar, Anchi Nicolae, Petru Gheorghe, Micșa Ioan, Sosdean Panța, Dric Gheorghe, Bărbos Toma, Groza Trandafir, Ilani Nicolae, Pancea Filip, Ilisie Ioan, Sosdean Iosif, Turmigan Ioan, Luchici Ioan, Craiovan Arcadie, Găianțu Nicolae, Cherciu Mihai, Frățilă Iova, Găianțu Ilie, Seuș Moise, Cherciu Nicolae, Cheie Ioan, Drilă Gheorghe, Grozav Arsenie, Matej Iosif, Vlad Pavel, Bărbos Iosif, Ardelean Dimitrie, Ienuș Petru, Iedu Ioan, Crâsta Iovan, Anchi Iovan, Căpățînă Simion, Căpățînă Gheorghe, Stoici Nicolae, Țăran Iovan, Căpățînă Gheorghe, Marfin Simion, Iedu Petru, Bănțu Iosif, Căpățîna Zamfir, Pancea Simion, Panța Nicolae, Cheie Pascu, Ignea Ioan, Ardelean Iosif, Birdean Nicolae, Toma Pavel, Găianțu Nicolae, Găianțu Gheorghe, Dric Petru, Bloancă Petru, Ienuș Ilie, Iedu Gruia, Mărgan Iovan, Bărbos Iovan, Bloanca Panța, Bloanca Simeon, Petruț Ioan, Petruț Gheorghe, Radosay Petru, Petrin Ioța, Ardelean Simeon, Boca Nicolae și alți.....

Șoșoni

Hutchinson

Galoși

Marcă mondială

repr. gen.

Dr. Ernest Hiller și Eugen Berger

TIMIȘOARA

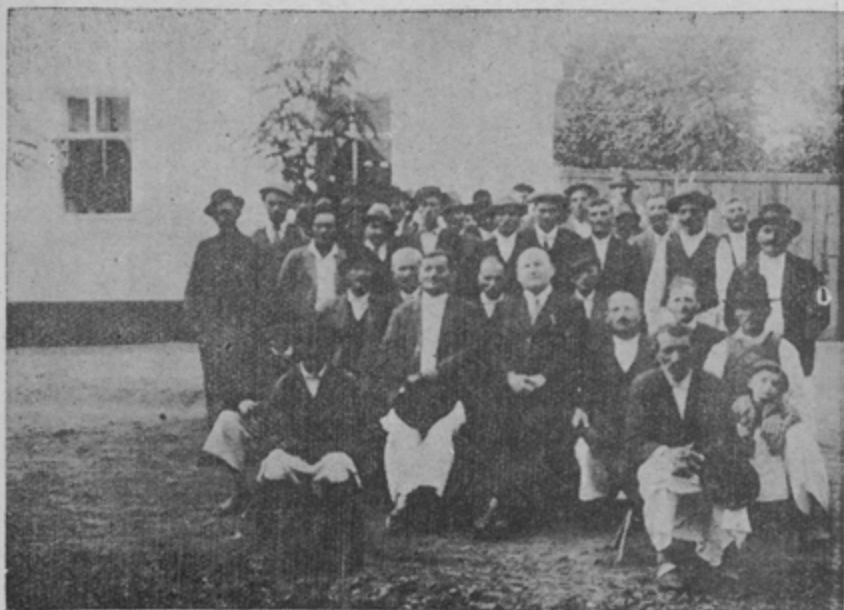
BUCUREȘTI

CHIȘINAU

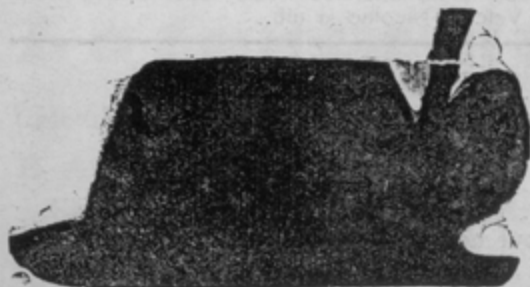
1, Str. Ady 2.

Str. Cavafii Vechi 3. Str. Alexandru cel Bun 65.

COMITETUL LOCAL DIN COMUNA GAIUL-MIC, PLASA DETA.
(fotografiat cu o parte din membrii înaintea Casei de Sfat).

Dr. Naftanail Pulca, Sava Almajan, Traian Stoin, Adam Tomici, Petru Percia, Ioan Turmigan, Stefan Chionchiu, Nicolae Stoin, Cuzman Stoin, Ilie Stoin, Adam Almajan, Marcu Stoin, Ilie Almajan, Ilie Martin, Adam Cadariu, Damian Almajan, Nicolae Stoin, Ilie Iac, IoŃa Cheie, Gheorghe Cădar, Stefan Martin, Milorad SimiŃa, Iova Milorad, Nica Andrei, Nicolae Tomici, Adam Tomici, MileŃa Morovan, Ilie Cadariu, Filip Cătăloni, Pavel Ioan, Ristea Ghilezan, Gheorghe Dumitru, Petru Dumitru, Nicolae Bloici Ńi alŃi.

Pălăria pe plac să îți cumperi numai dela Novac

Succes. GUSTAV NOVAC

TimiŃoara IV., Str. I. Brătianu Nr. 23.

FONDAT 1896.

Sunt cele mai ieftine Ńi cele mai bune, deasemenea ori ce fel de articole de modă bărbătească. Primim Ńi reparaŃi Ńi transformări de pălării.

COMITETUL LOCAL DIN COMUNA BREȘTEA, PLASA DETA.
(fotografiat cu o parte din membrii înaintea casei de școală).

Dr. Naftanail Pulca, Toma Calapiș, Ioan Ionciov, Gheorghe Ciocan, Mihai Ciocan, Sebastian Bratan, Sebastian Ciocan, Petru Velciov, Nicolae Ciocan, Petru Ciocan, Stoian Ciocan, Nicolae Ciocan sen., Petru Mirciov, Stefan Roncov, Petru Navoc, Antoniu Boboiciov, Stefan Velciov, Stefan Pișov, Stefan Boboiciov, Blaju Tuturilov, Luca Pelcov, Stefan Topciov, Gheorghe Velciov, Nicolae Bratan, Ioan Bratan, Petru Dermestiov, Ioan Dermestiov, Matei Dermestiov, Petru Veruzab, Stefan Veruzab, Petru Cherciov, Gheorghe Ciocan, Dimitrie Veruzab, Pavel Velciov, Rafael Bratan, Bono Uzun, Stoian Ghergulov, Bono Calapiș, Stefan Igalov, Peiov Petru, Ghergulov Anton, Salman Dumitru, Salman Pavel, Dermestiov Antoniu, Vasilcin Pavel, Vasilcin Bono, Peiov Stefan, Cucurov Sebastian, Cucurov Stefan, Salman Petru, Salman Nicolae, Salman Petru, Sabliov Petru, Peiov Nicolae, Boboiciov Dumitru, Boboiciov Ioan, Parvan Ladislau, Calapiș Ioan, Cherciov Petru, Uzon Matei, Calapiș Andrei, Pișon Antoniu, Velciov Nicolae și alți.

LA RECRUTARE.

Doctorul: Mă nu ești tu oficiant?

Țiganul: Nu mă rog eu sunt muzicant.

CAMĂTĂ.

Hoțul (care în timpul nopții se introduce în casa ovreului și-l găsește în pat): Banii o viață!...

— Cu câtă camătă?

COMITETUL LOCAL DIN COMUNA TOLVADIA, PLASA DETA. !
(fotografiat cu o parte din membrii înaintea casei de sfat).

Dr. Naftanail Pulca, Ioan Marcu, Ioan Gătăianțu, Alexandru Lăpădat, Tiberiu Petroviciu, Vichente Meilă, Alexandru Lăpădat, Constantin Vițan, Ioan Pârțu, Ioan Malăinere, Nicolae Petroviciu, Moise Novac, Pavel Păcurar, Petru Cherpenișan, Ioan Gădean, Simion Iurchiță, Gavrilă Jiva, Iochim Vichente, Tanase Leventă, Avram Novac, Mladen Comanov, Breban Ioan, Ioan Găgian Iasob, Viler Iacob, Ivoin Alexandru, Avram Cuzman, Solomon Iovan, Ioan Sosdean, Gheorghe Raiu, Neamțu Axente, Popov Jiva, Aurel Țăran, Marcu Pavel, Căchil Petru, Stroe Ioan, Drăgan Istrat, Ranisav Vichente, Lighezan Costă, Conț Francisc, Nicolae Iochim, Apro Matei, Pantin Jiva, Ioan Iurchița, Furdii Ioan, și alți . . .

NU SUNT OBIȘNUIT.

— D-le locotenent ce comanzi așa de moale?... |Fi puțin mai cu energie!

— Nu sunt încă obișnuit, d-le căpitan, acasă comandă numai nevastă mea.

Loteria de stat

Privilégiată pe clase

Colectura principală autorizată pentru Timișoara, Arad și Banat

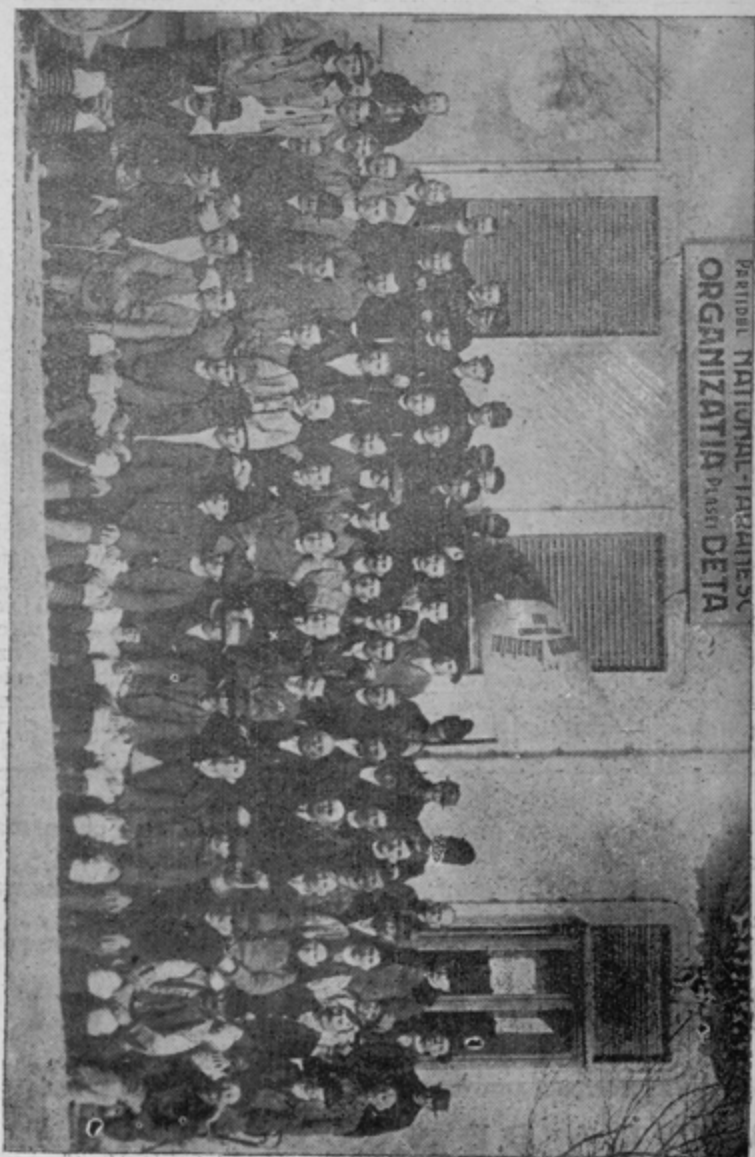
BANCA DE SCONT S. P. A.

Sucursala Timișoara I. Bulv. Reg. Ferdinand 11

Telegrame: ESCOMPTE

Telefon 19—36

ORGANIZAȚIILE PARTIDULUI „NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC”
din plasa Deta.

Comitetul de plasă.

În mijloc, președintele plasei Dr. N. Pulca. Membrii: Ciprian Birta, avocat, av. Mioc Simion Petriș, Ilie Drăghieș, Ionica Marta, Aurel Mecea, Aurel Strizu, Radosav Ghiga, Ioan Radosav, Vasile Radosav, Tudor Bul-

boaca, Nicolae Mengher, Sava Almăjan, Tăran Vlada, Vasa Ploscar, Sava Ploscar, Jiva Iovicin, Paia Moldovan, Vlada Ploscar, Celapiș Toma, Ioncov Ioan, Ciocan Gheorghe, Ciocan Mihai, Ciocan Sebastian, Bratan Sebastian, Nacov Petru, Vecjov Petru, Birdean Florea, Gheorghe Stanoc, Ioan Ardelean, Ioan Micșă, Nicolae Găianțu, Traian Stion, Marin Ilie, Rista Ghilezan, Adam Almăjan, Popovici Uros, Tănase Ghiurghiev, Săntion Ioan, Tioc Aurel, Bălc Ioan, Rada Cirici, Leșă Gavrilă, Iosif Căpățină sen., Gheorghe Petruț, Nica Chinezon, Nicolae E. Ferr, Svelozar Stoianov, Dușan Gruici, Velea Vasile, Vasa Glăvan, Alexa Zaharie, Vlada Cnejevici, Ilie Todor, Nichita Grigorie, Simion Trecon, Gheorghe Sârbu, Iosif Palici, Trifu Gebor, Solomon Dentean, Ionel Palici, Dimitrie Chinezon, Vasile Birdeen, Dionisie Mioc.

COMITETUL LOCAL DIN COMUNA SANGHEORGHE, PLASA DETA.
(fotografiat cu o parte din membrii înaintea Casei de Sfat).

Dr. Naftanail Pulca, Nicolae E. Ferr, Vasile Glăvan, Vladimir Cnejevici, Gavril Mariș, Alexa Zaharie, Nicolae Cristescu, Ilie Todor, Pavel Coteș, Stefan Petruț, Vasile Vele, Ioan Pop, Samuilă Ioance, Gheorghe Zefea, Gheorghe Iancu, Ilie Iancu, Andrei Petruț, Petru Gherman, Dragomir Cârniațchi, Ioan Cristea, Petru Nica, Ioan Ștefan, Pahone Bud, Grigorie Nichita, Gheorghe Costin, Ioan Zaharie, Nicolae Zaharie, Constantin Micșă, Gheorghe Daciu, Blagoe Zeberneac, Ilie Zeberneac, Ioan Zeberneac, Pavel Neda, Petru Momirov, Danila Costin, Grigorie Susa, Vasile Bota, Grigorie Pașca, Florea Repilat, Svelozar Stoianov, Petru Iancu, Grigorie Todor, Dușan Gruici, Liubomir Ghiurghiev, Mifa Ghiurghiev, Grigorie Varanic, Iova Varanic, Raicici Dobrivoi, Panici Ștefan, Pașa Bogdan, Ilie Momirov, Ghiurghiev Iva, Nicolae Bolințan, Almăjan, Vasa, Vasile Voevod, Ilie Cârniațchi, Iosa Iancu, Ioan Neda, Ioan Pelcov, Milutin Uderici, Gain Sava, Ghiurghiev Jiva, Stoianov Milan și alți.

COMITETUL LOCAL DIN COMUNA SOCA, PLASA DETA.
(fotografiaf cu o parte din membrii înaintea Casei de Stat).

Dr. Naftanail Pulca, Țăran Vlada, Ploscar Vasa, Jiva Iovicin Ioța Iovanov, Dușan Iovanov, Costă Iovanov, Milan Iovanov, Jivaloanow, Mița Goicov, Negru Paia, Lazar Negru, Ploscar Svetco, Ploscar Draga, Ploscar Brânco, Isacov Proca, Iovanov Svelozar, Ploscar Stefan, Paia Moldovan, Ploscar Vlada, Ploscar Sava, Ploscar Spasa, Iovanov Nica, Gașian Dușan, Popa Svelozar, Poscar Milan, Negru Dușan, Stoici Jiva, Spasia Dușan, Ghiga Vertopan, Ioța Vincici, Ciolici Jivco, Pantun Sava, Tea Stoici, Lazar Bachici, Giacovacinci Mladen, Arșă Stoici, Cuzman Iivanov, Maximov Paia, Maximov Cuzman, Lazar Țăran, Stepanov Nica, Murciu Gavra, Svelislav Ștoin, Dușan Palicucin, Ploscar Jiva, Zomboraț Proca, Gaicov Mișa, Gaicov Paia, Gaicov Rada, Cnejevici Dragutin, Stepanov Svelozar, Artucov, Jiva, Vertopan Lazar, Popov Mița și alți.

DUREREA.

— Nu te înțeleg! Nevasta ta ți-a adus un milion și jumătate zestre de ce te mai plângi.

— Nu mă plâng de zestre, dragă, mă plâng de ea!

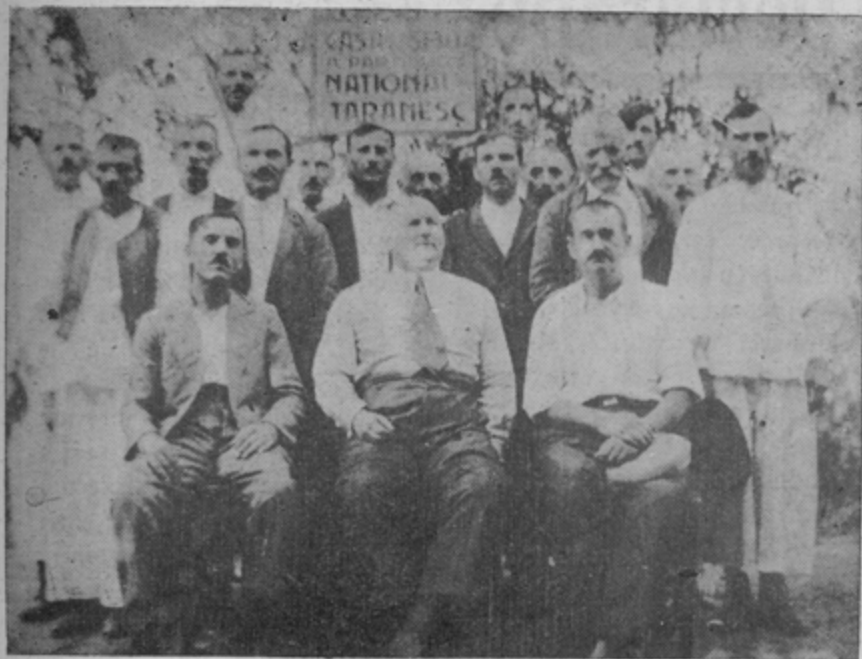
IN RESTAURANT.

Chelnărul: Domnii mei, știți când e poarili măi bucuros.

Un client: Când are bani.

Chelnărul: Nu... Când marvilie lui mănă și bea bine... Așa sunt și eu acum.

COMITETUL LOCAL DIN COMUNA MĂNĂSTIRE, PLASA DETA.
(fotografiat cu o parte din membrii înaintea Casei de Sfat).

Dr. Naftanail Pulca, Popovici Uroș, Tănase Ghiurghiov, Arman Lazar, Rada cirici, Dușan Iovanov, Tioc Aurel, Bâlc Ioan, Bogdan Filip, Nașca Ioan, Alexandru Mărie, Gheorghe Gherman, Jurj Dumitru, Jurj Gheorghe, Vomir Ioan, Nicolae Mărie, Iuliu Birț, Gavril Leșă, Zgărdia Nicolae, Cazarov Stefan, Sântion Ioan, Dugaliici Jiva, Trifu Sipețan, Simion Dumitru, Todor Laza, Stenoe Stefan, Olariu Octavian, Murăroș Petru, Sântion Nica, Pobega Petru, Cirician Petru, Cirician Alexa, Aurel Ioan și alți.

COMITETUL LOCAL DIN COMUNA OPATIȚA, PLASA DETA.
(fotografiat cu o parte din membrii înaintea Casei de Sfat).

Dr. Naftanail Pulca, av. Mioc, Palici Iosif, Ionel Palici, Dionisie Mioc, Trilă Mioc, Sava Sotor, Iova Chinezoni, Pavel Bendariu, Trifu Damian, Aurel Găvrilă, Iovan Dogan, Vasile Mioc, Octavian Jivan, Ioan Spătaru, Dionisie Chinezoni, Vasile Birdean, Gheorghe Gârbeni, Trifu Gabor, Ioan Gheza, Spasie Birdean, Ilie Popeji, Rujan Pavilică, Nicolae Cerega, Solomon Dentean, Romulus Dentean, Iosif Grozav, Iosif Ivașcu, Rujan Simion, Ioan Popeji, Augustin Reșian, Vasile Dumitru, Gheorghe Bendariu, Arsenie Bendariu, Pavel Rujan, Mihai Mioc, Pavel Ivașcu, Nicolae Rujan, Ioan Muntean, Mioc Lazar, Petru Congia, Iosif Tuța, Simion Chinezoni și alți.

Declarație

Farmacia JAHNER din Cetate nu mai este condusă de fratele meu Carol Jahner, deoarece ea a fost vândută înainte cu mai mulți ani.

Spre orientare declar că farmacia din Fabrică „Maria Ajutătoare“, care este cunoscută sub Farmacia Jahner, este condusă de proprietarul Rudolf Jahner și se află numai în Timișoara Fabrică, Str. Dacilor 21.

**Articole Sanitare
Optician și Bandajist**

Fondat la 1841.

Carol Koch

Timișoara-Cetate Str. Eminescu

Primul și cel mai vechi to-cilar cu curentul electric pentru briciuri și foarfeci.

Articole din oțel de Solingen .

Institut de nichelat precum ori ce reparațiuni ce se țin de aceasta branșă. Execută exact. Bandajele cele mai bune se capătă la noi.

Otto Scherter

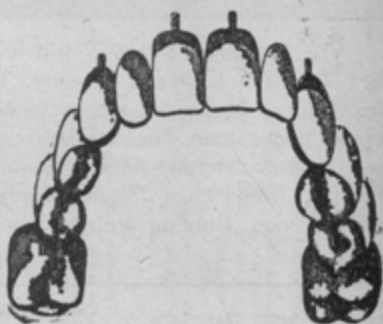
fierărie

en gros și en detail

TIMIȘOARA

I., Strada Eminescu No. 6

Oferă din depozitul său bine asortat, tot felul de articole de bucătărie, articole pentru agricultură, scule pentru toate meseriile, cu prețurile cele mai convenabile.

Dr. IULIU LINK

TIMIȘOARA

Circ. I Piața Ionel I. G. Brătianu
(Sft. Gheorghe 4)

DENTIST

CABINET DENTAR

Pentru clientela din provincie serviciu prompt.

Ce e val,
ca valul trece,
Pe „DIANA“
nu întrece

Fetelor și Nevestelor

cea mai bună cremă (untură) de
față de zi și de seară o găsiți la

Drogheria „Schunck-Hönig“

Timișoara-Fabrică

Str. Ștefan cel Mare 4 fost Str. Dacilor 24

(vis-à-vis de moș Jahner).

Acolo se găsesc și cele mai
bune ape de față și de Țoale.

Cine spune că a citit anunțul în
calendar, capătă o oglindă fără bani.

COOPERATIVA FUNCTIONARILOR PUBLICI TIMIȘOARA, PALATUL DICASTRIAL (PARTER)

Se pot cumpăra orice fel de articole alimentare cu prețuri mult reduse față de cele de pe piață. Miere de stup, Vin, Bere, Țuică de bună calitate pe prețuri ieftine. Grătar special. Mititei. Fleice.

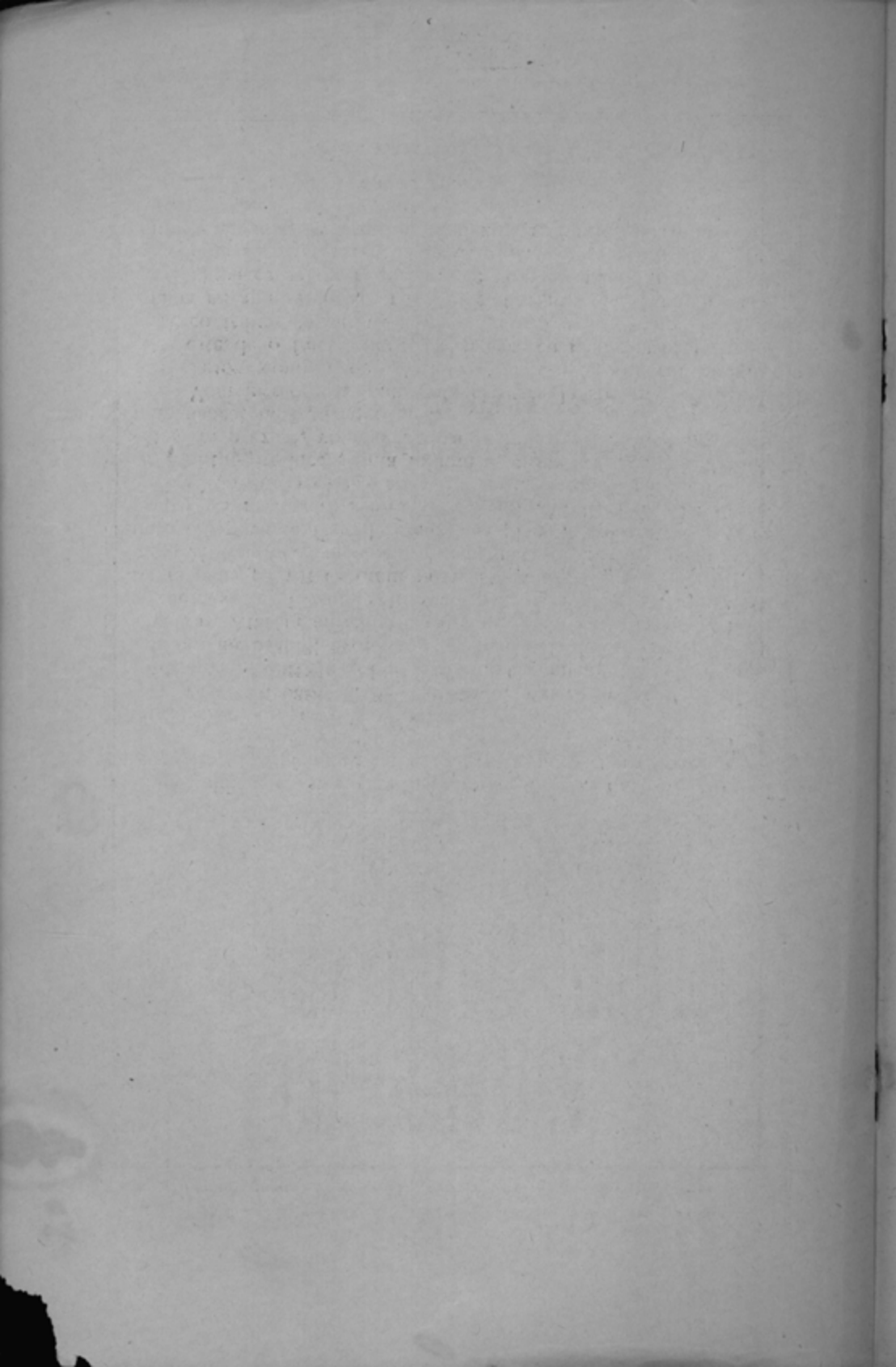
Țigări, Timbre, Mărci poștale în permanență.

S'A DESCHIS ȘI CANTINA.
SERVIM MÂNCĂRI CALDE ȘI RECI.

Români sprijiniți cooperativele românești!

PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE
SILVIU BEJAN
DIRECTORUL LICEULUI D. LOGA

CONDUCĂTORUL COOPERATIVEI:
GH. POPESCU

Frumusețea femeilor

Frumusețea și sănătatea sunt prețioase, dar ele pretind îngrijire. Orice femeie, care are pretențiunea unui exterior în grijă, întrebuințează numai mijloace ce prezintă garanță că într'adevăr vor servi frumusețea.

Femeia frumoasă, de când omul există pe acest pământ, totdeauna a avut un rol important. Ce nu a putut face bine sau rău un bărbat, acolo a venit femeia frumoasă și a dres sau a stricat. Atât în antichitate cât și astăzi, fiecare femeie a căutat și caută secretul frumuseții, căci prin frumusețea ei ajunge să fie stăpână pe tot ce omul poate stăpâni.

Mijlocul cel mai sigur pentru câștigarea și menținerea unui ten pururea fraged, sănătos și plăcut, este întrebuințarea preparatelor Crema, Pudra și Săpunul „VIORELE“ Dr. Pulca. Servindu-ne de aceste preparate, care au darul să conțină tot ce a putut produce știința în lumea cosmetică, atât în trecut, cât și în prezent, vom avea dorința îndeplinită, fiind posesorii unui aspect tânăr, fraged și sănătos.

Vom întrebuința dimineața și seara la spălătul obrazului și mâinilor săpunul de „VIORELE“, a cărui compoziție este de o fineță uimitoare și care cu medicamentul ce posedă contribuie la curățirea pielii. După spălat vom înlătura spuma cu apă caldută, mai apoi clătim încă odată fața cu apă rece. După ce se usucă pielea, ne vom servi de cremă, seara cu cea de seară și ziua cu cea de ziua, complectând îngrijirea frumuseții noastre întrebuințând ziua și pudră, servindu-ne de culoarea aceea care este mai potrivită tenului nostru. (Pudra de „VIORELE“ se fabrică în 5 culori.)

Farmacia Dr. PULCA, Deta.